

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

18'inci Toplantı
21 Haziran 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELELER

- 1.- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün (DHMİ) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 2.- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün (MKE) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 3.- Askeri Fabrika ve Tersane İşletme AŞ'nin (ASFAT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

18'inci Toplantı

21 Haziran 2022 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.35'te açıldı.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün (DHMI) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün (MKE) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme AŞ'nin (ASFAT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 22 Haziran 2022 Çarşamba günü toplanmak üzere saat 20.37'de toplantıya son verildi.

21 Haziran 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün (DHMİ) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü ile Askeri Fabrika ve Tersane İşletme AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının değerli temsilcileri; kuruluşumuzun 2019-2020 faaliyetlerine ilişkin olarak Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanan rapora ilişkin sunuma geçmeden önce kuruluşumuz ve şahsım adına saygılarımı sunuyorum.

Sunum planımıza göre; “Genel Bilgiler”, “İstatistikler ve Covid-19 Tedbirleri”, “Tamamlanan Önemli Yatırımlar”, “Devam Eden ve Planlanan Önemli Yatırımlar” ve en nihayetinde “Mali Bilgiler” olacak şekilde 6 ana başlığımız var.

Malumlarınız, Türk sivil havacılığının altyapısını oluşturan ve 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerde hizmet veren ve hizmetlerini yürüten kuruluşumuz, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ana statüsü çerçevesinde 1984 yılından itibaren faaliyetlerini kamu iktisadi teşebbüsü olarak sürdürmektedir. Kuruluşumuz tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk, sorumluluğu sermayesiyle sınırlı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ilgili bir kamu iktisadi kuruluşudur, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle de aynı statü korunmuştur.

Ana faaliyetlerimiz 2 ana başlık altında toplanıyor ve ülkemizde havalimanlarının işletilmesi ile Türk hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi kuruluşumuzca yerine getirilmektedir.

Merkez teşkilatı; Yönetim Kurulu, Genel Müdür, 4 Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, 16 daire başkanlığı, Havalimanları Slot Koordinasyon Başmüdürlüğü ve 3 müstakil müdürlükten oluşmaktadır. Ve yine, kuruluşumuzda 10.961'i sözleşmeli, 7.474'ü hizmet alımı ve 389'u kadrolu olmak üzere toplam 18.824 personel görev yapmaktadır.

Sivil hava trafiğine açık ülkemizde 57 havalimanımız bulunmaktadır. Bu hava limanlarının 50'si Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) tarafından işletilmektedir, 5'i ise bizim kontrol ve denetimimizde -yani bunlar, İstanbul, Zafer, Zonguldak Çaycuma, Aydın Çıldır, Gazipaşa-Alanya Havalimanları- hizmet vermektedir. Ayrıca, Savunma Sanayii Başkanlığı HEAŞ tarafından işletilen Sabiha Gökçen Havalimanı'nın trafik kontrol hizmeti ve Eskişehir Teknik Üniversitesi tarafından işletilen Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'nın hava trafik kontrol ve elektronik hizmetleri de yine kuruluşumuz tarafından verilmektedir.

Genel Müdürlüğümüz, 982.286 kilometrelik hava sahası, 74.828 kilometrelik kontrollü uçuş yolu şebekesi dâhilinde uçuşların emniyetini ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesini sağlamaya yönelik hava seyrüsefer hizmetlerini yerine getirmektedir. Söz konusu hizmetler, kuruluşumuzca 33'ü radar sistemi olmak üzere toplam 406 adet hava seyrüsefer yardımcı sistemiyle yirmi dört saat kesintisiz olarak verilmektedir. Kuruluşumuz işletme hizmetlerinin uluslararası standartlarda ve eksiksiz olarak yerine getirilebilmesi amacıyla toplam 2.066 hizmet aracıyla yirmi dört saat kesintisiz hizmet vermektedir.

Kuruluşumuzun faaliyetlerine istatistiksel olarak bakacak olursak; ülkemiz, Avrupa ve dünya havalimanları toplam yolcu sıralamasında 2019 yılında dünyada 10'uncu sırada iken 2020 yılında 7'nci sıraya yükselmiştir. Avrupa ülkeleri arasında 2019 yılında 5'inci sırada iken 2020 yılında 2'nci sıraya yükselmiştir. 2021 yılının kesinleşmemiş verilerine göre, ülkemiz yolcu trafiği bazında yine Avrupa'da 2'nci sırada, dünyada ise 6'ncı sırada yer almıştır. Ülkemizde bulunan havalimanlarımızın yolcu bazında Avrupa ve dünya sıralamasıysa 2020 yılı yolcu trafiği bazında 3 havalimanımız Avrupa'da ilk 20'de, 2 havalimanımız ise dünyada ilk 50'de yer aldı. İstanbul Havalimanı Avrupa'da 1'inci, dünyada 20'nci sırada; İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Avrupa'da 8'inci, dünyada 41'inci sırada; Antalya Havalimanı'mız ise Avrupa'da 17'nci sırada yer almıştır. 2021 yılı kesinleşmemiş verilerine göre, 3 havalimanımız yolcu trafiği bazında Avrupa'da ilk 10'da, dünyada ilk 50'de yer aldı. Yine, İstanbul Havalimanı'mız Avrupa'da 1'inci, dünyada 14'üncü sırada; Sabiha Gökçen Havalimanı Avrupa'da 6'ncı, dünyada 35'inci sırada; Antalya Havalimanı ise Avrupa'da 9'uncu, dünyada ise 46'ncı sırada yer aldı.

2003 yılında üst geçişle birlikte hizmet veren uçak trafiğimiz 529 binken pandeminin kısıtlamalarının henüz başlamadığı gösterge bir yıl olan 2019'da 2 milyon 34 bin olarak gerçekleşmişti. Pandemi kaynaklı kısıtlamaların yoğun olarak yaşandığı 2020 yılında ise uçak trafiği bir önceki yıla göre yüzde 48 azalışla 1 milyon 55 bin olarak gerçekleşirken 2021 yılında ise 1 milyon 467 bin olarak gerçekleşmiştir.

Yolcu trafiği bakımından, yine, 2003 yılında 34 milyon 444 bin olan toplam yolcu trafiği -direkt ve transit dâhil- 2019 yılında yüzde 507 artarak 208 milyon 911 bine ulaşmıştır. Yine, 2020 yılında yüzde 60,9 azalışla 81 milyon 704 bin, 2021'de ise 128 milyon 350 bin olarak gerçekleşmiştir.

Covid-19 döneminde salgının havacılık sektörüne etkilerini azaltmak amacıyla 10 Şubat 2021 tarihli ve 3536 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı doğrultusunda kuruluşumuz tarafından işletilen havalimanlarında hizmet veren hava yolu, yer hizmet kuruluşları ile ticari hacim işleten kişi ve kuruluşlara tahsisli mahallere ait Nisan-Aralık 2020 dönemi kira bedelleri iptal edilmiştir. Söz konusu mahaller için Ocak 2021-Aralık 2022 dönemine ait kira bedellerine iki yıl boyunca yüzde 50 oranında indirim uygulanmaya başlanmıştır. Yine, coronavirus salgınının havacılık sektöründe yarattığı olumsuz finansal etkilerinin en aza indirilmesi ve kamu hizmetlerinin kesintiye uğramadan sürdürülebilmesi için havalimanı ve terminal işletmecisi şirketlerle yapılan sözleşmelere ilişkin olarak da gerekli tedbirler alınmıştır. Ayrıca, 2021 yılı havalimanı ücret tarifelerinde artış yapılmayarak sektör desteklenmiştir.

Müsaadelerinizle, sunumuma kuruluşumuzca yapımı tamamlanan bazı önemli projelerimizden bahsederek devam etmek istiyorum.

29 Ekim 2018’de 1’inci etap 1’inci fazın açılışı gerçekleştirilen İstanbul Havalimanı’na taşınma süreci 7 Nisan 2019’da tamamlanmıştır. 14 Haziran 2021 tarihinde ise 3’üncü pist hizmete verilmiştir. Havalimanının tüm etapları tamamlandığında, toplam 2 milyon metrekarelik kapalı alanlı 150-200 milyon arası yıllık yolcu kapasiteli, yolcu köprülül terminal binaları, 6 adet pist ve yaklaşık 6,5 milyon metrekare büyüklüğünde apron, sosyal tesisler ve diğer müteimmimler hizmete girmiş olacaktır.

Gaziantep Havalimanı terminal binası ile apron yapımı işinin proje tutarı yaklaşık 695 milyon TL’dir. Projenin açılışı 25 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olup projeye Gaziantep Havalimanı, Diyarbakır Havalimanı’ndan sonra Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yolcu köprüsü olan 2’nci havalimanı olmuştur. Yine proje kapsamında 72.593 metrekare büyüklüğünde, yıllık 6 milyon yolcu kapasiteli, 6 adet yolcu köprülül iç ve dış hatlar terminali binası yapımı ile 6 uçak park yerine sahip ilave apron ve otopark yapımı işleri gerçekleştirilmiştir.

25 Mart 2022 tarihinde açılışı gerçekleştirilen Tokat Yeni Havalimanı ise yaklaşık 541 milyon TL proje tutarlıdır. Bu projeye 16.200 metrekare büyüklüğünde, 2 milyon yolcu kapasiteli yeni terminal binası ve 2.700 metre uzunluğunda, 45 metre genişliğinde pist ve modern bir havalimanında olması gereken diğer tesislerin yapımı gerçekleştirilmiştir.

Esenboğa Havalimanı PAT sahaları yapım, onarım ve tevsi işinin proje tutarı yaklaşık 464 milyon TL’dir. Proje kapsamında yeni yapılacak olan 3’üncü paralel pistin master planında yer alan paralel taksi yolu ile bağlantılı taksi yolları yapılmış olup proje 5 Temmuz 2021 tarihinde tamamlanmıştır.

Adnan Menderes Havalimanı apron ve taksi yollarının yapım işinin proje tutarı yaklaşık 273 milyon TL’dir. Proje kapsamında yeni bir apron yapımının yanı sıra kargo ve “de-icing” apronu, 2 adet yeni taksi yolu ve mevcut taksi yollarının yenilenmesi işleri gerçekleştirilmiş olup proje 2 Aralık 2019 tarihinde tamamlanmıştır.

Adıyaman Havalimanı “glide path” altyapısı, çevre güvenlik yolu işinin proje tutarı yaklaşık 212 milyon TL’dir. Proje kapsamında “glide path” altyapısının oluşturulması, 05 yönündeki pist başında bulunan kayma bölgeleri, kontrolsüz şev bölgelerinde geogrid duvarı hâline getirilmesi, yeni kamulaştırılan alanın tel örgü içine alınması ve çevre yolunun eksik kısımlarının tamamlanması işleri yapılmış olup proje 17 Mayıs 2021 tarihinde tamamlanmıştır. Erzurum Havalimanı pist tadilatı işinin proje tutarı yaklaşık 62 milyon TL’dir. Bu kapsamda pist kaplamasının yenilenmesi ve pist özel aydınlatma sisteminin CAT II’den CAT III’e çıkarılmasına yönelik altyapı işleri yapılmış olup 30 Temmuz 2021 tarihinde proje tamamlanmıştır.

Kuruluşumuzca yapımı devam eden önemli yatırım projelerimizden bahsetmek istiyorum bu bölümde de. Antalya Havalimanı'nın kapasite artırımına yönelik ilave yatırımların yapımı ile iç/dış hatlar, genel havacılık, CIP terminalleri ve müteammimlerinin işletme haklarının kiralanmak suretiyle verilmesi işine ilişkin ihale, kuruluşumuz tarafından 1 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Fraport TAV Antalya Yatırım Yapım ve İşletme AŞ'yle kuruluşumuz arasında 28 Aralık 2021 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmış olup 5 Ocak 2022 tarihinde yer teslimi yapılarak yatırım dönemi başlamıştır. Proje kapsamında yaklaşık 765,3 milyon euro yatırım gerçekleştirilecek olup KDV dâhil toplam 8 milyar 555 milyon euro kira geliri elde edilecektir.

Çukurova Havalimanı Projesi, altyapı ve üstyapı olmak üzere 2 projeden oluşmaktadır. Bu altyapı tesislerinin yapımı işi proje tutarı yaklaşık 754 milyon TL'dir. İş kapsamında 3.500 metre uzunluğunda, 60 metre genişliğinde bir pist, taksi yolları, apron ve imalatların yapımı tamamlanmıştır, proje geçici kabul aşamasındadır. Üstyapı tesislerinin yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırılması havalimanının işletilmesi ve devri işi için kuruluşumuzla Favori Çukurova Havalimanı İşletmeciliği AŞ arasında 23 Aralık 2020 tarihinde uygulama sözleşmesi imzalanmış olup 8 Ocak 2021 tarihinde yer teslimi yapılarak yatırım dönemi başlamıştır. İş kapsamında 155 milyon euro artı KDV'lik yatırım gerçekleştirilecek olup 297,1 milyon euro artı KDV getirisi sağlanacaktır, proje de hızla devam etmektedir.

Kayseri Havalimanı terminal binası ve apron yapımı işinin ise proje tutarı yaklaşık 679 milyon TL olup 2022 yılı ödeneği 324 milyon TL'dir. 22 Eylül 2020 tarihinde ihalesi yapılmış olan projenin sözleşmesi 12 Kasım 2020 tarihinde imzalanmıştır. Proje kapsamında, yıllık 8 milyon yolcuya hizmet verebilecek kapasiteye sahip yeni bir terminal binasının yapımı, bunun yanı sıra otopark, yaklaşık 48 bin metrekare apron, itfaiye, özel maksatlı garaj binası, apron bariyer binası ve ana giriş kontrol binası yapımına ilişkin çalışmalar devam etmekte olup projenin fiziki gerçekleştirilmesi yüzde 47 seviyelerindedir.

Malatya Havalimanı yeni terminal binası ve müteammimleri işinin proje tutarı yaklaşık 409 milyon olup 2022 yılı ödeneği 258 milyon TL'dir. 2 Kasım 2020 tarihinde ihalesi yapılmış olan projenin 8 Aralık 2020 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Proje kapsamında Malatya Havalimanı'nda yıllık 2,5 milyon kapasiteli yeni bir terminal binasının yapımının yanı sıra ısı güç merkezi, otopark, bağlantı yolları, arıtma tesisi, apron bariyer ve giriş nizamiye binası gibi tesislerin yapımına ilişkin çalışmalar devam etmekte olup projenin fiziki gerçekleşmesi yüzde 25 seviyelerindedir.

Diyarbakır Havalimanı paralel taksi yolunun acil piste dönüştürülmesi işinin proje tutarı yaklaşık 216 milyon TL olup 2022 yılı ödeneği 31 milyon TL'dir Mevcut paralel taksi yolunun sökülerek beton kaplamalı yeni "emergency" pisti yapılması, pist yolu emniyet alanı yani RESA ve şerit saha teşkili, elektrik tesisatı ve altyapı işlerine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup projenin fiziki gerçekleşmesi yüzde 92 seviyelerindedir.

Gaziantep Havalimanı paralel taksi yolu tadilatı işinin proje tutarı yaklaşık 180 milyon TL olup 2022 yılı ödeneği yaklaşık 103 milyon TL'dir. Proje kapsamında, yine mevcut paralel taksi yolunun beton kaplaması sökülerek tadilatının yapılması, gövde ve şerit saha dolguları, drenaj işleri, apron tadilatı ve derz dolgularının onarım işlerine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup projenin fiziki gerçekleştirilmesi yüzde 60 civarındadır.

Millî Gözetim Radarı kurulumu işinin proje tutarı yaklaşık 75 milyon TL olup 2022 yılı ödeneği yaklaşık 6 milyon TL'dir. Proje kapsamında Millî Gözetim Radarı yani PSR sisteminin kesin kabulü tamamlanmış olup sistemin daha da geliştirilebilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

İlk yerli ve milli radarımız olan Millî Gözetim Radarı sayesinde ülkemizin bu alanda dışa bağımlılığı azalacak ve kuruluşumuz ihtiyacı olan sistemleri kendi bünyesinde karşılama imkânı bulacaktır. Ayrıca bu alanda kazanılan bilgi birikimi, ileride geliştirilmesi muhtemel başka projeler için de mihenk taşı olacaktır.

Uçuş kontrol uçağı alımı işinin proje tutarı yaklaşık 1,2 milyar TL'dir. Proje kapsamında, hava seyrüsefer yardımcı cihazlarının kontrol ve kalibrasyonunun sağlanması ve hava seyrüsefer hizmetlerinin uluslararası standartlarda yürütülmesi amacıyla 3 adet uçuş kontrol uçağı alımı gerçekleştirilecektir. Projenin ihalesi 24 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirilmiş ve sözleşmesi 28 Aralık 2021 tarihinde imzalanmıştır.

Kuruluşumuzca planlanan önemli yatırımlardan da kısaca bahsetmek istiyorum. Samsun Havalimanı terminal binası ve müteimmim tesislerinin proje tutarı yaklaşık 188 milyon TL olup bu proje kapsamında 25 bin metrekarelik yeni iç hatlar terminal binası ve yaklaşık 20 bin metrekare apron yapılması planlanmaktadır.

Kapadokya Havalimanı terminal binası ve müteimmimleri işinin 14 Haziran 2022 tarihinde onaylanan ek ödenek ve proje revizyonu kapsamında 185 milyon TL olan ödeneği 2022 toplam proje tutarı 185 milyon, 2022 ödeneği ise 18,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Yaklaşık 10 bin metrekarelik yeni bir terminal binası yapılması planlanmakta olup proje hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.

Esenboğa Havalimanı PAT sahası yapım, onarım ve tadili 1'inci etap işinin proje tutarı yaklaşık 1,2 milyar TL'dir. Bu kapsamda 3'üncü pist yapımının yanı sıra, paralel taksi yollarıyla bağlantı sağlanacak 4 adet hızlı taksi yolu ve 2 adet bağlantılı taksi yolu, elektrik altyapı işleri, drenaj işleri, şerit saha düzenlemeleri, çevre güvenlik yolu ve bağlı imalatları, itfaiye binası ve bu binayla bağlantılı acil çıkış yolu yapılması planlanmakta olup projenin ihale çalışmaları devam etmektedir.

Sivas Nuri Demirağ Havalimanı pist onarımı ve CAT II standartlarına dönüştürülmesi işinin proje tutarı yaklaşık 224 milyon TL'dir. Bu kapsamda 250 bin metrekarelik altyapı ve pist onarım işlerinin yapılması ve havalimanı pistinin CAT II standartlarına dönüştürülmesi planlanmakta olup projenin hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.

Kars Harakani Havalimanı pist tadilatı proje tutarı yaklaşık 221 milyon TL'dir. Bu kapsamda pistin onarımına yönelik olarak 160 bin metrekarelik altyapı işlerinin yapılması planlanmakta olup proje hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.

Kastamonu Havalimanı apronlarının genişletilmesi ve pistin CAT II standartlarına dönüştürülmesi işinin proje tutarı yaklaşık 45 milyon TL'dir. Bu kapsamda 80 bin metrekarelik havalimanı altyapısı işlerine ilave olarak pistin CAT II standartlarına dönüştürülmesi planlanmakta olup proje hazırlık çalışmalarına başlanılmıştır.

Kurumumuzun mali gelir gider tablolarına gelecek olursak 2019 yılında 4 milyar 171 milyon 682 bin 380 TL kâr elde edilmiştir. Kurumlar vergisi, hazine temettüsü ve bütçe katkı payı olarak toplam 4 milyar 139 milyon 724 bin TL ödeme yapılmıştır.

2020 ve 2021 yıllarında tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi, Covid-19 sebebiyle kuruluşumuzca kâr elde edilememiştir. Bütçe katkı payı olarak 2020 yılında 417 milyon 311 bin TL, 2021 yılında ise 585 milyon 111 bin TL ödeme yapılmıştır.

Kuruluşumuz yatırımlarının nakdi ve fiziki gerçekleşme oranlarında yıllar itibarıyla önemli artışlar gerçekleştirilmiştir. Son olarak 14 Haziran 2022 tarihinde onaylanan ek ödenek kapsamında toplam ödeneğimiz 1 milyar 773 milyon 220 bin TL olmuştur. Yıl sonunda yüzde 93,13 oranında harcama gerçekleştirilmesi sağlanmıştır 2021 yılında.

Efendim, sunumum burada bitti.

Saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda 3, 2020 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda 4 öneri bulunmaktadır. 2019 yılının 1 no.lu önerisi ile 2020 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi daha güncel olan 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kuruluşun kira geliri kaybına uğramamasını teminen; havalimanlarında süreklilik arz eden hizmet alanlarında faaliyet gösteren hava yolu kuruluşları ve yer hizmet kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlara tahsis edilmiş bulunan ünitelerin kira bedellerinin belirlendiği havalimanı ücret tarifelerine riayet edilerek tarife dışı bırakma uygulamasına son verilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Teşekkür ederim Başkanım.

Kuruluşumuzun havalimanı ücret tarifelerinin birim fiyatlarının düşük kalması nedeniyle gelir kaybı yaşanmaması amacıyla 2006 yılında havalimanı ücret tarifesinde yeni birim fiyatlar oluşturulmuştur. Yeni birim fiyatlarının kira artış oranlarının çok üzerinde olması nedeniyle bu tarihten önce kiralanan ticari mahaller, yeni tarifeye geçirilmemiş olup 2006-2007 yılları arasında eski tarifieden ücretlendirilmeye devam etmiştir. Ancak 2008 yılında eski tarifenin iptal edilmesiyle bahse konu mahaller tarife dışı kalmıştır.

2008 yılından itibaren tarife dışında yer alan söz konusu mahaller için her yıl enflasyon oranında artışlar yapılmış olmasına rağmen, yine tarife birim fiyatları altında kalması nedeniyle Sayıştay raporları da göz önünde bulundurularak anılan mahallere ilişkin fiyat farkı oluşmaması amacıyla; idareimizce 2019 yılında, 2020 yılı için kira bedeli yüksek olanlara ÜFE oranında, düşük olanlarda ise daha yüksek oranlarda kira artışları yapılmış ve tarife birim fiyatları altında kalmaması için gerekli hassasiyet gösterilmiştir. 2020 yılında yaşanan pandemi nedeniyle 2021 yılı için kiracılarımıza artış yapılmamıştır. 2021 yılında, 2022 yılı için Sayıştay Raporu’nda konuya ilişkin bulgu maddesinde belirtilen önerileri çerçevesinde tarife dışında yer alan kiralık mahallerde yüzde 20 ile yüzde 400 arasında değişen oranlarda kira artışı yapılmıştır. Ayrıca bulguya konu tarife dışı alanların 65 adedi tarife kapsamına alınmıştır.

Sayıştay Başkanlığımızın önerileri doğrultusunda önümüzdeki yıllarda da çalışmalarımız aynı şekilde devam edecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Bu arada, Sayın Başarır, hoş geldiniz Komisyonumuza.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hoş bulduk efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, öneri üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Evet, buyurun Sayın Başarır.

Süreniz beş dakika.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Genel Müdüre birkaç soru sormak istiyorum çünkü geçen hafta elimize geçen bazı belgeler bizi fazlasıyla üzdü.

Biliyorsunuz ki Türkiye Cumhuriyeti’nin en sıkıntılı ekonomik krizlerinden birini yaşıyoruz. Milyonlarca insan icrada, birçok çiftçinin, birçok esnafın banka kredileri ertelenmiyor. Bakın, Covid döneminde ısrarla şunu söyledik: “Bu garanti vermiş olduğumuz otoyollardan, köprülerden araç geçmiyor ve öngörülmez bir durum var, öngörülmeyen bir durum var; gelin bunları erteleyelim ya da indirim yapsınlar.” Ama kuruşu kuruşuna paralarını aldılar. Ama şöyle bir protokol, yapmış olduğunuz bir protokol elime geçti. Şimdi, yeni havaalanının 2019, 2020, 2021 kira bedelleri 1 milyar 195 milyon euro 2043 yılına kadar ertelenmiş. Sayın Bakan, pandemi sürecinde yani 2020’nin Martında dedi ki: “Belki bir süre erteleyebiliriz Covid’den dolayı.” Ama bu protokol 2018 yılında yapılmış Sayın Genel Müdür. Ne hakla, kimin parasını, niçin ertelediniz; ben bunu öğrenmek istiyorum. Gerçekten bu kadar paramız varsa neden ek bütçe için -Meclis- bu hafta perşembe günü Komisyon toplanıyor; ben bunu merak ediyorum.

İki: Bu nasıl bir kurum? Devlet Hava Meydanları İşletmesi nasıl bir kurum ki... Mesela -ben, şahsınızı, sizi kırmak istemiyorum, ben sizi üzme istemiyorum efendim- İGA nedir, İGA? Cengiz ve Kalyon İnşaatın üst kuruluşu yani devletle sözleşme yapan şirket, ihaleye giren şirket. Efendim, siz, İGA’da İcra Kurulu Başkanlığı yaptınız mı? Şimdi Devlet Hava Meydanları İşletmesinde Genel Müdürsünüz. Aynı şeyi söyleyeyim, bir önceki Genel Müdüre bakalım, Funda Ocak. Bu hanımefendi önce bu protokolü imzalıyor, erteleme protokolünü -ya, devlete bakın lütfen- sonra oğlu İGA’da işe giriyor -üst düzey maaşlı- bu kadın bununla da yetinmiyor, danışmanlık şirketi kuruyor emekli olduktan sonra, Sabiha Gökçen’den birçok müteahhide kadar büyük faturalar kesiyor. Yani 84 milyonun hakkını koruyacak Genel Müdürün -ben sizi suçlamak istemiyorum ama- İGA’da İcra Kurulu Başkanı olup sonra Genel Müdür olması etik mi? Sözleşmeyi yapan 2 taraf da aynı. Ben merak ediyorum efendim, bunu sormak hakkım, 84 milyon adına bunu sormak hakkım. Bu insanların, bu halkın hakkını kim savunacak? 22 milyar Türk lirası para ertelenmiş. Funda Hanım’ın oğlu orada yönetici, siz beyefendi eski İcra Kurulu Başkanısınız. Yani devlet ile Cengiz İnşaat, Kalyon, Makyol iç içe mi girmiş? Cengiz İnşaat devleti beraber mi yönetiyor?

Sayın Genel Müdür, bakın, siz, 24 Temmuz 2019’da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle atanmışsınız, Türkiye’deki birçok genel müdürle aynı duruma sahipsiz ama bu etik değil; değil, inanın değil. Ben bunu doğru bulmuyorum. Ben size hakaret etmek için söylemiyorum ama bu yapılanlar yanlış. Orada tarafsız, gerçekten devlette, Devlet Hava Meydanları İşletmesinde yetişmiş birisi olsa belki İGA’yla ters düşecek. Siz İGA’yla ne kadar kötü olabilirsiniz, siz İGA’ya nerede “Hayır.” diyebilirsiniz? Oranın İcra Kurulusunuz, buranın Genel Müdürsünüz ve bu benim içimi acıtıyor. Bugün, 22 milyar 2043’e ertelemiştir. Ne olur söyleyin, bu kadar zengin miyiz, bu kadar durumumuz iyi mi? O zaman niye ek bütçe geliyor? Bir kez daha söylüyorum ve bunu herkes söylüyor ve buna hâlâ cevap alamıyorum. Bakın, bir haftadır bu konu var, ben isterdim ki buraya Ulaştırma Bakanı gelsin, buraya bir bakan gelsin, onlar cevap versin. Eminim, eminim, sizlere de bir yerlerden talimat geliyor. Ben, bu talimatları veren insanlarla burada muhatap olmak istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti devletinden bahsediyoruz, hukuk devletinden bahsediyoruz, hiyerarşiden bahsediyoruz. Ver ihaleyi Cengize, getir onun İcra Kurulu Başkanı Genel Müdür yap, sonra 22 milyar ertelet. Ne güzel dünya bu, ne güzel dünya! Bunlara samimiyetle cevap istiyorum, şahsınızla hiçbir problemim de yok efendim.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz.

Ali Mahir Başarır’a teşekkür ediyorum bu konuyu bir süre önce Türkiye’nin gündemine taşımıştı, ben de kendisi gelmez diye bu konuda onun söylemlerinden not alarak bu konuyu Sayın Genel Müdüre sormak istemiştım, kendisi sordu ama bu soruları biraz açarak ben de bu konunun aydınlanması için çok önemli olduğunu ve Türkiye’de etik kurallar içerisinde atamalar yapılması gerektiği noktasında bir örnek teşkil etmesi açısından da önemli olduğunu düşünüyorum. Şimdi, havaalanı işletmeciliği yapan bu özel sektöre başta kira olmak üzere birçok kolaylık sağlıyorsunuz; geldiğiniz kurum bu kurum, sağladığınız olanaklar. Sunumunuzda da diyorsunuz ki: “Nisan-Aralık 2020 döneminde alacağımız kiralrı iptal ettik, Ocak 2021 ve Aralık 2022 tarihleri için de yüzde 50 indirim yaptık.” Şimdi, İstanbul Havalimanı’nın ihalesini alan İGA şirketinin 2019, 2020, 2021 yıllarında ödemesi gereken para 1 milyar 195 milyon euro. Kira bedelinin 2042 ve 2043 yıllarına kadar ertelendiğine ilişkin de belgeyi sundu arkadaşımız. Şimdi, Devlet Hava Meydanları İşletmesinde bu kirayı öteleme kararına imza atanlardan birinin oğlu şu anda İGA’da çalışıyor, İGA şirketinde üst düzey yönetici yani kirasını ertelediğiniz şirket sizinle ilintili bir şirket ve doğru orantılı bir karar alınıyor. İGA şirketinde üst yönetici ve imzanın atıldığı tarihte yapılıyor bu. İGA kim? Cengiz, Makyol, geleceğimizi ipotek altına almış 5 şirket; bunlara verilmiş durumda.

Şimdi, ben sorularına İGA’yla başlamak istiyorum ve çok açık, net ve anlaşılır sormak istiyorum. İGA’nın işlettiği İstanbul Havalimanı’nın ödemesi gereken 2019, 2020, 2021 yılları kiralrı 2042 ve 2043 yıllarına ertelediğiniz doğru mu? Doğru ise bunun gerekçesini bu topluma, Türkiye’ye açıklamak zorundasınız.

Kurumunuzda hâlen görevde olan ve bir süre önce ayrılmış olan üst düzey yöneticilerden birinin -isim verdi arkadaşlar- kızı, oğlu İGA şirketine girdiler mi, ne zaman girdiler? Bu, hangi yöneticilerin kızı, oğlu ve akrabası olarak İGA’da çalışıyor?

Yirmi yıl sonraya kira ertelemesi yapıldıysa bunu döviz üzerinden mi yaptınız, yoksa Türk lirasına çevirerek mi yaptınız, bunu da bilmek istiyorum.

İstanbul Havalimanı işletilmeye başlandığı günden bu yana siz ne kadar kira tahsilatı yaptınız yani Devlet Hava Meydanları İşletmesi sayesinde bizim hazinemize, bütçemize ne kadar para girdi? 2019, 2020, 2021, 2022 yılları için İstanbul Havalimanı’ndan dolayı feragat edilen kira tutarını bize açıklayınız.

Yine, İstanbul Havalimanı işletilmeye başlandığı günden bu yana yolcu garantisiyle ödeme yaptınız mı? Yaptıysanız bu ödemenin tutarı ne kadar oldu, bunu öğrenmek istiyorum.

Pandemi nedeniyle kira alınmayan ve yüzde 50 indirim yapılan havalimanları hangileridir, İstanbul Havalimanı dışında var mı? Hangi havalimanından hangi tutarda kiradan vazgeçtiniz? Almadığınız veya indirim gittiğiniz kiralrı toplam tutarı ne oldu? Buna ilişkin Devlet Hava Meydanları İşletmesinin zarara uğratılması söz konusuysa bunu nasıl açıklayacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, çok değerli KİT Komisyonumuzun kıymetli milletvekilleri, üyeleri, Değerli DHMİ Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri ve Kıymetli Genel Müdür Yardımcıları, Sayıştayımızın Kıymetli Başkanı ve üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben burada şunu belirtmek için söz aldım: Biz her zaman diyoruz ki -muhalefet de bunu söylüyor- işi ehline verin. Bir işte tecrübesi varsa, bir yerde bu işle ilgili eğitim aldıysa, bununla ilgili bilgisi varsa işin öncelikle ona verilmesi gerektiği ama ne yazık ki bu verildiği zaman da farklı bir şekilde eleştiri konusu oluyor yani bir türlü anlayamıyoruz. Burada Sayın Genel Müdürümüz daha önce bir yerde çalışmış olabilir. Cumhuriyet Halk Partisinin içerisinde ya da diğer siyasi partilerin içerisinde de farklı yerlerde çalışmış olanlar vardır ve onlara da bir üst göreve gelirken ya da bir başka yerde görev alırken tecrübelerine bakılarak görev verilir. Şimdi, Sayın Genel Müdürümüzün daha önceki çalıştığı yerden dolayı eleştirilmesi doğru bir şey değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ona ilişkin eleştirilmiyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Çalıştığı yerle ilgili olan bölümü, o çalıştığı yerde kalır, daha sonra devletin kademesinde görev aldığı zaman da devletin hukukunu korumaya devam eder.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Eski çalıştığı yere iyilik yapması açısından söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Sertel, Gündoğdu’yu dinleyelim.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Eski çalıştığı yere iyilik yaptığına dair belgeniz, bilginiz varsa ortaya koyun; onun ilgili varsa onu da konuşalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Var.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, borcun ertelenmesi sadece Sayın Genel Müdürümüzün tasarrufunda olan bir şey değil. Borcun ertelenmesi o zamanki alınan kararlar doğrultusunda hareket edilen bir şey. Burada varsa bir eksiklik onu ben savunacak değilim, onu da savunmam ama aynı şekilde Cumhuriyet Halk Partisinin Torbalı Belediye Başkanı bir atama yapıyor; iştirakte yaptığı atamaya oğlunu atıyor. Şimdi, bunu eleştirirken kendimizin bu tür hataları herhâlde yapmamamız lazım.

AHMET KAYA (Trabzon) – 2 yanlış bir doğru yapmaz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biz tecrübeli birini bir kurumun başına atamışız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hemen görevden aldırarak, rahmetli oldu babası da, onu da bilmenizi istiyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Eyvallah, aldırmanız ayrı.

AHMET KAYA (Trabzon) – 2 yanlış bir doğru yapmaz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Atanmış, işlem yapılmış, bizimki böyle bir şey değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz hemen müdahale ediyoruz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biz de müdahale ederiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz etmiyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bizim atadığımız Sayın Genel Müdürümüz tecrübeli, bu konuda bilgisi olan, altyapısı olan biri. Bu atamayla ilgili söz söylemek bence doğru değil. Ben bunu belirtmek için söz aldım.

Diğer hususlarla ilgili varsa eksiklik onlar giderilir. Kendisi de açıklamasında şöyle diyor, Belediye Başkanı: “Güvenebileceğim kimse kalmadı.” Biz öyle bir şey demiyoruz. Biz tecrübesi olan bir arkadaşı kendi tecrübeleriyle beraber daha iyi değer katacağına inandığımız için getirdik Devlet Hava Meydanları Genel Müdürü olarak atadık. İnşallah, güzel de hizmetler yapıyor, yapılan yatırımları da biraz önce anlattı. Türkiye’de hava yolu, halkın yolu oldu. Türkiye’de hava yollarının, havalimanlarının sayısı 60’a yaklaştı, daha da artacak; kalitesi arttı, değeri arttı. Eksikler var mı? O eksiklikleri hep

beraber söyleyelim, ben de söylemeye varım. Beraber eksiğimiz varsa eksiklerimizi dile getirir söyleriz ama bir kişiyi daha önceki görev yaptığı yerden yargılamayı, suçlamayı ben doğru bulmuyorum, doğru değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, değerli bürokratlar, milletvekili arkadaşlarım; hepiniz Komisyona hoş geldiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – KİT Komisyonu Başkanımız da var burada, hatırlatayım Deniz Bey.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Değerli Başkanım...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Unutuyorsun her zaman.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Hayır ama şöyle: En son ben bebeğimizi getirdim, Derin bebek Başkanlık makamına geldi, aldı orayı.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Eyvallah.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Yani şu an Başkanımız vekâleten orada bulunuyor. (Gülüşmeler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Beklentilerinizi ve hedeflerinizi ötelemişsiniz anlaşılan.

Devam edin, buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Kalıcı hâle getirmek için bakın, on sekiz yıllık bir plan şu anda çalışıyor. (Gülüşmeler)

Şimdi, ben farklı bir perspektiften bakmak istiyorum. Yani aslında yapılan bir çifte standarttan bahsetmek istiyorum. Şimdi, biraz önce arkadaşım, milletvekili arkadaşlarım, yeni İstanbul Havalimanı'nda müteahhit firmalara sağlanan kira öteleme ayrıcalığını rakamlarıyla birlikte ortaya koydular. 2019, 2020, 2021 yılı kiralalarının 2043 yılının arkasına bırakıldığını belgesiyle birlikte Sayın Ali Mahir Başarır burada ifade etti, Sayın Atilla Sertel de yine bu konuyla ilgili görüşünü açıkladı. Şimdi, aslında bu şirketlerin devlete karşı yükümlülükleri yeni bir konu değil. Yani evet, devletin uçmayan yolcularla ilgili fark tutarını bu şirketlere ödemek gibi bir yükümlülüğü olduğu gibi aynı zamanda bu şirketlerin de devlete karşı yükümlülükleri var, bunlardan bir tanesi de kira bedellerini ödemesi. Bu konuyla ilgili olarak ben 2020 yılında Devlet Hava Meydanları İşletmesine bir soru sordum, soru da şuydu, dedim ki: “İdare ile Zafer Havalimanı arasında yapılan sözleşmede mücbir sebep hükmü var mı?” Ve yanıt geldi, yanıtı göre de idare ve Zafer Havalimanı arasında yapılan sözleşmede mücbir sebep hükmü var.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bütün sözleşmelerde var.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Yani doğal afet, salgın, terör saldırısı gibi konular olduğunda karşılıklı yükümlülükler askıya alınabiliyor ve koronavirüs de dünya çapındaki büyük bir salgın. Ve bu konuyla ilgili de yani bu yazılı bilgiyi aldıktan sonra KİT Komisyonunda bir talepte bulundum Devlet Hava Meydanları İşletmesinden, şimdi o talebi okuyorum size özet olarak: “Vatandaşın vergilerini kullanmakla yükümlü olan hazinenin ve Devlet Hava Meydanları İşletmesinin de vatandaşın vergileriyle ödediği bu hakka sahip çıkmak için Zafer Havalimanı'ndaki ödemeyi ya tümüyle silmesini ya da 2044 yılının arkasına bırakmasını talep ediyorum.” dedim. Şimdi, Kurumun verdiği yazılı

cevabı okuyorum: “İdaremiz ile Zafer Havalimanı’nı işletmekle görevli şirket arasında imzalanan uygulama sözleşmesinde salgın hastalık bir mücbir sebep olarak tanımlanmaktadır. İdare ile görevli şirket arasında imzalanan uygulama sözleşmesi kapsamında bir ifa yükümlülüğü olup yaşanan süreçte mücbir sebep hâlinin gerekçe gösterilerek edimlerin askıya alınmasını talep etmenin kamu menfaatine uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.” Yani söz konusu İstanbul Yeni Havalimanı olduğunda kiralara erteleniyor, devlet kendisine yapılacak bu ödemeyi şak diye 2043 yılının arkasına bırakıyor ama Zafer Havalimanı gibi bugün itibarıyla havalimanının faaliyete açıldığı 2012 yılından 2022 yılına kadar ortalama verilen garanti sayılarının yüzde 97 oranında tutturulamadığı bir havalimanında mücbir sebep hükümleri kapsamında bu, uçmayan yolcularla ilgili ödenecek olan tutar 2044 yılının arkasına ertelenemiyor. Hatta daha da kötüsü bu konuyla ilgili bir girişimde dahi bulunulmuyor. Ben o nedenle bu çifte standardı da ortaya koymanın çok kıymetli olduğunu düşünüyorum.

Aynı zamanda, İstanbul Havalimanı’nın faaliyete geçmesi bir yerde acı bir şekilde İstanbul Atatürk Havalimanı’nın da aslında faaliyetten hızlı bir şekilde çekilmesini ve burada yıllar itibarıyla yapılan yatırımın atıl hâle dönüşmesini sağladı. Aslında AK PARTİ Hükümeti bunu tercih etmeyebilirdi yani mutlaka İstanbul’da bahçeler, parklar, ormanlık alanlar yeniden yapılabilir yani bunun yapılması güzel ama kamu kaynağının harcadığı İstanbul Atatürk Havalimanı’nın bir şekilde atıl hâle getirilmesi, pistlerinin kırılması... Yani vatandaşın vergileriyle oluşan bütçeyle yapılan o pistler ki bunlar bir asfalt gibi değil yani metrelerce derinlikteki beton sıkılaştırılmış ve uçakların ağırlığını taşıyabilecek şekilde teknik olarak dizayn edilmiş. Bu havalimanlarının pistlerinin ortadan kaldırılması, bir şekilde atıl hâle getirilmesi de büyük bir kamu zararı. Yani bir yanda biz yatırımların yapılmasını istiyoruz, evet istiyoruz, bunlar mutlaka yapılmalı, Türkiye genelinde yapılmalı ama bir yandan da bunlar yapılıyor diye elimizdeki hazır Cumhuriyet Dönemi’nde yapılmış olan yatırımların da yok edilmemesi gerekiyor. Yani bir sebepten Devlet Hava Meydanları İşletmesi olarak sizin Atatürk Havalimanı’yla ilgili görüşünüzü aynı zamanda merak ediyorum ve bu çifte standardı da İstanbul Yeni Havalimanı ve Zafer Havalimanı arasında uygulanan çifte standardı da açıklamanızı istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün heyeti saygıyla selamlıyorum, misafir olarak aramızda bulunan arkadaşlara da “Hoş geldiniz.” diyorum.

Şimdi, Sayın Genel Müdür, sunumunuzda İstanbul Havalimanı için yatırım tutarının 10,2 milyar euro olduğunu söylediniz. Belki geneli üzerinde konuşmamız gereken bir konu ama hazır İstanbul Havalimanı mevzusu açılınca bunu söylemek istedim.

Şimdi, hepimizin bildiği gibi havalimanı yapım aşamasındayken havalimanı kodu artı 90’dan artı 60’a düşürülmüştü. Dolayısıyla bu 10,2 milyar euroluk yatırım miktarının da azalmış olması lazım ama sunumunuzda ve kitapçığa baktığımızda yatırım miktarı “10,2 milyar euro” olarak yazıldığını görüyoruz. Burada bir yanlışlık var mıdır? Artı 90’dan artı 60’a düşen kod düşümü nedeniyle ciddi bir maliyet azalması olması gerekmiyor mu? Bu, rakamlara neden yansıtılmadı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben sunumda gördüm, bir uçuş kontrol uçağı alımı var, onunla ilgili birkaç soru sormak istiyorum. Hava seyrüsefer yardımcı cihazlarının kontrol ve kalibrasyonunun sağlanması ve hava seyrüsefer hizmetlerinin uluslararası standartlarda yürütülmesi amacıyla 3 adet uçuş kontrol uçağı alımı yapılmış. Şimdi, bu uçaklardan birisi 12 kişilik ve içinde çok frekanslı telefon hattından televizyona, video, film seyredecek kadar kesintisiz internete kadar ultra lüks bir donanım var. Bu uçak acaba Ulaştırma Bakanlığına özel mi hazırlatıldı? Uçakların toplam (yekûn) tutarının da 100 milyon doların üzerinde olduğu bilgisi bana geldi. Ki sizin projenin ihalesi de 24 Kasım'da yapılmış, toplam tutar olarak “1,2 milyar lira.” diye bahsetmişsiniz ama proje ihale günü dolar kuru 12,38; projenin sözleşmesinin imzalandığı gün dolar kuru 13,5; bu rakamın üzerinde olmuş olabilir. Gerçi bununla ilgili mevcut paranın Avrupa hava sahası kontrolü yapan EUROCONTROL tarafından sağlandığı bilgisi de bende var. Ülkemiz hava sahasının geçen uçaklardan toplanan üst geçit parası keyfi uçak konfigürasyonu ile harcanmak yerine -ekonomimizin yerle bir olduğu bu durumda- havacılık altyapısında harcanamaz mıydı? Sayın Ulaştırma Bakanı göreve geldiği günden beri bu uçağa bindi mi, bindiyse kaç kez bindi? Bunları merak ediyorum.

Ayrıca, EUROCONTROL konusuna girmişken... Burada kendi sunumunuzda yine geçen yıla göre yüzde 15,23 oranında üretim maliyetlerinin artışından bahsetmişsiniz ve bu üretim maliyetleriyle ilgili de hava seyrüsefer hizmet maliyetinin yüzde 46,15 oranında en ağırlıklı giderlerden olduğunu ve bunun tamamının EUROCONTROL'den tahsis edildiğini yani giderlerin bu kısmının alındığını ifade etmişsiniz ama özellikle Ukrayna ve Rusya savaşından sonra hava sahamız biraz daha hava trafiği açısından yoğunlaştı ve Türkiye, aslında bir noktada hava trafiği açısından da cazip hâle geldi. Bu konuyla ilgili EUROCONTROL'den alınan ücretlerin sadece maliyet karşılığı mı olduğu... Yoksa bunun illaki bir gelir kısmı var, örneğin, Yunanistan'ın aldığı ücretle Türkiye'nin aldığı ücret arasındaki farktan dolayı Türkiye hava sahası daha çok tercih edilebilmekte. Dolayısıyla bunlarla ilgili açık gelirlerinizin ibrasını bizlere yazılı olarak da verirseniz seviniriz.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Sizlerin personeli olan hava kurtarma ve yangın görevlileri personelimiz var, bunlar yaklaşık 250-300 kişilik bir personel. Bu personelin içinde özellikle ön lisans ve lisans seviyesinde üniversitelerden mezun olmuş arkadaşlar tekniker sıfatıyla...

ATİLA SERTEL (İzmir) – 1.800 kişi.

AHMET KAYA (Trabzon) – Evet, Yasin Bey, 1.800 kişi.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Olabilir.

Bu arkadaşlar üniversitelere girip tekniker sıfatıyla üniversitelerden mezun olmalarına rağmen nedense Devlet Hava Meydanları tarafından... Hâlbuki bu konuyla ilgili bilirkişinin de daha önceden açmış oldukları mahkemelerdeki noktada Sayıştay tarafından herhâlde veya mahkeme tarafından Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 tarihli bir tavsiye kararı var. Buna rağmen bu arkadaşlar niye tekniker sıfatında işlem görmüyor? Bu arkadaşları bir güvenlik görevlisi gibi görüyorsunuz? Hâlbuki uçuş esnasında uçağın içinde çıkan herhangi bir yangında veya bir acil iniş durumunda bu arkadaşlar olmadan uluslararası hava sahasında o havaalanını kullanamadığımız belli ama bu arkadaşların hem görevde yükselmeleri açısından şeffik sınavlarını sadece kendi içinde ARFF olarak değerlendirmenizi görüyoruz. Hâlbuki bakın, şu anda içinde otuz beş yıl önce ziraat mühendisi sıfatıyla kuruma girip, kurumun içinde kendisine göre yükselme sınavlarına katılıp genel müdür yardımcısı pozisyonuna kadar gelmiş arkadaşlarımız var. Bu arkadaşların en azından kendi kurumlarında, bu doğrultuda görevde yükselmeleriyle ilgili önünü açmak için gerekli çalışmaları yapmayı düşünüyor musunuz? Bu konuda hem kendi personelinizin böyle bir talebi var hem de kendilerinin aldığı ek havacılık tazminatının

diğer memurlara göre çok daha düşük olduğu, aynı şekilde bunların şeflerinin diğer şeflere göre daha az havacılık tazminatı aldığı konusunda şikâyetler söz konusu. Kurum kâr ediyor ama bir yandan da personelinin de memnun etmesi lazım; kendi personeliniz ve bu personel sizin için çok önemli bir personel çünkü uçakta veya havaalanında olabilecek acil durumlarda ilk müdahaleyi yapabilecek teknik donanımda olan personel bunlar.

Ben bu konulara değinmek istedim, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Ben de öneri üzerinde konuşmak istiyorum. Özellikle, bu pandemi sürecinde -arkadaşlarımız ifade ettiler- İstanbul Havaalanı'ndaki kiralardan ertelendiği söyleniyor, diğer havaalanlarında da bu tür ertelemeler var mı? Yine, yap-işlet-devret projeleriniz var, sadece kira değil, bu pandemi sürecinden onlar nasıl etkilendi? Onlarla ilgili bir erteleme veya başka bir uygulama yaptınız mı? Yine, buna paralel özellikle Atatürk Havalimanı'nın millet bahçesine dönüştürülmesi konusunda görüşünüz alındı mı? Çünkü bugün dünyada belli başkentlerde 1'den, 2'den daha fazla havaalanı var; bu trafiği yöneten, o birimin başında biri olarak Türkiye'nin projeksiyonunu en iyi bilenlerden biri olmanız gerekir. Dolayısıyla, mesela 2025'te, 2030'da, 2035'te beşer yıllık planlı dönemler veya uzun vadede bununla ilgili bir düşünceniz var mı? Yani artık 2 tane havaalanı; bundan önceki sözleşmeyle de belli taahhütte de bulunulmuş üçüncü bir havaalanı yapılmayacak diye, doğru mudur bu? Yani İstanbul'a bu 2 havaalanı yapılacak, üçüncü bir havaalanı yapılmayacak diye bir şey var, bu doğru mudur? Bu havaalanıyla ilgili sizin görüşünüze başvuruldu mu?

Yine, buna benzer mevcut devletin işlettiği havaalanları var, burada da reklam panolarınız var, burada da sizin kiracılarınız var, "free shop"larınız, bu pandemi süreci içerisinde buradaki kiracılarınızla ertelemeler veya yenilemedir bir uygulamanız oldu mu? Toplam kira gelirleriniz ne kadar? Zaman zaman bu panolarda bambaşka bir şeylere de şahit oluyoruz. Yani mesela, Samsun'da bir tanesinde 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlanırken 30 Ağustos günü 15 Temmuz yansıması vardı. Tabii, bugün burada hepimiz terörün karşındayız; 15 Temmuz, o bir isyandır, ona diyeceğimiz hiçbir şey yok onun karşılığında ama bu tür millî günlerde bunları kim idare ediyor, kim yazıyor kim çiziyor, bununla ilgili bir bilgi edinmek istiyoruz.

Yine, buna benzer, mesela, özellikle Zafer Havaalanı, sizin de yap-işlet-devret modeliyle... Artık basına da çok düştüğü için teknik olarak bunun hesabı kitabı... Bunun üniversitelerde aslında ders olarak okutulması lazım. Eğer stratejik bir yere havaalanı yapılması lazım geliyorsa devlet bunu yapar. Mesela, bu manada hâlâ 2044'e kadar ödememiz var, 2044 yılında doluyor bu. Bu tür yatırımların belli ki bunu karşılaması mümkün değil, bu rakamlara ulaşması mümkün değil; bize göre bunların kullanılan kredi oranları, rakam oranları çok daha yüksek. Mesela, bu kiracıyı, kiralayanı, yapıp işletip devredecek firmayı çağırıp masaya oturup -ya artık bunun gerçekleşmeyeceği ortada, ha bire ödemek yerine çünkü bu para direkt devletin cebinden çıkıyor, sanki devlet kredi kullanmış gibi oluyor, bize göre çok yüksek faizle kullanıyorsunuz- masada bu kira, yap-işlet-devret maliyetini öne çekip bugün ödeyerek devlet daha kârlı duruma gelebilir mi, bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Yine, buna paralel olarak, özellikle sizin biriminiz teknik bir birim, bununla ilgili üniversitelerle bir iş birliğiniz var mı? Teknik biriminizde çalışan, Devlet Hava Meydanları'nda çalışan elektronik mühendisi veya inşaat mühendisi, makine mühendisi personel -böyle bir dizayn ederseniz- yüzde

kaç yani işçi sayısı mı fazla, mühendis sayısı mı fazla? Bugün Türkiye’de binlerce mühendis maalesef mezun olurken iş bulma imkânları bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az, bu manada önümüzdeki yıllarda teknik eleman bazında değerlendirmeyi düşündüğünüz eleman sayısı ne kadar? Yardımcı elemanlarla ilgili arkadaşlar söyledi, bu bütünün bir parçasıdır; yerdeki, havadaki, her nerede olursa olsun olmazsa olmazdır, dolayısıyla personel arasında ayrımın olmaması lazım; bu konuyla ilgili bir çalışmanız var mı?

Sonra, iki yanlış tabii bir doğruyu götürmez -yani bunu kim yaparsa yapsın- AK PARTİ’li, CHP’li, İYİ Partili, kim olursa olsun, etik açısından... Yani bir kurumun başındaki insanın yönettiği bir kurumla, kuruluşla ilgili ilişkilerinde muhakkak dikkat etmesi lazım. Yani orada işe başlaması, daha yukarılarda şey yapmasını ben doğru bulmadığımı ifade ediyorum. Torbalı Belediye Başkanı yapmışsa da yanlış yapmış, işte Kurumuna dezenfektan alan Bakan da yapmışsa yanlış yapmış. Yani yanlışları düzeltmek üzere bu toplantıları yapıyoruz yoksa “Sen az yaptın, ben çok yaptım; benim yüzüm kara, seninki benden kara.” mantığıyla bu ülkede bir yere gidilemeyeceğini hepimizin bilmesi lazım. Ama tecrübelerinize baktığımız zaman bu Kurumu daha iyi bir yerlere taşıyacağınızı ben düşünüyorum. Tabii, İGA da Türkiye’deki şirketlerden bir tanesi ama bu konuda bir değil bin hassas davranmalısınız Sayın Genel Müdür. Geçmiş itibarıyla geldiğiniz kurumla olan ilişkilerinizde yani bin bile az kalır, milyon hassas davranmanız lazım. En ufak bir şaibeye, sıkıntıya sebep verilmemesi lazım. Yani normal şartlar altında özel sektörde de belli çalışmalarınız oldu, tecrübeleriniz, deneyimleriniz muhakkak var, Kurumu da bir yere taşırsınız ama burada öneri bazında söylüyorum. Bu manada bu ilişkilerde muhakkak milyon kere dikkat etmelisiniz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekili arkadaşlarımızın sormuş olduğu sorulara geneli üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra yazılı veya sözlü olarak cevap verebilirsiniz. Tamam mı? Not aldınız...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Not aldık efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kısa bir söz almak istiyorum, sonra gideceğim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, usulümüzde yok ama buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biliyorum Başkanım çünkü ben cevabı almak için bekleyecektim ama Genel Kurulda da olacağım, arkadaşlarıma saygısızlık yapmamak adına söz aldım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, peki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Konuştu, gitti.” demesinler diye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben Sayın Genel Müdürün CV’sine de baktım, gayet de iyi bir CV’si var. Bizim bu ülkenin okumuş, yetişmiş insanlarıyla ilgili hiçbir sıkıntımız olmaz, hepsi başımızın tacı, kendisi de öyle ama ben sadece kurumlar açısından bir etigi belirttim. Kendisini kırdıysak -misafir sonuçta burada- affola diyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, biz Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, izlemeye devam ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rica ederim.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü aldık.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2019 yılının 2 no.lu önerisiyle 2020 yılının 2 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi, daha güncel olan 2020 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum:

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

Kira bedelleri emsallerinin çok altında kalan ve on yıldan fazla kiracılık ilişkisi devam eden ticari hacimlerin kira sözleşmelerinin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 347’nci maddesi uyarınca sona erdirilerek söz konusu ticari mahallerin niteliklerine uygun olarak belirlenecek sürelerle yeniden ihale edilmesini.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Teşekkür ederim Başkanım.

Söz konusu öneri kapsamında 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 347’nci maddesi doğrultusunda kiracılık ilişkisi on yılı aşan kiracılarımızdan kira ücretleri emsallerinin altında olan Adana, Antalya, Ankara Esenboğa, Tokat, Trabzon, Muğla Milas-Bodrum ve Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanlarında olmak üzere toplamda 8 adet mahale ait kira sözleşmeleri bitiş tarihi olan 31/12/2020 tarihi itibarıyla; Tokat, Ankara Esenboğa, Gaziantep, Adnan Menderes Havalimanı’nda olmak üzere toplam 4 adet mahale ilişkin kira sözleşmeleri ise bitiş tarihi olan 31/12/2021 itibarıyla Kuruluşumuz tarafından feshedilmiştir. Söz konusu mahallerin bir kısmı rayiç kira bedellerine göre yeniden ihale edilmiş olup bir kısmının ihale süreçleri devam etmektedir.

Öte yandan, kira sözleşmesi devam etmekte olan mahallere ait kira bedelleri arasındaki farklılığın giderilebilmesi amacıyla kira bedellerinde yüzde 20 ile yüzde 400 arasında değişen oranlarda artış yapılmıştır. Ayrıca, rayiç kira bedellerinin belirlenmesine ilişkin olarak -Sayıştayın önerisi doğrultusunda- SPK (Sermaye Piyasası Kurulu) lisanslı değerlendirme uzmanlarından alınan raporların göz önüne alınması yönünde Genel Müdürlüğümüzce bir usul kullanılmaya başlanmıştır.

Havalimanlarında aynı nitelikteki mahallerin kira bedellerinde yeniden düzenleme yapılmıştır. Söz konusu mahallerden 1.004 adet tahsisli mahal için TÜFE’nin 12 aylık ortalaması olan yüzde 17,09 oranında kira artışı yapılarak 2021 yılında 108 milyon 645 bin 544 TL olan kira tutarı 2022 yılında 127 milyon 213 bin 68 TL’ye yükseltilmiş ve 18 milyon 567 bin 523 TL ilave kira artış geliri sağlanmıştır.

Emsal kira bedelleri göz önünde bulundurularak kira bedelleri arasındaki farkın kapatılabilmesini teminen, tarife dışı kaldığı tespit edilen tahsisli mahaller için yüzde 20 ile yüzde 400 oranları arasında kira artışı yapılarak 2021 yılında 71 milyon 690 bin 307 TL olan kira tutarı 2022 yılında 109 milyon 508 bin 175 TL’ye yükseltilmiş ve 37 milyon 817 bin 867 TL ilave kira artış geliri sağlanmıştır.

58 adet tahsisli mahal için kira bedellerinin emsallerine göre altında olan mahaller için taktiren kira artışı yapıldığı (akaryakıt mahalli, kargo, antrepo, anten mahalleri vesaire) ayrıca ciro payı üzerinden kira alınan “duty free” mahallerine ait olan kira bedellerinin ise sabit euro kira bedeline çevrilerek kira bedellerine taktiren kira artışı yapılmış olup 2021 yılında 6 milyon 533 bin 784 TL ve 150.255 euro olan kira tutarları 2022 yılında 16 milyon 552 bin 200 TL ve 753.600 euroya yükseltilerek 10 milyon 18 bin 415 TL ve 603.344 euro ilave kira geliri sağlanmıştır.

İdaremizce, inşaat yapımı gerektiren tahsislere ilişkin, 25 adet tahsisli mahal için bir yıldan uzun vadeli sözleşme düzenlenmesi nedeniyle kira başlangıç tarihlerine göre yeni dönem yıllık kira bedellerini TüFE’nin 12 aylık ortalaması olan yüzde 17,09 oranında artış yapılarak 2021 yılında 767.135 TL olan kira tutarı 2022 yılında 898.239 TL’ye yükseltilmiş ve 131.103 TL ilave kira artış geliri sağlanmıştır. 45 adet tahsisli mahal (reklam ve benzeri mahaller) için euro cinsinden olan kira bedellerinin TL karşılığının döviz kurunda yaşanan artıştan dolayı emsallerine göre yüksek kalması nedeniyle kira bedeli artışı yapılmamıştır.

İdaremiz, ücret tarifesı doğrultusunda kira bedeli tespit edilen 2.320 adet tahsisli mahale ait kira bedellerine 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe giren DHMİ ücret tarifesı doğrultusunda yüzde 17,09 oranında kira artışı yaparak 2021 yılında 118 milyon 464 bin 984 TL olan kira tutarı 138 milyon 710 bin 650 TL’ye yükseltilmiş ve 20 milyon 245 bin 665 TL ilave kira geliri elde edilmiştir.

Sonuç olarak, 2021 yılında kiralık mahallerden elde edilen kira tutarı 306 milyon 101 bin 758 TL ve 2 milyon 605 bin 445 euro iken 2022 yılında kira tutarı 392 milyon 882 bin 334 TL’ye ve 3 milyon 208 bin 789 euroya yükseltilmiş olup toplamda 86 milyon 780 bin 576 TL’lik ve 603.344 euroluk ilave kira geliri elde edilmiştir.

01/01/2023-31/12/2023 dönemi için yapılacak olan yeni dönem kira artışlarında Sayıştay Başkanlığının önerileri doğrultusunda gerekli işlemler yine tesis edilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın

Genel Müdürüm. Öneri üzerine söz almak isteyen Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, Türkiye’de; İstanbul, Ankara, İzmir 3 ana kent olmak üzere ev kiralarda inanılmaz fiyat artışları oldu. İstanbul’da 2 oda, 1 salon ev, 6 bin lira, 7 bin lira civarında, İzmir’de 5-6 bin lira civarında, Ankara’da nispeten daha ucuz. Konut fiyatlarının neredeyse 2’ye katlandığı bir dönemi yaşıyoruz. Sayıştay bu öneride diyor ki: “Aynı nitelikteki alanların kira bedelleri arasındaki farklılıkları giderin ve o kira bedeli piyasa rayicinin çok altında kalan sözleşmeleri de yenileyin.” Aslında burada kuruma diyor ki: “Yani siz elinizin altındaki dükkânın, iş yerinin, kiralanan her şeyin kıymetini bilin ve rayiç fiyatlara çekin. Bu, zarara yol açmasın, Devlet Hava Meydanları İşletmesi de zarar etmesin.” Çok doğru bir yaklaşım tarzı. Sayın Genel Müdür de birçok rakamlar vererek o yolda ilerlediklerini söyledi ama verdikleri rakamlar piyasa rayiçlerinin gene izlediğim kadarıyla altında rakamlar ama yüzde 20 ile 400 arasındaki oranlarda bazı yerlerde artışları söyledi. Onlar da bence açıklanması gereken rakamlar. Yani Tokat, Ankara Esenboğa, Gaziantep diye sıraladı ama hangi iş yerlerine ne kadar kira bedeli alıyorlar? Onlar kendileri biliyorlar ama o konuda bir açıklama yapmamışlar.

Şimdi aslında burada bir konu da şu. Bunu Deniz Yavuzyılmaz çok sıklıkla dile getiriyor. Belki de Devlet Hava Meydanları dâhil, iktidardakiler çok kızıyor, Zafer Havalimanı deyince tüyler diken diken oluyor. Şimdi, bu ilgili bulgu ve öneriler, oradaki zarar 2018 yılına kadar Sayıştay raporlarında

yer alıyordu bu Zafer Havalimanı. 2019 ve 2020 raporlarında yer verilmedi hatta Üst Komisyona da taşınmadı. Oysa Zafer Havalimanı tam bir kara delik ve milyonlarca avro yutuyor. Yani burada, Devlet Hava Meydanlarının çok zarara uğradığı yerlerden biri olarak öne çıkıyor. Yani gerek bizlerin komisyonda gündeme getirmemiz gerek kamuoyunda sık sık tartışma konusu olmasına rağmen çözüm de bulunamıyor. En son bir çözüm bulmaya çalıştılar; Belçika'da yaşayan Emirdağlı, Eskişehirli ve Eskişehir Havalimanı'na uçan Belçika'daki Türk işçilerine, orada yaşayan Türk işçi ve ailelerini Zafer Havalimanı'na taşımak istediler. O da mantıken doğru olmadığı gibi Belçika'da yaşayan Türkler tarafından tepki gören bir bakış açısı oldu çünkü Zafer Havalimanı'na inen bir Eskişehirli yaklaşık 80-90 kilometre yol katederek kendi memleketindeki evine varacak, oysa Eskişehir'e indiğinde beş dakika sonra evinde oluyor. Bunu önlemek için Zafer Havalimanı'na yolcu garantisi verdikleri için o yolcu garantisini tutturmaya yönelik hareketler içinde gördüler ama Belçikalı Türkler bu konuda bize çok büyük tepkilerini iletiler ve bu konuyu sıklıkla gündeme getirmemizi istiyorlar ve "Biz Zafer Havalimanı'na uçmayız." diyorlar.

Şimdi, yolcu sayısı yüzde 98-99 oranında düşük olarak gerçekleşen bir havalimanının ve burada öngörüsüz, hesapsızca yapılan bir işten en kârlı çıkanın da işletmeci olduğunu görüyoruz.

Şimdi, işletmeci, Kütahya-Afyon-Uşak illerine hizmet vermek üzere yapılan Zafer Havalimanı için 2021'de iç hatlarda 775.137, dış hatlarda 542.596 yolcu garantisi almış. Ancak hedef yine tutturulmadığı gibi, 2021'de iç hattı kullanan yolcu sayısı 9.228, dış hat yolcu sayısı da 1.904'te kalmış. Havalimanının eksik kalan 1 milyon 306 bin 601 yolcusu için 6 milyon 938 bin 738 euro ödenmek zorunda kaldı.

Şimdi, bu noktada, bazı sorular sorayım. Burada Devlet Hava Meydanları yetkilileri bir öz eleştiri yapıyor mu yani bu havalimanının açılmasından sonra var olan zararın ve yolcu garantisi sayısının verilmesinden dolayı acaba bir öz eleştiri yapıyor mu? "Bu doğru yapılmadı, böyle yapılmasıydı daha iyiydi." denilebiliyor mu? Bu havalimanını devlet kendi imkânlarıyla yapmış olsaydı çok daha ucuza yapılacaktı ve çok daha yerinde bir karar olacaktı. İşte bu garanti edilen yolcu sayısı ile yapıldığı zaman da hizmete girdiğinden bu yana devlet kasasından uçmayan yolcu için halkımızdan kesilen vergilerden bu havalimanına zorunlu olarak işletme parası veriliyor, yirmi dokuz yıl on bir ay daha işletilecek bu havalimanı. Sizin hesaplamalarınıza göre Zafer Havalimanı bu şekilde kullanılmaya devam edilirse sözleşme bitine kadar toplamda ne kadar ödeme yapılacaktır? Onu soruyorum. Bu havalimanının toplam yatırım maliyetini biz biliyoruz, geçmiş dönemdeki KİT Komisyonu üyesi olarak ve geçmiş Ulaştırma Bakanının bize açıkladığı rakam olarak biliyoruz ama bu sözleşme bitiminde işletmecinin kasasına giren para yapılacak olan yatırım bedelinin yüzde kaç kadar oranda, hangi oranda? Onu bilmek istiyorum.

Şimdi, yolcu garantisinin üzerine çıkılarak DHMİ'ye ne kadar ödeme yapıldığı, yolcu garantisinin sağlanmadığı için hangilerine ne kadar ödeme yapıldığını, yine hangi havalimanlarına yıllık yolcu garantisini verildiğinin bize açıklanmasını, bir liste olarak bize bunun verilmesini talep ediyorum Genel Müdürdür çünkü bu kara delikler nedeniyle Devlet Hava Meydanlarının sıkıntı içerisinde olduğunu ve gerekli yatırımları yapamadığını, hâlâ yap-işlet-devret yoluyla ülkemizin borçlandırıldığını ve Türkiye'de yaşayan insanlarımızın kırk elli yıllarının ipotek altına alındığını ve ömürlerinin borç ödemekle geçeceğini burada bilgilerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Sayın Erel, hoş geldiniz, söz istediniz, buyurun.

Süreniz beş dakika.

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, ben vaktinizi çok almayacağım.

Burada bulunan kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Bizim Aksaray’ın 1994 yılında ihalesi yapılan, 1998’de de yapımına başlanan 75. Yıl Cumhuriyet Havaalanımız vardı. Valiliğin imkânlarıyla yaklaşık yüzde 70’i tamamlanmıştı ancak daha sonra 2002 yılında AK PARTİ iktidarıyla birlikte yatırım programdan çıkarıldığını verdiğimiz bir soru önergesine verilen cevapta gördük. Gerekçe olarak da Aksaray’daki yolcu kapasitesinin bu havaalanı için kârlı olmadığı yönünde bir beyan var. Ama günümüze baktığımızda, Tokat, Gümüşhane, Bayburt, Artvin, Rize yani buralardaki havaalanlarındaki yolcu kapasitesini göz önüne aldığımızda Zafer Havalimanı, Balıkesir Havalimanı... Aksaray, nüfusuna oranla yurt dışında en çok işçisi olan illerden 2’nci sırada yani bizim burada Aksaraylı hemşehrilerimizin talebi... Her ne kadar kıymetli ağabeyim “Sizin için Kapadokya Havalimanı’na yol yaptık.” dese de 80 kilometrelik bir yolu -bugüne kadar uçuşların da yeterli olmaması nedeniyle- Aksaraylı hemşehrilerimiz çok kullanmıyor.

Tabii ki devletimizin imkânlarını da dikkate alarak bu yüzde 70’i tamamlanan, şu anda -çok affedersiniz- koyun sürülerinin barınağı hâline gelen bu havaalanını en azından daha önce AK PARTİ’li bir milletvekili arkadaşımız uçuş eğitim alanı olarak değerlendireceklerini söylemişlerdi, o da olmadı. Millî servetin zayı olmaması adına çok kıymetli Genel Müdürümüzden bu konuya eğilmesini talep ediyor, Sayın Başkanımıza da söz hakkı verdiği için ayrıca çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Erel.

Sayın Yavuzıylmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZIYILMAZ (Zonguldak) – Geneli üzerinde konuşmayı beklemeden, Zafer Havalimanı konusu açılmışken bir iki kıyaslama yapmakta fayda var yani biz “Zafer Havalimanı’nda büyük bir hata yapıldı.” derken aslında ne demek istiyoruz, bunu bir anlatmak gerekiyor. Anlatmak için de Zafer Havalimanı’yla ilgili verilen garantilere ve bunların gerçekleşme oranlarına hep birlikte bir bakalım.

Güncelden geriye doğru gidelim. 2022 yılının ilk beş ayında Zafer Havalimanı’nda garanti edilen toplam yolcu sayısı 549.055, gerçekleşen yolcu sayısı sadece 7.513, hata payı -ben kibar bir ifadeyle “hata payı” diyorum buna- yüzde 98,63 ve şirkete bu beş aylık süre için yapılması gereken ödeme tutarı 2 milyon 877 bin 514 avro. Şimdi, 2022 yılı tablosu bu. 2021 yılına gelelim; 2021 yılında Zafer Havalimanı’nda garanti edilen toplam yolcu sayısı 1 milyon 317 bin 733, gerçekleşen yolcu sayısı sadece 11.131, hata payı yüzde 99, şirkete yapılan ödeme tutarı 6 milyon 938 bin 748 avro. 2020 yılında durum farklı mıydı, onu görelim; garanti edilen yolcu sayısı 1 milyon 279 bin 352, gerçekleşen yolcu sayısı 7.429, hata payı yüzde 99, uçmayan yolcular nedeniyle şirkete yapılan ödeme tutarı 6 milyon 738 bin 310 avro. Ben bunu Genel Kurulda söylediğimde, 2020 yılı verilerini verdiğimde AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlar itiraz ediyorlardı “Vay, efendim, 2020 yılında koronavirüs var; havalimanlarına uçak mı indi, uçak mı kalktı? Zafer Havalimanı’yla ilgili verileri veriyorsun ama demagoji yapıyorsun.” diye. O nedenle, biz koronavirüs öncesine de bakalım. 2019 yılında garanti edilen yolcu sayısı 1 milyon 236 bin 89, gerçekleşen yolcu sayısı 39.609, hata payı yüzde 97, şirkete uçmayan yolcularla ilgili ödenen tutar 6 milyon 370 bin 440 avro. 2018 yılında hata payı yüzde 96, 2017 yılında hata payı yüzde 96, 2016 yılında hata payı yüzde 96, 2015’te hata payı yüzde 96, 2014’te hata payı yüzde 96; 2013 yılı AK PARTİ’nin en başarılı olduğu yıl, hata payı yüzde 95 ve havalimanının faaliyete geçtiği 2012 yılı

hata payı yüzde 98. Şimdi, şirketin açıkladığı toplam yatırım bedeli 50 milyon avro. Bugüne kadar şirkete ödenen toplam tutar -son 2022 yılının ilk beş ayını dâhil ederek söylüyorum- 55 milyon 132 bin avro tutarında.

Şimdi, KİT Komisyonuna sunduğunuz dosyada Tokat Havalimanı'nın yolcu kapasitesi 2 milyon, yıllık 2 milyon yolcu kapasitesi var. Zafer Havalimanı'nın da yıllık yolcu kapasitesi 2 milyon yani birbirinden çok farklı 2 havalimanı değil. Tokat Havalimanı'nı Devlet Hava Meydanları İşletmesi kendi bütçesiyle yaptı. Proje tutarı 541 milyon lira; bugünkü kurla dönersek 29 milyon 530 bin avro yani yaklaşık 30 milyon avro Devlet Hava Meydanları İşletmesine maliyeti. Ve Tokat Havalimanı'ndan hiçbir yolcu uçmasa dahi herhangi bir yolcu garantisi verilmediği için burada oluşabilecek kamu zararı bu Tokat Havalimanı için gerçekleşen proje tutarı, artı, işletme maliyeti birlikte değerlendirilir ve tutar ortaya çıkar. Ancak Zafer Havalimanı'na baktığımız zaman hiç de ışık vermediğini görüyoruz. Yani 2012 yılından 2022 yılının ilk beş ayına kadar ortalama hata payı yüzde 97 ve bu ortalama hata payıyla devam ederse havalimanının kamuya devredileceği 2044 yılına kadar ilgili görevli şirkete ödenecek toplam garanti tutarı tek bir uçak inme de, tek bir uçak kalkma da, hiçbir yolcusu bulunmasa da 208 milyon avro; dehşet verici bir durum. Böyle, bununla karşı karşıyayız.

Şimdi, bazı alınan kararlar var, onun da açıklanması gerekli. Şimdi, ben baktığım zaman Zafer Havalimanı niye böyle diye, o dönemin ilgili kurum yetkilileri, mühendisleri, siyasi otorite, müteahhit firma bunların tümü bir araya geldiğinde ortaya tek bir sonuç çıkıyor, en iyi niyetli bakış açısıyla ortaya çıkan sonuç şu: Büyük bir öngörüsüzlük. Şimdi, siz zaten... Kütahya-Afyon-Uşak'ın nüfusu 1 milyon 600 bin yaklaşık. Nüfusun artış oranı bölgede binde 7, bakın, artış oranı binde 7 yani bu şekilde baktığımızda, nüfusa göre endekslediğimizde garanti edilen yolcu sayılarının tutturulması için ya, herhâlde üç yüz yıl falan geçmesi gerekli. Yani dolayısıyla, nüfus ve havalimanının kapasitesi ve inşa edildiği yere bakıldığında büyük bir uyumsuzluk görülüyor. Yani bu 3 şehir için bir havalimanı yapın ama 3 şehre de olabilecek en uzak mesafede olsun desem, şu anki havalimanının yeri tercih edilir. 3 şehre ortalaması en uzak nokta tercih edilmiş durumda. Aynı zamanda, bu gibi bir yatırım yapılacaksa önümüzdeki yani yatırımın yapılmaya karar verildiği tarihten onu takip eden yirmi yıl, otuz yıl, elli yıl içinde bu bölgedeki demir yolu, kara yolu gibi yatırımlarla bunun entegre planının yapılması gerekli. Yani öyle bir yol yaparsınız ki havalimanını kullanmak istemez vatandaş, bütün bu projeler o nedenle bir bakanlık altında yapılıyor, hangisi? Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. Yani Türkiye'deki kara yollarını Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yapıyor da Zafer Havalimanı'nı Millî Eğitim Bakanlığı yapmış değil, aynı bakanlık yapacak. Böyle bir durum var, burada büyük bir öngörüsüzlük, büyük bir hata, büyük bir kamu zararı var, tabii ki, bunun da hesabının verilmesi gerekiyor. Zafer Havalimanı'yla ilgili olarak suç duyurusunda bulunduk, sürecin de takibini yapıyoruz.

Şimdi, diğer taraftan, bir karar alındı, dendi ki: "Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndaki dış hat uçuşları Zafer Havalimanı'na kaydırılsın." Böyle bir konu...

Şimdi, benim anlamadığım ve sürekli olarak bizim Zafer Havalimanı'nı tekrar etmemize sebep olan bir konu var; o da şu: Geçmişte yapılan hatalar acaba hâlâ aynı anlayışla devam ettiriliyor mu, bu hataların arkasında mı duruluyor, yoksa bu hatalardan dersler çıkarıldı mı? Şimdi bakıyorum ben; Eskişehir Havalimanı'nda 2021 yılında toplam giden yolcu sayısı 49.493. Bakın, Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndan giden yolcu sayısı 49.493. Zafer Havalimanı'nda 2021 yılında garanti verilen giden yolcu sayısı karşılığında havalimanını kullanan yolcu sayısı sadece 11.131 yani 2021 yılının simülasyonunu yaptığımızda eğer Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndaki giden yolcu sayıları yani o havalimanından yapılacak uçuşlar Zafer Havalimanı'ndan yapılmış olsaydı toplam 60.624 yolcu Zafer Havalimanı'ndan uçmuş olacaktı. Verilen garanti sayısı ne kadar Zafer Havalimanı'ndan 2021

yılı için? 1 milyon 317 bin 733 yani 2021 yılının simülasyonunu yaptığınızda Zafer Havalimanı'nın ve Hasan Polatkan Havalimanı'nın giden yolcularını birleştirdiğinizde hata payı %95,4 oluyor ancak yani bu, Zafer Havalimanı'ndaki kara deliği kapatmaya yetmiyor ve peki, neye neden oluyor? Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'nın da Zafer Havalimanı kara deliğinin içine çekilmesine neden oluyor. Değil sadece Eskişehir'deki havalimanı, Isparta'daki havalimanını da alıp yine Zafer Havalimanı'na kaydırsanız, bölgedekilerin tümünü kaydırsanız hiçbir şekilde bu sorunun çözümü olmuyor. O nedenle, bu konuda ortaya çıkan büyük bir kamu zararı var. Bu kamu zararıyla ilgili olarak da hatanın nerede olduğunu bir an önce tespit edip Devlet Hava Meydanlarının bu konuyla ilgili, yetkililerle ilgili suç duyurusunda bulunmasını bekliyoruz. “Tokat Havalimanı gibi bir havalimanı yaptım ben. Evet, işte ama ne yapalım, yolcusu da yok; olsun, devletin bu tip havalimanlarını da yapması lazım.” denilen bir örnek değil Zafer Havalimanı. Tokat Havalimanı yapıyorsunuz, 30 milyon avro ödüyorsunuz; Zafer Havalimanı'na 208 milyon avro ödemiş olacaksınız. Acı tarafı da neredeyse hiç yolcusu yok, uçağı yok; böyle bir durum var.

Diğer taraftan, ihale sürecinin de iyi incelenmesi gerekiyor; neden iyi incelenmesi gerekiyor? Önce, 2009 yılında yatırım programına alınıyor Zafer Havalimanı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz, toparlayalım.

DENİZ YAVUZİYILMAZ (Zonguldak) – Toparlıyorum.

Daha sonra yap-işlet-devret modeli kapsamında yapılmasına karar veriliyor ve 20 Ocak 2010 tarihinde yapılan ihaleye hiçbir firma katılmıyor. Şimdi, burada şu soruyu sormak zorundayız: Yani bu kadar ballı börekli bir ihaleye, bu kadar ballı börekli, 50 milyon avro koyacak, hiç yolcusu olmasa da 208 milyon avroyu alacak; böyle ballı börekli ihaleye niye hiçbir firma girmez? Şimdi, burada kocaman bir soru işareti var. İhale iptal ediliyor. Daha sonra proje üzerinde revizeler yapılıyor, acaba neler bu revizeler; size bunu soruyorum: Hangi revizeler yapıldı ikinci kez ihaleye çıkarken? Ve 18 Mayıs 2010 tarihinde tekrar Zafer Havalimanı ihaleye çıkıyor. İhalenin esası nedir, amacı? Bir rekabet sağlansın, ona göre fiyat avantajı oluşsundur ama tek bir firma giriyor, İC İttaş firması giriyor ve ihaleyi alıyor, kazanıyor. Ya, şimdi, bunun adı ihale değil bir kere, tek bir firma girdi, bunun adı ihale değil aslında ve firma böyle ballı börekli bir şekilde işi alıyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ama her şeyi yanlış ya. Sabredemiyor, her şeyi yanlış olan bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman, Sayın Genel Müdürümüze söz verdiğimizde...

DENİZ YAVUZİYILMAZ (Zonguldak) – Süleyman Karaman'a ben isterse bütün şirketlerin, istediği şirketlerin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz, karşılıklı konuşmayalım. Sayın Genel Müdürümüze söz verdiğimizde konuşacak zaten, yanıtlayacak.

DENİZ YAVUZİYILMAZ (Zonguldak) – Laf attığı için mecburen cevabını veriyorum.

Kamu İhale Kanunu'na göre kaçını pazarlık usulüyle, kaçını belli isteklilerin davet edilmesiyle, kaçını açık ihale usulüyle aldığını söylerim, onun üstüne söyleyecek bir kelimeniz kalmaz. Dolayısıyla burada ya Türkiye'deki...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ya kardeşim, açık ihaleye çıkıyorsa 1 firma da girer, 10 firma da girer.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu ihalenin yöntemini belirleyenlerin, ihale sürecini götürenlerin o nedenle zaten haklarında suç duyurusunda bulunulması gerekiyor Devlet Hava Meydanları işletmesi tarafından; ben de o yüzden söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Yavuzılmaz...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Her şey için suç duyurusunda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, isterseniz Sayın Süleyman Karaman, Zafer Havalimanı'ndaki zararı siz cebinizden ödeyin, ben de susayım. Kamunun kaynağı kardeşim ya, böyle şey olur mu ya!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Biraz önce Aksaray Milletvekili buradayken size de anlattı, Aksaray'a havaalanı yaptırmamak için uğraşıyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya ben kendi sözlerimden mesulüm.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Aksaray'a havaalanı sizin sayenizde...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman, lütfen.

Sayın Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye üzerinize alınıyorsunuz ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz, konuşmanız bitti mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Araya, söze girmeseydi bitecekti.

Dolayısıyla, siz bu hatanın tekrar etmemesiyle ilgili olarak var olan bu yanlışlıkta sorumluluğu, payı olan kişilerle ilgili kurum olarak, kuruma uğrattıkları zararlar ilgili suç duyurusunda bulunmanız, firmayı da bir masada karşınıza alıp bir an önce, 208 milyon avroya ulaşmadan, bu kamu zararını ortadan kaldıracak adımları atmanız gerekiyor. Bu, Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndaki uçuşların kaydırılmasıyla zararı ortadan kaldıracak bir planın çalışmayacağı birkaç simülasyon yaparak zaten ortaya çıkıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkürler.

Şimdi, kira gelirleri konusu olunca, benim başka bir açıdan da merak ettiğim bazı konular var, onları sormak istiyorum. Teknik açıdan belki eksikler varsa o konuda bizi bilgilendirirlerse çok sevinirim.

Biraz önce Sayın Vekilim de dedi ki: “Zarar eden bütün havaalanlarını o zaman kapatalım.” Hatta, kendi bölgemiz olan Çardak'ı da ifade etti.

Şimdi, öncelikle Çardak Havalimanı zarar etmekte midir değil midir; ben de onu merak ediyorum, madem böyle bir soru sordunuz, zararı var mı yok mu, ona bakalım. Örneğin, Çardak Havalimanı zarar ediyorsa şayet veya daha da kullanışlı hâle getirebilmek için özellikle uluslararası hava trafiğinde daha etkin kullanımı açısından... Çünkü Denizli pilot bölgelerden biri, bizim Denizli'de 7 bin civarında İranlı yaşıyor. Dolayısıyla apron yetersizliğinden dolayı mesela İran uçakları Denizli'ye girmiyor; örnek diye söylüyorum.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir de apron yapsınlar, daha pahalı...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ya, şimdi, Zafer Havalimanı'na hiç alakası yokken, Uşak'ta havalimanı varken, örnek vererek söylüyorum... Ve biz orada yapıları değil, açıkçası orada yapılan yüksek masrafa, daha uygun fiyata yapılabilecekken veya o garanti...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bölgesel alana mı...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, müdahale etmeseniz, Sayın Hatip konuşmasını yapsa...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – İlk defa denediniz, başaramadınız, bunu da kabul edin en azından ki “Bir hata yaptık.” dersiniz, zaten bu kadar üstünüze gelmezler.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şimdi, ben şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle bu havaalanlarımızdan kullanılan veya kullanılmayan acaba tarıma elverişli arazi var mı? Bu tarıma elverişli arazilerde özellikle şu an tarımın çok daha önemli olduğu çerçevede...

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Sayın Vekilim, Çardak'ı mı soruyorsunuz, tüm Türkiye genelini mi soruyorsunuz?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Yok, genelini soruyorum, sadece Çardak demiyorum.

Bu anlamda, bu arazilerin bir kısmı ağaçlandırma yapmamak kaydıyla çünkü teknik açıdan da ağaçlandırma yapılmaması ama kuru tarımda da olsa kullanılabilir olması... Sonuçta, devletimizin arazileri bunlar. Dolayısıyla bunun, en azından “kör noktaları” veya “ölü noktaları” diyebileceğimiz, uçakların çok etkileneceği yerlerde en azından tarım yapılabilir mi? Bu konuyla ilgili çalışmalarınız var mı? Haricinde, dışarıya elektrik satmak adına söylemiyorum ama havaalanlarının –biliyorsunuz- elektrik maliyetleri de çok yüksektir dolayısıyla -havaalanlarımızın birçoğu da buna elverişli- güneş enerjisinden faydalanılabilir mi? O arazilerde güneş enerjisi projelerine sizler de bu konuda bir ödenek ayırırsanız buradaki bütün elektrik masraflarını karşılayabilecek düzeyde arazilerimiz de mevcut orada. Güneş enerjisinden faydalanılabilir mi? Bu konularda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Ben bunları ifade etmek istedim, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU - Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Önerilerin görüşmeleri bitti.

Şimdi, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü almak istiyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - İzlemeye devam ediyoruz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU - Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafına izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2019 yılının 3 numaralı önerisiyle, 2020 yılının 3 numaralı önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi, daha güncel olan 2020 yılı 3 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 3:

Ciro payı karşılığında uçakta satış mağazası işletilmesi işiyle ilgili olarak;

-İhale şartlarına aykırı olarak ciro payı, matrah ve oranlarında değişiklik yapılması ve bu suretle kuruluşun gelir kaybına sebebiyet verilmesi hususunun ilgililerin sorumluluğu yönünden Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Teftiş Kurulunca incelenmesi.

-Yapılacak olan ihalelerde isteklilere eşit muamele sağlanmasını teminen, işin niteliğine uygun şekilde sözleşme süreleri belirlenerek duyurulması ve bu sürelere riayet edilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU - Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun cevaben.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN - Teşekkür ederim Başkanım.

Öneri doğrultusunda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Teftiş Kurulunca yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan 8/12/2021 tarihli raporda; ciro payı oranlarında yapılan değişikliklerle ilgili uygulamalarda adli ve disiplin yönünden işlem yapılmasını gerektirecek bir unsura rastlanmadığından herhangi bir işlem tayinine gerek olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca söz konusu inceleme raporunda bahse konu uygulamalar ile “kuruluşun gelir kaybı mı oluştuğu” yoksa “kuruluşa ilave gelir artışı mı sağlandığı” hususunda her türlü şüpheden uzak, kesin bir kanaate ulaşmanın mümkün olmadığı, bu nedenle bu husustaki kararın DHMİ Yönetim Kurulunun takdirine bırakılmasının, alınacak karar doğrultusunda gereğinin usulünce ifade edilmesinin uygun olacağı belirtilmiş olup konuyla ilgili değerlendirmemiz neticesinde Yönetim Kurulumuzca bir karar ihdası sağlanacaktır.

Inflight (uçak içi gümrüksüz satış) hizmetiyle ilgili olarak şirket ile idaremiz arasındaki kira sözleşmesi 31/12/2020 tarihi itibarıyla sonlandırılmıştır. Kuruluşumuzca Inflight hizmeti için ihtiyaç duyulacak havalimanlarında 2022 yılında ihaleye çıkılması planlanmakta olup Sayıştay Başkanlığının görüşleri doğrultusunda yeniden ihale şartnamesi hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU - Teşekkür ederim.

Öneri üzerine söz almak isteyen üyemiz Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, burada benim üzerinde durmak istediğim husus şu: Sayıştay diyor ki: “Bunu inceleyin, Teftiş Kurulu incelesin.” Sayıştay, bunu 10 tane süzgeçten geçirerek söylüyordur. Yönetim de diyor ki: “Biz bunu incelemeye layık görmedik.” Şimdi, arada inanılmaz bir tezat var, hadi dese ki “Bununla ilgili oturduk, çalıştık, haklısınız, şu şu eksikliği gediği düzelttik.” Yani burada ya Sayıştayın raporunda problem var ya da yönetimin verdiği cevapta bir şey var. Hâlbuki buradaki temel mesele şu: Sayıştayın görevi, buradaki olumsuzluklar veyahut da geleceğe dair plan ve projeksiyon açısından yol gösterici olmak. Yani oturup toptan reddetmek yerine... Bilmiyorum hangisinin doğru olduğunu anlamaya çalışıyorum ben de. Şimdi, bu konuyla ilgili en azından bunlar oturulup görüşülüyor mu? Muhakkak, yani kurumun içerisinde sürekli Sayıştayın elemanları var, onlar ile kurum arasında böyle bir iletişim problemi mi var ki, biri “Problem var.” diyor, biri de “Teftişe gerek duyulmamıştır.” diyor. Bu tür tezatları nasıl gideriyorsunuz?

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU - Teşekkür ederim Sayın Yaşar.

Başka söz isteyen üyemiz yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzlemeye devam ediyoruz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2020 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılına ait 1, 2 ve 3 no.lu önerilerini görüşmüştük. Bu nedenle, 2020 yılının 4 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 4:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Genel Müdürüm, cevaben buyurun.

DHMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Sağ olun Başkanım.

Diğer öneri ve tavsiyeler de yerine getirilecektir efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçeceğiz. Söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Evet, buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, gerçi kısa da olsa geçti ama Atatürk Havalimanı’yla ilgili birtakım kararlar aldınız, o kararlar sizin tarafınızdan değil, siyasi irade tarafından alındı. Pandemi süresinde, önce, bir pandemi hastanesi oraya, sonra, “Millet Bahçesi yapacağız.” denildi. Atatürk Havalimanı’yla ilgili hastane ve millet bahçesi kararları alınırken Devlet Hava Meydanları İşletmesine görüş soruldu mu? Bunu merak ediyorum. Sizin bu konuda yanıtınız önemli. Eğer başvurulmadıysa Atatürk Havalimanı’nın uçak iniş kalkışı yönünden tamamen atıl bir duruma itilmesi, buraya hastane ve millet bahçesi yapılması görüşünü nasıl karşılıyorsunuz? Olası farklı durumlarda Atatürk Havalimanı’nın kullanılması şu an mümkün mü? Çünkü İstanbul Havalimanı’nda büyük bir facia söz konusu olduğunda, uçaklar oraya inemediğinde, Türkiye Cumhuriyeti’nin 2 bakanı Atatürk Havalimanı’na inerek oradaki duruma müdahil olmaya çalışmışlardı.

Şimdi, Atatürk Havalimanı’yla ilgili son sorum şu: Taşınması nedeniyle, işletici şirketin kayıpları nedeniyle TAV’a ödeme yapacaktınız. Bu ödemeleri yaptınız mı? Yapıldıysa ne kadar ödeme yaptınız? Bunu öğrenmek istiyorum.

İstanbul Havalimanı’yla ilgili bazı sorularım var; onlar da İstanbul Havalimanı İGA’nın projelerde yaptığı revizyonlar, tadilatlarıyla ilgili olarak firma lehine oluşan kâr nedir? Bu iptal edilen yahut ötelenen imalatların zamana bağlı finansal kârı hesaplandı mı? Kira ötelemelerini ve tüm kritik sözleşmeleri yapan dönemin Genel Müdürü Funda Ocak’ın oğlunun bu şirkette üst düzey olarak çalışması ve önemli değişikliklerin yapıldığı tarihte oğlunun işe başlaması etik mi, değil mi? Kamu-özel sektör iş birliğiyle önemli bir daire başkanlığının bakanın sekreterliğini yapan eski bir meteoroloji uzmanına tahsis edilmesi ve bu başkanlığın bir anlamda boş bırakılması doğru mu? İnşaat Daire Başkanının son değişiklikleri imzalamamak için geçen haftalarda istifa ettiği söylendi. Bunu da merak ederek soruyorum: Doğru mu?

Geliyorum bir başka konuya, bu da Rize-Artvin Havalimanı, kısa bir süre önce deniz üzerinde dolgu yapılarak inşa edilen 2’nci havalimanı olarak faaliyete geçti. Bu havalimanıyla ilgili birkaç sorum olacak. Rize- Artvin Havalimanı yap-işlet-devret modeliyle mi yapıldı, yoksa devletin kendi

imkânlarıyla mı yapıldı? Bu havalimanını kim işletecektir ve toplam yatırım tutarı nedir? Rize-Artvin Havalimanı'nda beklenen yıllık uçuş ve yolcu sayısı nedir? Uçak taşımacılığının dip yaptığı pandemi döneminde hiç yolcu inmeyen havalimanı -Zafer Havalimanı'nın dışında soruyorum- var mıdır? Varsa hangileridir? Yine, pandemi döneminde en az uçuşun ve dolayısıyla en az yolcunun gerçekleştiği 10 havalimanı hangileridir?

Bir de şunları söylemek istiyorum genel iddialar üzerinde durarak: Genelgeye göre, havalimanı VIP terminalini kullanacak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının 5 Kasım 2020 tarihli yazısına istinaden 25 Haziran 2002 tarih ve 2002/23 sayılı Genelge hükümleriyle İdari İşler Başkanlığında münferit tarihlerde çıkarılan yazılarla oluşturulmuş rical listesi çerçevesinde oluyor, yabancı uyrukluların durumu ise Dışişleri Bakanlığı talimatları çerçevesinde belirleniyor. Geçen hafta rahmetli Genel Başkanımız, Sosyal Demokrat Halkçı Partinin çok saygın ismi, dünya çapında fizik profesörü olan Erdal İnönü'nün kıymetli eşi Sevinç İnönü'nün VIP'ye alınmadığı yönünde haberler basına yansıdı, sonrasında, bu haber Valilik tarafından yalanlandı ve Sevinç İnönü'nün VIP'yi kullanmak için başvurusunun olmadığı söylendi.

Şimdi, burada, VIP daha önce de gündeme gelmişti Ekrem İmamoğlu'nun Ordu'dan uçamaması gibi. Burada, VIP terminalini genelgede belirtilen belli kişilerin kullandığını biliyoruz ama bana bu konuda gelen bazı iddialar var. Ben bu iddiaları size çok açık ve net bir biçimde cevaplamam için soruyorum. DHMİ Genel Müdür Yardımcıları Fatih Çakmak ve Enes Çakmak'ın mevzuata aykırı bir şekilde VIP'yi kullandığı iddia ediliyor. Bu iddialar doğru mu? Genel Müdür Yardımcılarının VIP terminallerini kullanması mevzuata uygun mu? Yine, VIP kullanma hakkı olmadığı hâlde bazı iş adamlarının belli bir ücret karşılığı VIP'yi kullandığı öne sürülüyor. “Kamera kayıtları incelenirse hangi iş adamları olduğu ortaya çıkar.” deniliyor. Bununla ilgili size yansıyan şikâyet veya sizin tespitiniz var mı? Hangi iş adamları VIP'yi kullanıyor? Onu öğrenmek istiyorum.

Ankara VIP'yle ilgili bazı iddialar var. Sizin kurumunuza bu konuda herhangi şikâyet oldu mu?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – VIP'den DHMİ sorumlu değil, valiliğin uhdesinde.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Valiliğin uhdesinde de onlara şikâyet oldu mu diye soruyorum.

Bize de geldi, Yasin Bey biraz önce anlattı ama bu ARFF teşkilatı, talep ve beklentileriyle ilgili bize dosya sundular. 2005 yılında yürürlüğe konulan havacılık tazminatı ödenmesinde yıllardır süren eşitsizlikten söz ediyor bu arkadaşlar. ARFF bünyesinde çalışan personelimizin toplu sözleşme dönemlerindeki öncelikli talebi hâline geldiğini söylüyorlar bu havacılık tazminatı oranlarının. Bu konuda meslektaşlarının bu mağduriyetin devam etmemesini, eşitsizliğin giderilmesini ümit ettiğini, mağduriyetlerinin havalimanlarında iş barışını etkilediğini ve personeller arasında sıkıntılar yarattığını söylüyorlar. Şimdi, burada, uçak kurtarma için çalışan ARFF teşkilatı 1.800 kişilik genç, dinamik, profesyonel ekipleriyle dünya standartlarında araç gereç tesisatlarıyla Türk havacılık sektörünün güvencesi konumunda. Bu arkadaşlar niçin havacılık tazminatı yönünden değerlendirilmiyor ve kendilerine tazminat verilmiyor? Yani bunun nedenini bize açıklarsanız biz de öğrenmiş oluruz.

Ayrıca, burada bir konu daha var, burada bizim arkadaşlarımızın muhalefet şerhinde bahsettiği bir konu var. Evet, bu 7'nci maddede Ahmet Kaya ve Orhan Sümer arkadaşlarımız “İzmir'in Urla Zeytineli köyünde denize sıfır Devlet Hava Meydanlarına ait sosyal tesis, 2014 yılı kamu bütçesinden 5 milyon lira yatırım yapılarak yenilendi. 2015 yılında ise senelik 120 bin liraya Ensar Vakfına kiralandığı basına yansımıştır.” diyorlar. 2019 yılında ise tesisin Ensar Vakfına kırk dokuz yıllığına bedelsiz olarak tahsis edildiği biliniyor. Bu tesislerin içindeki binalarda da yıkım başlıyor. “Devlet Hava Meydanları İşletmesine ait arsanın devir gerekçelerinin neler olduğu bilinmiyor. Bu nedenlerin ortaya çıkarılması gerekmektedir.” diyorlar. Şimdi, bu Urla'nın Zeytineli köyü çok güzel bir yer, denize sıfır bir alan.

Buranın Ensar Vakfına kırk dokuz yıllığına bedelsiz olarak niye tahsis edildiğini hakikaten insanın aklı almıyor yani neden öyle bir şey yapıldı bilmiyoruz ama bu Ensar Vakfının burada değişik binaları yıkarak yeni bir tesise dönüştürmesi konusunda da gerekli izinleri sizden alıp almadığını öğrenmek istiyoruz. Buradaki son durumun ne olduğunu sormak istiyoruz.

Son olarak benim söylemek istediklerim bunlar. Bu konularda bize yanıt verirsiniz teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Ayrıca, bazı hava meydanlarıyla ilgili arkadaşlarımız sıkıntıları dile getirdiler. Ben İstanbul Havalimanı'nda kışın yaşanan sıkıntının önümüzdeki mevsimsel değişikliklerde ve kışın sert geçtiği dönemlerde yaşanmamasını diliyorum. Orada, biliyorsunuz, bir yerin çatısı çöktü. O çatı çökmesinden dolayı ölüm de olabiliirdi, Allah korusun. Buna ilişkin İstanbul Havalimanı'nda bu yaz aylarında yani havaların güzel olduğu aylarda kontrol ve eksikliklerin giderilmesi konusunda çalışma yapıp yapmadığınız noktasında da bilgi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Söz sırası Sayın Yaşar'da.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Özellikle yap-işlet-devretlerde yatırım, şartnamede değişiklik olduğu anda... Özellikle İstanbul Havaalanında kot değişmişti, kotun değişmesiyle beraber doğal olarak yatırım maliyeti de değişiyor. Yatırım maliyeti değiştiğine göre ödenecek kirada da bir değişiklik olması lazım gelir diye düşünüyoruz. Bu manada herhangi bir değişiklik yapıldı mı?

Yine, paralel olarak... Bir defa, başta şunu söyleyeyim: Biz havaalanlarının yapılmasına kesinlikle -yani yap-işlet-devret modeli de dâhil, kiralama modeli de dâhil- karşı değiliz. Bizim karşı olduğumuz olay şu: Yatırım maliyeti yani eş değer... Bunu en iyi de siz biliyorsunuz. Yap-işlet-devret veya kiralama yöntemiyle özelleştirdiğimiz havaalanlarının birim maliyetiyle -onların muhakkak yolcu sayısına göre veyahut uluslararası standartlara göre bir hesabı, kitabı vardır- arada nasıl bir ilişki var? Yani bu Tokat Havaalanını Zafer'le karşılaştırdı Yavuz Bey. Bu arada nasıl bir ilişki var? Bununla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Devamında, şimdi, her ne kadar "Devletin cebinden 1 kuruş çıkmıyor." desek bile bu verilen garantiler... Uluslararası arenada diyor ki işte: Devlet Hava Meydanlarının böyle garantileri, bunlar gösterilerek bu krediler kullanılıyor. Dolayısıyla mesela, birkaç örnek olur: İstanbul Havaalanı'nın yatırım maliyeti 10 milyon 247 bin euro, talep edilen kira bedeli de 22 milyar 152 milyon euro ve yirmi beş yıl yani yirmi beş yıl 10 milyar liralık yatırıma karşılık devletin cebinden giden sadece faiz gideri 12 milyar euro. Bu da faiz oranlarına baktığınız zaman inanılmaz yüksek rakamlar yani netice itibarıyla cebimizden para çıkmıyor olsa bile verilen garantilerle bu krediler alınıyor, firmalar bu alınan kredilerle bu yatırımları yapmaya çalışıyorlar. Bu, aynı zamanda şunu da bozuyor: Yani bunlar yüksek yatırımlar. Uluslararası arenada kredi araştırırken müteahhitlerin -doğal olarak kâr marjları yüksek- kâr marjları yüksek olduğu için aldıkları kredilere de daha yüksek oran verme kabiliyetleri var. Hâlbuki devlet bu oranda borçlanabilmiş olsa muhakkak bu özel sektörden çok daha uygun rakamlara borçlanacaktır çünkü borçlandığı rakamı otomatik olarak, maliyet olarak bize yansıtıyor. Bu oranları nasıl buluyorsunuz? Yani ben şahsen yüksek bulduğumu söylüyorum yani İstanbul için öyle... Mesela, Çukurova Havaalanı, yatırım bedeli 155 milyon, yirmi beş yılda bunun ortalaması on iki yıl olsa, on iki yılda ödenecek para 150 milyon, yüzde 100 yani dolar bazında yüzde 100'lük rakam sizce yüksek

değil mi? Yani bugün LIBOR+ 1-2'lerle ülke borçlanıyor. Gerçi maalesef şu an içinde bulunduğumuz ekonomik problemler dolayısıyla Türkiye'nin CDS oranları 800'ün üzerindeydi benim en son gördüğüm kadarıyla, her bir 100 puanı yüzde 1'lik faizle eşleştirirseniz, artı 8 üzerindeki rakamlarla borçlanıyoruz demektir ama yine de, bütün buna rağmen, ortalaması, on iki yılda 10 milyara 12 milyar faiz ödemenin, 155 milyona 150 milyon faiz ödemenin ben biraz yüksek olduğunu düşünüyorum.

Tabii, yaptığınız işlerde de -arkadaşlar çok üzerinde durduğu için, ben tekrara düşmemek için söylüyorum- muhakkak bir projeksiyonunuz var, bir hesap kitap yapıyorsunuz, işte, burayı şu kadar insan kullanılır, bölgesi şudur. Bu çerçevede, bir hesap kitabın sonunda belli yolcu garantileri veriyorsunuz. Bu manada, mesela, İstanbul'un sanki rakamları tuttu gibi duyuyoruz, öyle midir, onu buradan öğrenmek istiyoruz. İşte, buna benzer, Ankara Esenboğa Havaalanı'nın durumu nedir? Arada nasıl bir ilişki var yani Zafer Havaalanı'nda tutmayan rakamların diğer havaalanlarıyla ilgili pozisyonları nedir, orada tutturabildik mi, bununla ilgili rakam verebilir misiniz veyahut da hangi havaalanında tutturamadık bu rakamları? Bununla ilgili bir ders de çıkarmış olması lazım yani devletin yüzde 98 yanılmış olmasını sineye çekmek doğru değil yani muhakkak bunun bir faturası olması lazım. Bununla ilgili sizin teftiş kurullarınız var yani bu Zafer Havaalanı'yla ilgili teftiş kurullarının bir çalışması var mı, hazırladığı bir rapor var mı, bunun hesabını kitabını yapanlarla ilgili kurum herhangi bir soruşturma açtı mı?

Yine, buna paralel olarak, kendi seçim bölgem Samsun Çarşamba Havaalanı'nı sormak istiyorum. Samsun'un yaklaşık nüfusu 1 milyon 500 bin ama maalesef havaalanı... Samsun, aynı zamanda, Orta Karadeniz Bölgesi'nin en gelişmiş illerinden bir tanesi yani o havaalanı Samsun'a yakışmıyor. TEKNOFEST'i de bu sene Samsun'da yapacağınızı düşünürseniz yani bugün -tabii olsun, Rize'yi kıskanacak hâlimiz yok, Trabzon'u kıskanacak hâlimiz yok yani Türkiye'nin her yerinde havaalanları olsun- ülkenin öncelikleri açısından baktığınız zaman 1,5 milyon nüfuslu bir şehirde böyle bir havaalanının olması herhâlde sizin için de bir problemdir. Burayı, aynı zamanda, uluslararası uçuşlara açmak önemli. Tabii, bu seferleri kim düzenliyor bilmiyorum ama Samsun'a haftada 2 tane uçak var, onların saatleri, Anadolu uçaklarının saatleri herhâlde herkesi...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Uluslararası uçuşlara açık.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hayır, hayır, açık ama sadece iç hatlarda 2 tane uçak var. Ankara için söylüyorum, Ankara'dan Samsun'a haftada 2 gün uçak var.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Uluslararası uçuşlara açık.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Uluslararası uçuşlara açık ama altyapısı onu kaldıracak durumda değil. Belki de Türkiye'nin en eski havaalanlarından biri. Muhakkak yatırım yapılacağını daha önce arkadaşlarımız beyan etmişti, şu an bununla ilgili bir çalışma var mı, yatırım yapmayı düşünüyor musunuz, yaparsanız ne zaman hizmete açılacak, bununla ilgili bir çalışma var mı?

Samsun, tabii, her yönüyle, hem deniz yolu hem demir yolu hem hava yolu yani bütün imkânları tümüyle içerisinde barındıran bir şehir, şimdiye kadar en az yüz sefer yapılmalıydı diye düşünüyorum; ümit ediyorum, bundan sonra size nasip olur, bir an önce yapılır ve de hizmete açılır. Tabii, tarifeler de önemli. Şu an uluslararası uçuş haftada en fazla 4 ya da 5 tane var, onun da bir önemi yok.

Yine özellikle stratejik açıdan da bu havaalanları muhakkak yapılmalı. Onu başta da söyledim, biz kesinlikle yatırım yapılmasına değil, maliyetlerinin yüksek olduğuna itiraz ediyoruz, daha uygun maliyetlerle yapılabileceğini düşünüyoruz. Atıl olan havaalanlarını eğitim uçuşu veya eğitim amaçlı da kullanabilirsiniz yani havaalanları daha farklı alanlarda da hizmet verebilir. Yine, Yasin Bey'in buna benzer söylediği gibi, Türkiye bugün enerji konusunda çok ciddi sorunlar yaşıyor. Tabii, onların hava trafiğini ne kadar etkiler bilemem ama hava trafiğine yansımalar yansımalar belki panellerde olabilir

ama son dönemlerde sadece yatay panellerle değil, dikey panellerle de enerji üretilabiliyor yani güneşin ışığının dik geldiği durumlarda bile artık panellerin yatay değil, dikey ve veriminin daha yüksek olduğunu söylüyorlar; sizin de bu alanda bol miktarda alanlarınız var, belki bu amaçla kullanılabilir. Bununla ilgili çalışmalarınız var mı? Ben bundan sonraki projeksiyonunuzu da görmek istiyorum yani bundan sonra devlet yine yap-işlet-devret veya kiralama yöntemiyle mi devretmeli? Bununla ilgili bir çalışmanız var mı yani önümüzdeki beş yılda, on yılda, on beş yılda, yirmi yılda ne düşünüyorsunuz, Türkiye nerede olacak? Türkiye'nin bulunduğu konum itibarıyla, bugün özellikle Rusya-Ukrayna Savaşı'yla beraber otomatikman İstanbul Havaalanı artık dünyada bir merkez oldu, her tarafa uçuşları var. Bu manada gelecekte de muhakkak bu önemini artıracaktır, özellikle Orta Asya bugün gelişen bir pazar, bu yönde de ciddi bir trafik oluşacağı benziyor. Mesela, aslında trafiğin bir yere yığılması da problem; mesela, İstanbul Havaalanı'na yığılması da problem. Buna paralel, mesela Ankara Esenboğa Havaalanı bu manada uçuş trafiğiyle biraz daha yönlendirilebilir.

Atatürk Havaalanı'nı sormuştum, "Sizin fikrinizi, görüşünüzü almışlar mı?" diye. Yani bugün havaalanlarının maliyetlerine baktığımız zaman çok ciddi rakamlar yani bugün oraya yaptığınız da yapmaya çalıştığınız millet bahçesi de bir devlet yatırımı, orada söküp çöpe attığınız da bir devlet yatırımı. Bu manada, hissiyattan daha çok daha farklı argümanlara da bakmak lazım yani bugün İstanbul deprem kuşağında; kar yağdı, ihtiyaç olduğunu gördük, Allah korusun yarın deprem anında... İşte, İstanbul'da önümüzdeki otuz yılda bekleniyordu, bunu söyleyeli de neredeyse bir yirmi yıl oldu; demek ki her an bir depreme de muhatap olmak mümkün. Toplanma alanları dâhil, yedek havaalanı olma özelliği dâhil. Deniz bağlantısına baktığınız zaman, işte, "Hastaneler lazım oldu." dedik, bir anda pandemi dolayısıyla nelerle muhatap olduğumuzu hep beraber gördük yani oraya o kadar harcama yapıp bir hastanenin yapılması veya bugünkü millet bahçesine dönüştürülmesi yani bununla ilgili Devlet Hava Meydanlarının bir kararı var mı, size herhangi bir şey soruldu mu?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yaşar, toparlayalım, on dakikayı geçtik.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum Başkanım.

Ben bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Ümit ediyorum önümüzdeki günlerde umduğunuz hedefleri yakalarsınız. Allah hepinizin yardımcısı olsun, başarılar.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Söz sırası Sayın Karaman'da.

Buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, KİT Komisyonumuzun değerli üyeleri, DHMİ Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdür Yardımcıları ve yöneticileri, Sayıştayımızın değerli denetçileri, diğer kamu kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi sevgi, saygı ve hürmetle selamlıyorum; hoş geldiniz.

Bugün, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğünün hesap ve işlemlerini konuşuyoruz. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1984 yılından bu yana faaliyetlerini kamu iktisadi kuruluşu olarak devam ettirmektedir. Devlet Hava Meydanları İşletmesinin ana faaliyet konuları ülkemizde havalimanlarının işletilmesi ile Türk hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrol görevlerini yerine getirmektir. Devlet Hava Meydanları İşletmesi uçuşlara açık 57 havalimanında hizmet vermektedir. Ülkemiz, hava ulaşım politikaları ve faaliyetleriyle dünyada en hızlı gelişim gösteren ülkelerden biri olmuştur. Geçtiğimiz yirmi yılda 26 olan aktif havalimanı sayısı 57'ye ulaşmıştır. "Hava yolu halkın yolu olmalı." diye talimat veren Sayın Cumhurbaşkanımıza, o dönemin Ulaştırma Bakanına ve şimdiki Ulaştırma Bakanlarına bu katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Havacılık sektörü, hızlı ve devamlı gelişme gösteren ileri teknolojinin kullanıldığı, stratejik açıdan önem arz eden sektörlerin başında gelmektedir. Dünya ticaret hacmindeki ve turizm sektöründeki büyümeler, küreselleşme, ayrıca insanların daha hızlı ve daha konforlu yolculuğu tercih etmeleri tüm dünyada hava yolu taşımacılığının diğer taşımacılıklara göre daha hızlı gelişmesine neden olmaktadır.

Ülkemiz 2021 yılı toplam yolcu trafiği sıralamasında Avrupa’da 2’nci, dünyada ise 6’ncı sırada yer almıştır. İstanbul Havalimanı ise Covid-19 salgınına rağmen 2021 yılında yaklaşık 37 milyon yolcu trafiğiyle Avrupa havalimanları arasında 1’inci sırada yer almıştır. 2022 yılında ise yüzde 34 artışla 172 milyon yolcu trafiği, yüzde 23 artışla 1,8 milyon uçak trafiği gerçekleşmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sürekli artan talebi karşılamak üzere Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kuruluşlarca son yıllarda önemli yatırımlar yapılmıştır. DHMİ işletmesinde bulunan havalimanlarında terminal binalarının yapımında, bölgesel özellikler dikkate alınarak çevreci bir yaklaşımla inşa edilmelerine özen göstermiştir. Bu kapsamda, gerek öz kaynak gerekse yap-işlet-devret modeliyle terminal binaları yenilenmiş, standartların ve kapasitelerin artırılması sağlanmıştır. Evet, Devlet Hava Meydanları gerçekten yap-işlet-devret modelini dünyada en iyi uygulayan kurum olmuştur ve bu sektörde, bu alandaki başarıları sadece ülkemizde değil, dünyada da her zaman takdir edilmiştir.

Değerli Başkan, değerli üyeler; bu, Zafer Havaalanı’yla ilgili, müsaade ederseniz, birkaç şey söylemek istiyorum; gerçekten, çok gündeme geliyor. Gerçekten, bu konuyla ilgili, bilgilerin birazcık yanlış olanları var, bunları düzeltmek istiyorum. Bir: Zafer Havaalanı yapılmadan önce -o dönemde biz de Ulaştırma Bakanlığında olduğumuz için konuları iyi biliyorum- her il havaalanı istiyordu. Dolayısıyla -bunu bir daha bu Komisyonda anlattım- ülkede bölgesel bir havaalanı tartışması vardı ve de ilk defa bu bölgesel havaalanı planları yapıldı ve hem Kütahya hem Afyon’a hem de Uşak’a hizmet edecek havaalanı Zafer Havaalanı olarak fizibilite yapıldı ancak burada...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Süleyman Bey’in ne günahı var?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yanlış fizibilite yapıldı.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Hiç kimsenin bir günahı yoktur.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, öyle şey olur mu Allah aşkına!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Burada, hesaplanan sistem... Yurt dışındaki işçilerin çok fazla olması; 1,5 milyon işçinin bulunması bu bölgede gibi hesaplar yapıldı.

Şimdi, biraz önce Aksaray Milletvekilimiz Ayhan Erel Bey dedi ki: “Aksaray’a bir havaalanı yapın.” Bakın, bu tartışma çok ileri gittikçe de bazı şehirlerin havaalanlarına yapım yapılamıyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – Oraya da yapın ama. İsteyene yapıyorsunuz ya, yapın o zaman, oraya da yapın.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Dedi ki: “Aksaray’a bir havaalanı yapın çünkü bizim yurt dışında çok işçimiz var.”

AHMET KAYA (Trabzon) – Tamam, yapın işte ağabey.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir dakika...

Yapılamıyor çünkü yurt dışından işçiler gelince o şehir... Yani “Eğer Zafer Havaalanı’na yurt dışından işçi gelirse Eskişehir’e niye gelmiyor?” gibi böyle tartışmalar var. Ama şunu bilmenizi istiyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yanlışla yanlış demeniz için daha ne olması lazım Zafer Havalimanı’nda?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir dakika, dur, senin yanlışlarını söyleyeceğim.

AHMET KAYA (Trabzon) – İbretlik bir iş yani!

OTURUM BAŞKANI YAVUZ SUBAŞI – Sayın Karaman, devam edin konuşmanıza.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Şimdi, Değerli Başkan, değerli Komisyon üyeleri; burada sıkıntı şu: Türk Hava Yolları ya da diğer özel sektörler, inşallah bir gün Avrupa’dan, yurt dışından uçaklar konusunda Zafer Havaalanı da fonksiyonunu yerine getirir. Benim itiraz ettiğim konu şu: Bu havaalanı yapılırken açık ihaleye çıkıyor yani bu Meclisin yaptığı kanunlara uygun olarak açık ihaleye çıkılıyor ve orada muhammen bedelinin... İtirazlar dolayısıyla kimse ihaleye girmiyor. Sonra 2’nci ihale, gene açık ihale, herkesin girebileceği bir ihale. Dolayısıyla, bir firma giriyor. Yani hukuken kanunlara uygun olan bir ihale yapılıyor ve sonuçta havaalanı yapımına başlanıyor.

Ya, biz sizin her cümleinizde konuşmuyoruz ki bazen yanlışını dinliyoruz, bazen yalanlarınızı dinliyoruz, bazen de doğruları. Bir şey olmaz, biraz dinleyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biz de sizin saçmalamalarınızı dinliyoruz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yani mesele şu: Türkiye’de havacılık geliştirilirken...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Saçmalıyorsun.

TAMER DAĞLI (Adana) – “Saçmalıyor.” olur mu?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Saçma sende, neden biliyor musun?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli üyeler, hatibi dinleyelim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Siz, saçma...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yüzde 99 hata payı var “saçma” diyorsun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bu ülkede, hata payı olabilir hatta...

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Yalan.” diyor ama bak “Yalan.” diyor.

TAMER DAĞLI (Adana) – Deniz Bey, nüfus artıyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yalan! Yalanı şurada, diyor ki: “Bu ihale değildir.” Ya, açık ihale, yapılmış bir ihaleye de “İhale değildir.” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Süleyman Bey, “yalan” demek hakarete girer, doğru söylüyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bak, her şey... Bir dakika ama bir ihale yapılmış.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, lütfen dinleyelim, rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kanuni kılıf uydurmanız onun sağlıklı bir ihale olduğunu göstermez.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Açık ihale yapılmış.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, lütfen dinleyelim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ve sen diyorsun ki: “Bu ihale değildir.” O da yalan değil mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kanuni kılıf uydurmanız onun sağlıklı bir ihale olduğunu göstermez.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Karaman, devam edin, lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Kanuni kılıf mılıf değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kanuna uymanız, o ihalede kanuni bir karar olduğunu göstermez.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Karaman, devam edin.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sonuçta Zafer Havalimanı, Türkiye’de bölgesel havalimanlarının oluşması için başlatılmış...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yüzde 300 zarar var, net.

AHMET KAYA (Trabzon) – Zafer Havalimanı’nı savunan ilk insan olarak konuşuyorsun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – ...ancak sonradan bunun, bölgesel havalimanlarının Türkiye’de zayıflığı dolayısıyla da yapılamamıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yanlış hesap.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yani bunun ceremesini kim çekmiştir?

AHMET KAYA (Trabzon) – 84 milyon çekiyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bunun ceremesini diğer iller çekmiştir. Aksaray çekiyor, Karaman çekiyor, Yozgat çekiyor. Dolayısıyla, bu bölgesel havaalanları gelişmediği müddetçe de illerin havalimanlarıyla ilgili sıkıntıları devam edecektir. Yani bunun üzerine gidilebilir, savcılığa suç duyurusunda bulunulur. Biz bunun doğru olduğuna inanıyoruz, siz inanmıyorsanız bulunun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, uçak yok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – İkincisi, bir de şöyle bir şey dedi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman’ı...

Ama Sayın Yavuzylmaz, dinleyin, lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – “Yap-işlet-devret...” Sayın vekilim de şöyle dedi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aynı, Süleyman Vekilim de kesmişti ya, aynı işte.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – “Yap-işlet-devret projeleri...” Bak, şu da doğru değil. Yap-işlet...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama böyle duygusal davranamazsınız. Yani o benim konuşmamı kesti, ben de onun konuşmasını keseceğim demek...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ben kesmedim canım, sadece yanlış söylediği yeri hatırlattım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ayrıcalıklısınız ya, istediğiniz zaman kesebiliyorsunuz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Şimdi, bak, vekilimiz diyor ki: “Yap-işlet-devret projeleri, insanlarımızın kırk elli yılını ipotek altına aldı.” Arkadaşlar, öyle değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nasıl ya! Öyle.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bakın, 2024 yılından itibaren insanlarımızın geleceği kârlılığa geçiyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nereden biliyorsun?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yani burada yazıyor, bak, burada var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nasıl var?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sana da gönderirim bunu, her yerde yayınladık. Böyle, bundan sonra... Dolayısıyla, yap-işlet projeleri dünyada da çok ilgi gören, Türkiye’de de yapılmak zorunda olunan projelerdir.

Şu anda, birtakım fizibilite de tartışılabilir. Şimdi, Ankara-Yenice yolu gerçekten ben biliyorum, yirmi yıldır tartışılır. Yirmi yıldır biz Ankara’dan çıkınca Erzincan’a, Sivas’a, Yozgat’a gidemeyiz ama o tartışılır, bir gün bir otoban yaparsak yap-işlet-devretle.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, başarılı olsaydınız da şu Ankara-İzmir tren yolu...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Tabii, İzmir’e rahat rahat gidiyorsun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Neyle gidiyorsun?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Biniyorsun arabana duble yollardan gidiyorsun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Genel Müdür olarak bir başarılı olsaydın da şu yolu yapsaydın yahu!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Az kaldı, o da geliyor, üzülme sen.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yapamazsınız ya.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Dolayısıyla, yap-işlet-devret projelerini, proje olarak eleştirirken biraz daha doğru eleştiriler koyalım diyorum.

Ayrıca, benim Erzincan Havalimanı’yla ilgili bir sorum var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – 2016’da biz trenle gidiyorduk.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ufak bir sis olsa uçaklar inmeyi bırak kalkmıyor. Bununla ilgili bir tedbir almanız lazım.

AHMET KAYA (Trabzon) – Niye aldınız adamı görevden? Ev sahibi orada.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Sayın Karaman’ı dinleyelim lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yok, böyle de olur.

TAMER DAĞLI (Adana) – Süleyman ağabeye hakkını verdiler, dediler ki: “Genel Müdür olarak kalsaydı biz İzmir’e trenle gidiyor olurduk.”

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Allah razı olsun. patırtıya geldi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Bitti mi Sayın Karaman?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bitiyor, bitiyor, az kaldı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yalnız kaza olabilirdi, kazaya açık.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünü havacılık sektörüne katkılarından dolayı tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum, başarılarının devamını diliyorum. Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Sayın Subaşı, buyurun.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, kurumumuzun saygıdeğer yetkilileri, Sayıştayımızın ve diğer kurumlarımızın saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii görüştüğümüz Devlet Hava Meydanları İşletmesi, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olarak hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, meydan ve yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetleri, seyrüsefer sistem kolaylıklarının kurulması vesaire vesaire... Bir türlü hepimizin bir şekilde istifade ettiği geniş bir faaliyet tanımı çerçevesinde çalışmalarını yapmaktadır. Yine bu yaptığı çalışmalar çerçevesinde göstermiştir ki, raporları incelediğimizde, özellikle Havayolu Sektör Raporu her ne kadar bize dağıtılsa, sadece Sayıştay raporları dağıtılsa bile ben kurumunuzun “web” sitesinden onu temin ettim, burada ayrıntılı olarak oldukça geniş bilgiler var. Bunu açık ve şeffaf olarak kurumun “web” sitesinde sergilediğinden dolayı Sayın Genel Müdürlüğümüze ve yetkililere teşekkür ediyorum. Mesela, 2019 yılında dünyada 10’uncu sırada imişiz, 2020 yılında 7’nci sıraya yükselmişiz genel olarak. Yine, bununla ilgili olarak 3 havalimanımız Avrupa’da 2020’de ilk 20’de, 2 havalimanımız ise dünyada ilk 50’de yer aldı. İstanbul Havalimanı’mız, ilave pistler henüz bitmemiş olmasına rağmen, tamamen, tam yüzde 100 kapasite çalışmamış olmasına rağmen, pandemiden yeni kurtulmuş olunmasına rağmen Avrupa’da 1’inci ve dünyada 20’nci sırada olmuştur ve yine, hem Antalya hem Sabiha Gökçen Havalimanlarımız da çok yüksek düzeyde bir performans göstermiştir. Ben burada emeği geçen, kurumunuzda çalışan tüm arkadaşları, görevlileri tebrik ediyorum.

Değerli hazırun, yine, bu 2020 Havayolu Sektör Raporu’nu incelediğimiz zaman, diğer ülkelerle de kıyaslandığı zaman gerçekten bizim hem nüfusumuzla da orantıladığımız zaman 128 milyon... Her ne kadar 2018’li, 2019’lu yıllarda 200 milyonun üzerindeyse de pandemideki bir kısa duraklamadan sonra, yine, 2021 yılı itibarıyla 128 milyonun üzerinde bir yolcu taşımacılığının gerçekleştiğini görüyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, bu ilk yerli ve millî radarımız olan Millî Gözetim Radarı’nın kurulumu, bunun faaliyete geçmesiyle alakalı çalışmaların ne aşamada olduğunu ifade ederek ben yazılı olarak bilgi talep ediyorum.

Şehrimde 2 tane havalimanı var: Merkez Havalimanı; o, bakım onarımla birlikte kapandıktan sonra ticari amaçlı yolcu taşıma veya kargoyla ilgili olmak üzere henüz faaliyete geçmedi. Bunlarla alakalı, bununla ilgili bir faaliyet planlaması hangi aşamada? Yine, diğer Koca Seyit Havalimanı’nın İstanbul ve Ankara seferlerinin, sefer saatlerinin özellikle “Sabah git, akşam gel.” olacak şekilde eğer mümkünse... Çünkü bir gün ölüyor, gelen talepler o şekilde bize, ertesi güne kalması gerekiyor gününbirlik gidip gelmek için, o şehirlerle gitmek isteyenler. Mümkünse bunların sefer saatlerinin yeniden gözden geçirilmesini ben rica ediyorum.

Yine, bu “web” sitesinde ve Sayıştay raporlarındaki mali tablolara bakıldığında öz kaynakların gerçekten gurur verici şekilde yüksek seviyede olduğunu, yabancı kaynak kullanımına ihtiyaç bulunmadığını memnuniyetle gördüğümüzü ifade ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, bu planlanan yatırım projeleri olarak faaliyet raporunuzda yer alan, mesela Hava Trafik Sistemi, mesela ATC Portalı’yla ilgili, MGR/Mode-S Ar-Ge Projesi’yle ilgili, Millî Emlak Projesi’yle alakalı, Millî ATC Merkezi’nin kurulumuyla ilgili, havalimanlarının PAT sahalarının yenilenmesiyle alakalı projelerin ne zaman tamamlanacağına ilişkin olarak ben yazılı bilgi talep ediyorum.

Yine, faaliyet raporunda gördüm, Sayıştay raporlarında göremedim; sizin Havayolu Sektör Raporu’nda da ifade edildiği gibi, havacılıkla alakalı, bugüne kadar, pandemi şartlarına rağmen, 165.555 kişiye eğitim vermişsiniz ve bunların 143.546 kişisi Havacılık Akademisini bitirerek sertifika almaya hak kazanmış. Eğitime verdiğiniz desteklerden dolayı teşekkür ediyorum.

Pandemi öncesi 1 milyon 556 bin 417 olan toplam uçak trafiği pandemide yarı yarıya azalmış olmasına rağmen, yine, 1 milyon 204 bin adet gibi ciddi manada milyonların üzerine çıkmıştır. Pandemi dönemindeki bu düşüşle alakalı olarak 2021 yılını da kastederek orantılı olarak kişi başı koltuk oranı,

doluluk oranı -ben, zarar olarak, mali rakam olarak sormuyorum ama- ne düzeydedir diye bir sormak istiyorum. İç hat uçuşlarında da Sabiha Gökçen Havalimanı'nın İstanbul Havalimanı'ndan fazla uçuş yaptığını, ilk sırada yer aldığını görüyoruz. Bu, özellikle dış hatlara ağırlık verme amaçlı, bazı büyük kentlere iç hat uçuşu olarak İstanbul Havalimanı'nda yer vererek ağırlıklı uçuşun Sabiha Gökçen'e kaydırılması gibi bir süreç mi izleniyor; bunu sormak istiyorum.

Yine, dış hat uçuşlarında da önceki yıllara oranla artan bir şekilde yüzde 44 payla İstanbul Havalimanı'nın ilk sırada yer aldığını görüyoruz. Kargo taşımacılığında, pandemi şartlarına rağmen ton olarak ortalama 3,5 milyon taşımacılık yapmışsınız. Bununla da alakalı, bunun ülke bazlı yurt içi mi yurt dışı mı olduğu konusunda, orantılı olarak, yazılı olarak ben bilgi talep ediyorum çünkü bizim Balıkesir Havalimanı'nda yolcu sadece Koca Seyit'te var ama kargoyla alakalı yeterli çalışmaların -gümrük olmasına rağmen- olmadığını görüyoruz.

Son söz olarak da yine, az önce de ben bizzat baktım, mesela yarın veya öbür gün olmak üzere, Devlet Hava Meydanlarının "web" sitesinde ihalelerin şartnamelerinin öz olarak çok açık bir şekilde paylaşılması, duyuruda bulunulmasından dolayı kurumunuzu, şahsınızı tebrik ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

Bizim, gerçekten, yapılan yatırımlarla ilgili bir itirazımız yok, itirazımızın olduğu kalemler belli; yapılan sözleşmeler ve yolcu garantili uçuşlar. Pek çok arkadaşım konulara girdi, ben sadece kendi ilim, Çukurova Havalimanı'yla ilgili birkaç soru soracağım.

Biliyorsunuz, Çukurova Havalimanı ihalesi, benim bildiğim, herhâlde 3-4 defa yenilendi ve 4 defa da müteahhit değişti ama öngörülen tarih de sürekli ertelenerek geliyor. Ayrıca, Çukurova Havalimanı'yla ilgili Adana'da partili, partisiz yani iktidarın da muhalefetin de... Gerçi Osmaniye Milletvekilim de şimdi söyleyemiyor, ben onun adına da söylemiş olayım, gerçekten Adana Havalimanı, dünya genelinde yapılan araştırmalarda, daha önce orada görev yapan yetkililerin de söylemiyle on iki ay hiçbir zaman aksatmadan uçak inişi yapılabilen az sayıda havaalanından biri dünya genelinde. Hatay'da -Sayın Kaşıkçı da bilir- hava şartlarından dolayı Hataylı vatandaşlarımız bile uzun zaman Adana Havalimanı'nı kullanır.

Bir de demin Sayın Süleyman Bey birkaç rakam verdi, ben de şöyle bir rakam vererek Adana Havalimanı'nın niye gerekli olduğunu, kaldırılmaması gerektiğini söyleyeyim. Rize'nin nüfusu 171 bin, Trabzon'un nüfusu 816 bin ve Rize ile Trabzon arasında 80 kilometre var. Adana ile Mersin arasında da 80 kilometre var. Mersin'in...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Artvin de var.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ama bir saniye, bizde de Osmaniye var, oraya da geleceğim Metin Bey.

Adana'nın nüfusu 2 milyon 600 bin, 3 milyona yakın; Mersin'in nüfusu 2 milyon küsur, Osmaniye'yi de eklediğiniz zaman 7 milyon küsurlük bir şehir yani 7 milyon alana kış şartlarını koyduğumuz zaman Maraş ve Hatay'ın da Adana'yı kullandığını eklersek 9 milyona yakın, tüm vatandaşlarımızın kullandığı bir havalimanı. Burada bu havalimanını yok sayacaksınız ama daha geçen günlerde Sayın Cumhurbaşkanının çok muhteşem bir açılışla Türkiye'ye bahsettiği Rize Havalimanı

170 bin nüfuslu. Yani şimdi, Süleyman Bey “bölgesel havaalanı” “Her şehre bir havaalanı lazım.” dedi. Ona, ben de gerekçe olarak şunu söyleyeyim: O zaman Adana Havalimanı niye kapatılıyor? Bir de ayrıca, Adana’daki vatandaşlarımızın çok büyük endişesi, ben açık yüreklilikle söylüyorum, ben de bu konuyu her platformda dile getiriyorum; maalesef, Adana’da, AKP iktidara geldiği günden bugüne kadar birçok kamu arazisi; TEKEL’in de ÇUKOBİRLİK’in de Sümerbankın da TRT binasının da RTÜK arazisinin de tamamı satıldı, özelleştirildi ve özelleştirilenlerin tamamı da şu an maalesef ya alışveriş merkezi ya da katkı koymayacak anlamda değerlendirildi. Adanalıların birçok kesiminin de merak ettiği “Acaba Adana Havalimanı oradan taşındığı zaman...” Çünkü Adana Havalimanı tam Adana’nın merkezinde kupon bir arazi. “Bu da mı öyle bazı çevrelere peşkeş çekilecek?” diye Adana’da yaşayan tüm vatandaşların özellikle merak ettiği bir konu.

Ayrıca, yine, belirtmek istiyorum, gerçekten 8 milyon insanımıza hizmet eden bir havalimanı ve Mersin’den gelen arkadaşımızın da yarım saatte, hatta Osmaniye’den gelenin de en fazla bir saatte ulaşabileceği bir havalimanı. Benim oradaki yetkililerden aldığım bilgide, en az daha on seneden fazla, hatta yirmi yıla kadar da pistlerin inisi taşıyabilecek kapasitede olduğu söyleniyor.

Gerçi bunun konusu sizinle ilgili değil ama ben şunu da belirtmek isterim: Maalesef, Adana her konuda cezalandırılıyor, uçak iniş kalkışlarında da. Mesela, salı günleri Adana’dan Ankara’ya uçak yok, perşembe günleri Adana’dan Ankara’ya ne gidiş var ne geliş var, koskoca Adana. Yani şimdi, 100 küsur kilometre ileride Antep’e aynı gün 2 uçak iniyor, Hatay’a 3 uçak iniyor, aynı gün, perşembe günü. Yani sizin konunuzu ilgilendirmiyor ama bunu söylemek zorundayım çünkü Türk Hava Yolları yetkililerine -Tamer Bey Vekilim de bilir- Adana vekilleri olarak ulaşmamız mümkün değil, hem Ayhan Barut hem Burhanettin Bulut hem Müzeyyen Şevkin hem Orhan Sümer adına defalarca not bırakmamıza rağmen bugüne kadar bize bir dönüş olmadı. Yani öğrenmek istediğimiz, Adana’yla ilgili niye bu mağduriyet? Bugüne kadar bize ciddi anlamda verilen bir cevap yok. Artı, bizim kulağımıza gelen ve Adana’da çok konuşulan bir konu, sadece ve sadece Niğde ile Ankara otoyolunun çalışmadığından dolayı oradaki güzergâhın kara yoluna nakledilmesiyle ilgili diye düşünüyor vatandaşlar. Bu konuda Sayın Genel Müdürüm bize aydınlatıcı bilgi verirse memnun oluruz.

Teşekkür ederim, çalışmalarında başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Sayın Durmuşoğlu, buyurun.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Devlet Hava Meydanları İşletmesi Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayımızın çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; öncelikle, toplantımızın verimli geçmesini diliyorum. Hepinize “Hoş geldiniz.” diyorum. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Havacılık sektöründe uluslararası standartlarda kaliteli, güvenli, konforlu, insana ve çevreye duyarlı ileri teknoloji ürün altyapı ve sistemleri, yetişmiş insan gücüne dayalı hava seyrüsefer ve havaalanı işletme hizmetleri misyonuyla çalışmalarını sürdüren Devlet Hava Meydanları İşletmesi, hava trafik yönetimi ve havaalanı işletmeciliği alanında küresel boyutta rekabet gücünü haiz dünyanın öncü kuruluşlarından biridir. Dünyanın hem sosyal hem de ekonomik refahı için stratejik önem taşıyan hava yolu ulaşımı, mesafeleri katetmekle kalmıyor; turizmi, ticareti canlandırıyor, kültürel birlikteliği, alışverişi ve halklar arası iletişimi de mümkün kılıyor, farklı toplumlar arasında dostluk köprüleri kuruyor. Bu noktada, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın öncülüğünde, AK PARTİ hükümetleri olarak, havacılık sektöründe faaliyet gösteren bağlı ve ilgili kuruluşlarımızda

son yirmi yılda büyük ve önemli gelişmeler kaydettik; Türk sivil havacılığında gerçekleştirdiğimiz uygulama, politika ve düzenlemelerle küresel bir güç hâline geldik. “Hava yolu halkın yolu olacak. Her vatandaşımız uçağa binecek.” hedefiyle başlattığımız politika ve uygulamalarla sivil havacılığımız çok hızlı bir büyüme sürecine girmiştir. Bir yandan havacılık alanında dünyada olup bitenleri yakından takip edip diğer yandan mega projeleri, altyapı ve üstyapı yatırımlarını hayata geçirdik. Türkiye’nin aydınlık geleceğinin nişanesi havalimanlarını hayata geçiren AK PARTİ... 2003 yılında 26 olan aktif havalimanı sayımızı 25 Martta açtığımız yeni Tokat Havalimanı’yla 57’ye, Rize-Artvin Havalimanı’mızla bu sayıyı 58’e yükselttik; şu anda 57 havalimanımız sivil hava trafiğine açık bir şekilde hizmet vermektedir. 3 milyon metrekare alanda inşa edilen Rize-Artvin Havalimanı’mız, Ordu-Giresun Havalimanı’nın ardından, Türkiye’nin deniz üzerine dolgu yapılarak inşa edilen 2’nci havalimanımız oldu. Bu bilginin altını çizerek aktarmak istiyorum ki dünyada deniz üzerinde 5 havalimanı var, 2’si bizim ülkemizde.

Cumhuriyet tarihimizin en büyük projelerinden biri olarak tanımlanan İstanbul Havalimanı pek çok özelliğiyle Türkiye’nin hatta dünyanın ilklerinin yaşandığı örnek bir proje olarak tasarlanıp hayata geçirilmiştir. İstanbul Havalimanı dünyanın ilk dijital ve akıllı havalimanı olması özelliğiyle de dünyanın dikkatini üzerinde toplamıştır. İstanbul Havalimanı’mız kuzey-güney ve doğu-batı aksları arasındaki en önemli transit merkezi konumuna gelmiştir. Havalimanımız, hitap ettiği bu geniş alanda 60 ülkeyi ve 20 trilyon dolarlık ekonomileri birbirine bağlıyor olmasıyla, ülke olarak küresel ekonomilerin entegrasyonunda sahip olduğumuz kilit rolü daha da ileriye taşımaktadır. “2022 World Airport Awards” ödüllerinde de 550 havalimanını geride bırakarak “Dünyanın En Aile Dostu Havalimanı” “Dünyanın En İyi Alışveriş Deneyimi Sunan Havalimanı” ve “Güney Avrupa’nın En İyi Havalimanı” ödüllerinin de sahibi olan İstanbul Havalimanı sadece ülkemize değil, bölgemize de ve dünyaya yaptığımız büyük bir hizmettir. Türkiye’nin kalkınmasına büyük bir katkı sağlayacak olan ve ülkemizi en önemli çekim merkezi hâline getiren İstanbul Havalimanı yapımında, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken... Çukurova’nın parlayan yıldızı seçim bölgem Osmaniye ilim hem ekonomik hem de kültürel alanda büyük mesafeler katetmiştir. Yeni yapılmakta olan Çukurova Havalimanı’na ve diğer havalimanlarına uzaklığı, bulunduğu havzada 1 milyonu aşkın insana hizmet edecek olması nedeniyle havalimanı ihtiyacı doğan Osmaniye ilimize en yakın zamanda bir havalimanı yapılmasını istiyoruz. Olmazsa, eğitim uçuşlarının yapılabilceği, özel uçakların ve tarım, zirai uçakların inip kalkabileceği bir iniş pistinin yapılmasını talep ediyoruz.

Bugüne kadar yapmış oldukları başarılı işlerden dolayı Devlet Hava Meydanları İşletmesinin tüm çalışanlarını ve yöneticilerini kutluyorum; bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyor, çalışmalarınızı yakından takip edip destekçiniz olacağımı bilmenizi istiyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Sayın Başkanım, çok Değerli KİT Komisyonu üyeleri, Değerli Genel Müdürümüz, Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Müdür Yardımcılarımız, Sayıştayımızın üyeleri; hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

Tabii, havaalanı deyince, dünyada 5 tane ve 2 tanesi Karadeniz’de olan, ilki Ordu’da deniz üzerine yapılan havalimanı, 2’ncisi ise Rize’ye yapılan havalimanından dolayı Hükümetimize, Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyorum, kutluyorum; Devlet Hava Meydanlarını kutluyorum, teşekkür ediyorum. Gerçekten önemli bir projeydi; ilki Ordu’ya yapıldı, Ordu-Giresun Havalimanı olarak hizmete açıldı ve şu anda da havalimanları arasında iyi bir derecede yani ilk 15 ila 20 arasında, yolcu kapasitesi açısından da verimli bir havaalanı olarak gözüküyor. Rize Havalimanı da yeni hizmete

açtığımız bir havalimanı ve çok kıymetli bir havalimanı. Rize-Artvin bölgesindeki vatandaşlarımızın rahatlıkla kullanabileceği... Rize ve Artvin’de yaşayan vatandaşlarımızın, hemşehrilerimizin birçoğunun İstanbul, Bursa, Kocaeli gibi illerde yaşadığı göz önünde bulundurulduğunda, oradaki havalimanının gerçekten bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Ordu Havalimanı’yla ilgili ben bir iki soru sormak istiyorum. Tabii, uçak seferleriyle ilgili, arkadaşlar söz aldılar ama uçak seferlerini ayarlayan, kontrol eden Türk Hava Yolları diye düşünüyorum çünkü öyle biliyorum; yanlış mı biliyorum, bilmiyorum. Türk Hava Yolları uçak sefer sayısını onlar belirliyor, hangi ile kaç uçak gideceğini onlar belirleyip ona göre oluşturuyorlar. Tabii, ben, Ordu Havalimanı’yla ilgili şunu Sayın Genel Müdüre sormak istiyorum: Ordu Havalimanı’nda şu anda taksi park pozisyonu 5; şu anda 5’in üzerinde uçak iniş yapsa bile park edemiyor, böyle bir sıkıntımız var. Ordu Havalimanı’nın taksi park alanının genişletilmesiyle ilgili bir çalışma bulunuyor mu? Çalışma bulunmuyorsa bile bir an önce çalışmanın yapılmasını sizlerden rica ediyoruz. Çünkü Ordu’daki havalimanı aktif kullanılan bir havalimanı şu anda. Bu çalışma varsa da çalışma ne boyutta? Bununla ilgili bilgi vererseniz sevinirim.

Diğer bir husus, tabii, ilimizde de seferlerde çok ciddi manada aksama oluyor, bununla ilgili burada bilgi vererseniz sevinirim. Biraz önce Erzincan’la ilgili de söylendi, Süleyman ağabey de bahsetti, sis olduğu zaman uçak seferlerinin iptal edildiğini. Buna bir çözüm var mı, yok mu? Bunun burada bilinmesini ve bunun açıklanmasını rica ediyorum çünkü Ordu’da muhalefet bir şey bulamayınca -ya, sis oluyor- “Uçak niye iptal oldu?” diye bunun üzerinden siyaset yapmaya çalışıyor. Ya, komedi aslında. Sisten dolayı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burayı da bize bağladınız ya...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ama siz arkadaşlarınıza bunu söyleyin Denizciğim, bunu siz arkadaşlarınıza söyleyin. Sis var, Ordu’daki arkadaşlarımız diyor ki: “Efendim, uçak niye iptal oldu?” Ya, sisten dolayı indi. Allah göstermesin, sise rağmen uçak inmiş olsa, bir kaza olsa “Sise rağmen uçağı niye indirdi?” diyecek bu sefer muhalefet. Yani, şimdi, yap-işlet-devret modeliyle ilgili bir formül bulmuş devlet, bununla ilgili ülkesine yatırım yapıyor, “Efendim, bunu niye yapıyorsunuz?”

AHMET KAYA (Trabzon) – O formül bizi batırdı.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Birçok yerde başarı sağlanmış, bir yerde de bu formülde bir hesaplamada aksama olmuş ama biraz önce Süleyman Bey de gösterdi, ilerleyen zamanlarda bunun kâra geçeceğini de bilmemize rağmen bunda ısrar etmek doğru değil. Varsa eksik onu eleştirin, varsa hata eleştirin, hiç kimse buna bir şey demez; hatalar, eksikler elbette burada konuşulacak, burası KİT Komisyonu, eleştirilecek. Zaten bununla ilgili yanlış varsa Sayıştayımız inceliyor, o yanlışlar önümüze getiriliyor, biz de burada onları değerlendiriyoruz ama bunun üzerinden, efendim, şahıslar üzerinden, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları üzerinden... “Uçağı niye VIP kullanıyor Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları?” Şimdi, kendi kurumunun kendi işleticisi... İşletici oraya gittiği zaman orayı inceliyor. İnceleyen bir kişi oradan binse ne olur, öbür taraftan binse ne olur? Yani bunların burada gündeme getirilmesi üzücü. Yani gerçekten belge, bulgu bulun, getirin önümüze biz de sizlerle beraber bununla ilgili ne yapılması gerekiyorsa yapmaya hazırız ama belge, bulgu olacak; sadece sağdan soldan duyumlarla, içeriden verilen bazı bilgilerle olmamasını rica ediyorum. Gerçek bilgileri getirin, bizden önce, bize getirmeden önce yargıya götürün, varsa bir suistimal yargıya götürün. Biz de sizinle beraber ne yapılması gerekiyorsa yardımcı olalım diyorum, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

Tekrar Sayın Genel Müdürümüze, Genel Müdür Yardımcılarımıza başarılar diliyorum ve çalışmalarının daha iyi bir şekilde devam edeceğini umut ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Sayın Soluk, buyurun.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürü ve çalışma arkadaşları, Sayıştayımızın temsilcileri, içeride bulunan hazırun; ben de hepinizi saygı, sevgi ve hürmetle selamlıyorum.

Aslında bu kadar konuşmaların üzerine -zaman da bayağı ilerledi, 2 kurumumuz daha var- fazla bir şey söylemek istemiyorum ama -ben iktidar, muhalefet olarak ayırmayacağım- gerek bizim kanattan gerekse komşu kanattan gelen birtakım öneriler, hafif de olsa sertleşmeler ama inanıyorum ki bu kapının dışına çıktığımızda hiçbirimizde hiçbir şekilde hiçbir iz bırakmayacak. Süleyman Bey olsun, Metin Bey olsun, Durmuşoğlu olsun bir şeyleri detaylıca anlattılar, ben o hususlara girmeyeceğim. Ancak bir şeyi hep sizinle birlikte bu ülkenin vatandaşları olarak, bu milletin bir ferdi olarak paylaşmak istiyorum: Neredeydik, nereye geldik? Nereden nereye? Aslında, biraz buradan bakmak lazım.

AHMET KAYA (Trabzon) – Dolar 1 liraydı, 18 lira oldu; mazot 5 liraydı, 30 lira oldu.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Şimdi, -Orhan Bey gitti- Orhan Bey Niğde Otoyolu’nun havaalanına bir alternatif olduğunu, oranın trafik alması için havaalanının kapatılacağı şeklinde bir yorum ileri sürdü. Böyle bir şey yoktur, Ankara-Niğde Otoyolu 1998 yılında ihale edilmiş, 8 ayrı parçadan 8 tane kuruma verilmiş ancak 2001’de Türkiye’de ve dünyada görülen kriz üzerine Ankara-Niğde Otoyolu yatırımdan çıkarılmış ve öylece kaderine terk edilmiş, bir kısmı yapılmış bir kısmı atıl durumdaydı, o yol tekrardan bu milletin hizmetine sunuldu. Son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım Bey’in Ulaştırma Bakanı olduğu 2003 yılının üçüncü çeyreğinde konusunda uzman 43 üniversite profesörüyle “Türkiye’de ulaşım modları arasındaki ilişki ne olmalıdır? Ana stratejimiz, ana planımız ne olmalıdır?” diye bir buçuk yıla yakın bir çalışma yapıldı; Deniz Bey, bu kitabı size de hediye edebilirim. Bu bir buçuk yılın sonunda 43 profesörümüzün düzenlemiş olduğu kara, demir, hava, deniz yolları arasındaki ulaşım modları... Ki bunların düğüm noktalarından biri de Sayın Sertel İzmir’dir. Bu çalışmaların sonunda, Türkiye, bir tepsi içerisindeki börek gibi âdeti karadan, havadan dilimlere ayrılmış vaziyette, artık kara yoluyla üç saatte, dört saatte, beş saatte gidilen 2 şehir arası bir buçuk, iki, iki buçuk saate düşmüş durumda.

Gelelim hava meydanlarına çünkü asıl konumuz o. Arkadaşlarımız, milletvekili arkadaşlarımız, nereden nereye geldiğimizi, nasıl hizmetler olduğunu detaylıca anlattılar. Ben, aslında Deniz Bey’e de genç, çiçeği burnundaki babaya da bir teşekkür etmek istiyorum, şöyle: Kendisi araştırıyor, bakıyor ama araştırmalarının içerisinde eğer bardak dolu veya yarım, onun içindeki suyu döküyor, ondan sonra boş bardağın üzerinde senaryolar yazıyor; ben buna üzülüyorum, emeğine üzülüyorum; gerçekten araştırıyor, onun için de tebrik ediyorum.

Mesela, havaalanlarına gelince, ben Genel Müdürümüze ve teşkilatına teşekkür ediyorum. Bugün ülkemiz, 26 havaalanından 57 tane faal havaalanına ulaşmış durumda. Bu havaalanlarına, havaalanlarının yolcu kapasitelerine ve işletme giderlerine göre bakıldığı zaman sadece bir ikisini söyleyeceğim ama gelin, siyaseten el ele verelim, bu havaalanlarını kapatalım, bu işletme giderleri de ortadan kalksın; siyaseten varsanız buyurun. Adıyaman Havalimanı, Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı, Denizli Çardak Havalimanı, Zonguldak Çaycuma Havaalanı, Sivas Havalimanı ve sayarız, uzatırız bunları.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bunlar yap-işlet-devretle mi yapılmış? Yolcu kapasiteleri...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade eder misiniz.

Bunların işletme giderleri, Adıyaman Havaalanı'nın işletme gideriyle Zafer Havaalanı'nın işletme gideri yani yüklenicinin üstlendiği işletme gideri kafa kafaya aynı; Ağrı, bir geri kalıyor, bir öne çıkıyor; Denizli, Zafer Havaalanı'nın işletme giderlerinin önünde devam ediyor. Bedri Yaşar Vekilimiz, bu kurumun sanki yap-işlet-devretlerde kullanılan kredinin, faiz, LIBOR artı faiz giderlerini kurum Genel Müdürü veya yöneticileri belirliyormuş gibi bir ifadede bulundular. Ben onu yine sohbet anında kendisiyle de paylaştım. Böyle bir şey söz konusu değildir ve Türkiye'ye getirilen yap-işlet-devret kredilerinde eskiden Hazine, şimdi Hazine ve Maliye Bakanlığı LIBOR artı faiz pazarlığını yapan birimlerdir devletin Bakanlığıdır, Genel Müdürlüğümüzle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Yap-işlet-devretlerde, mesela durmadan dile dolanan İstanbul Havaalanı. Sayın Sertel, İstanbul Havaalanı'na hiç yolcu gelmese, hiç uçak inmese, yaptığımız sözleşme eğer devam edecek olur ise devam ediyor ise on iki yıl boyunca bizim bunlara bir yolcu garantimiz var. Orada yolcu olarak geçmiyor, ücret garantisi geçiyor. Ücreti de yurt dışından gelen yolcularda 20 avro, transit yolcularda 5 avro olarak alıyoruz; hiçbir uçak inmese, bir yolcu gelmese, martılar orayı işgal etse, bizim on iki yıl boyunca İstanbul Havaalanı'na ödeyeceğimiz bedel, on iki yıl boyunca garanti ettiğimiz ücret 6 milyar 300 milyon avro. Peki, bu sözleşmenin karşılığında alacağımız ne? 6 milyar 300 milyonu garanti ettik, bu sözleşmenin karşılığında alacağımız rakam da 22 milyar 152 milyon avro.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2043 yılından sonra.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade et.

Yani hiç kimse gelmese on iki yıl boyunca adamlardan 22 milyar 152 milyon avro para alacağız, onlara da 6 milyar 300 milyon avro ödeyeceğiz, hiç kimse gelmese; bu, on iki yıl boyunca geçerli. On iki yıldan sonra yolcu ücreti gelse de gelmese de tamamen işleticiye ait, bizim 888 milyon avro, artı KDV kiramız garanti.

Yap-işlet-devretlerden bugüne kadar gerçekten kamunun cebinden, hazinenin parasından... Devamlı soruluyor, ben bu rakamı Devlet Hava Meydanları İşletmesi için vereyim: 161 milyon avro devletin hazinesinden yap-işlet-devretlerde verdiğimiz garanti karşılığı ödediğimiz bir para var, buna Zafer Havaalanı da dâhil. Peki, bu yap-işlet-devretlerden Sayın Genel Müdür ve ekibi devletin kasasına ne kadar para yatırmış biliyor musunuz? O da 483 milyon 500 bin avro.

ATİLA SERTEL (İzmir) – E, tabii getirecek.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Hayır, şimdi, hani “Niye yapıldı?” diyoruz ya; bakınız, yap-işlet-devretlerden gelen rakam 483 milyon 500 bin avro devletin...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Devlet kendi imkânıyla yapsa onu yüzde 100...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Hayır, hayır, hayır. Yap-işlet-devretlerden diyorum Sayın Sertel. Yap-işlet-devretlerden hazinemize gelen, verdiğimiz garanti...

AHMET KAYA (Trabzon) – Bütün dünyanın kışkandığı bir devlet nasıl yapamaz ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – O zaman enayi mi peki ya? Zarar mı ediyorlar?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Soluk'u dinleyelim.

Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yap-işlet-devreti yapanların kârı nedir, onu açıkla.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Onu da açıklarım.

Hiç kimse, kimseye -bayan kardeşlerimden özür dileyerek söylüyorum- otuz yıl için getirip de 10 milyar parayı yatırmaz. Bu paranın bir de maliyeti var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – O yüzden öpüyorlar yani!

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade et.

Hayır.

Şimdi, bakın, gerçekten lütfen anlaşalım.

Ayrıca, on iki yıl garanti etmişiz, Sayın Sertel, 6 milyar 300 milyonu on iki yıl garanti etmişiz. Peki, bu on iki yıl boyunca bu 6 milyar 300 milyonu da tek tek söyleyebilirim: Birinci yıl için -küsurları söylemeyeğim- 316 milyon avro, ikinci yıl için 330 milyon avro, kademeli belirli bir oranda artıyor, on ikinci yıl için ödeyeceğimiz para 689 bin avro. Bu süreçte, bu rakamların üstünde gerçekleşen yolcu ücretleri de kimin biliyor musunuz? Onlar da devletin. Mesela 2019 yılında verilen garanti üzeri...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir dakika, altında olanları da devlet ödüyor, üstünde olanlar devletin de altında olanları devlet ödüyor.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade et bir söyleyeyim.

Üstünde olanlardan, bak, on iki yıl boyunca kira hariç, 22 milyon küsur avro devlet hazinesine garanti üzeri 2019 yılında gelen para. Garanti ettiğimiz rakamın üzerinde oluşan para devlet hazinesine geliyor.

AHMET KAYA (Trabzon) - İyi de bu kadar para geliyor da niye battık? Niye bu durumdayız?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Öyle bir şey yok ki ortada, batan yok.

TAMER DAĞLI (Adana) – CHP’den bahsediyorsan, o zaten batık arkadaşlar.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Aylardır buradayız, sesimiz soluğumuz çıkmadı ya, bir dinleyin ya, ne olursunuz ya!

Arkadaşlar, benim solumdaki saygıdeğer vekil arkadaşlarım; aylardır buradayız, sesimiz soluğumuz çıkmıyor, aman süreç uzamasın diye dinliyoruz, kafamıza vuruyorsunuz, gözümüze vuruyorsunuz, sesimizi çıkarmıyoruz, bir parça dinleyin ya, sevpadır, ne var ki!

Şimdi, garanti ettiğinizin altını, ne dediniz? “Biz öduyoruz.” dediniz, değil mi? Onu da size söyledim. Garanti ettiğiniz miktarın altında devletin hazinesinden yap-işlet-devret projelerimiz adına -buna kara yolları dâhil, limanlar dâhil, hava meydanları dâhil- devletin hazinesinden ödediğimiz para 161 milyon avro. Nereden ödemişiz? Devletin hazinesinden.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Kara yolları dâhil.” mi diyorsunuz?

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade et, müsaade et.

Peki, devletin hazinesinden...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, müsaade et de Sayın Soluk...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Kara yolları dâhil.” dedi de.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Kara yolları dâhil.” diyor Sayın Soluk.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Hayır, hayır, bu, Devlet Hava Meydanlarının...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bak, arkadaşlar, dinlemiyorsunuz, ben düzeltmek zorunda kalıyorum.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bak, Zafer Havaalanı...

Deniz Bey, Devlet Hava Meydanları, limanlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dinlemiyorsunuz, ben girmesem düzeltemeyeceksiniz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Ya, bir dakika.

Limanlar ile kara yolları bunun içinde yok. Devletin Zafer Havaalanı dâhil garanti ettiği gerçekleşmeyen rakamların altında ödenen para 161 milyon avro. Bu parayı devletin hazinesinden ödemedik, bu parayı garanti usulü gerçekleştirmelerden elde ettiğimiz... İstanbul Havaalanı'nın kirası falan bunun içinde asla yok.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – O kiralar devlet bütçesinden...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Hayır, onun içinde yok.

483 milyon 500 bin avro para almışız, buradan da 161 milyonunu devlete dokunmadan, 322 milyon 500 bin avrosunu devlete bırakıp 161 milyonunu ödemiştik.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Orada kârdan mahrum kalma var, illa zararı görmek gerekmiyor.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bedri Bey geldi, Sayın Bedri Bey, dediğiniz yerden göğce kadar haklıdır. Alınan kredilerin bir faizi vardır, LIBOR+faiz...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Kredisi...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade eder misiniz?

...bunu hiçbir bakanlık, hiçbir genel müdürlük kesinlikle oturup pazarlığını yapmaz, uluslararası kredi kuralları çerçevesinde devletin... Eskiden Hazine Bakanlığı yapıyordu, şimdi ise Hazine ve Maliye Bakanlığımız bu LIBOR+faizleri belirleyerek Genel Müdürlüğe sözleşme yapma yetkisini veren kurumdur; bu hususlarda da genel müdürlerimizin...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bir dakika, oraya bir açıklık getirelim.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade et, tamamlayayım ağabey.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bak, özel sektör bunu devlete sormaz çünkü yatırımı kendisi yapacak, kendisi borçlanacak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Sayın Yaşar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – LIBOR'a endeksli araç geçiş garantisi veriyorsunuz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Ben de diyorum ki biz özel sektörü eskiden Yüksek Planlama Kurulu kararıyla ihale ilanına çıkardık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sözleşmedeki araç geçiş sayılarını Kuzey Marmara Otoyolu'nda LIBOR'a endekslediniz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Yüksek Planlama Kurulu kararıyla ihaleye çıktığımız yere x firmaları...

AHMET KAYA (Trabzon) – Sayın Bakan, bütçe görüşmelerinde sordum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, Sayın Yavuzyılmaz, Sayın Yaşar; lütfen, Sayın Soluk'u...

AHMET KAYA (Trabzon) – Sayın Bakan, bakan, bütçe görüşmelerinde Cahit Bey'e bizzat sordum, dedi ki: "Yapacak bir şey yok, ben de doğru bulmuyorum bu yöntemi."

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Kardeşim, ben de diyorum ki Sayın Kaya...

AHMET KAYA (Trabzon) – Ulaştırma Bakanı da sizsiniz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – “Ya, denize yapılacak ikinci pisti niye Ordu’ya kaydurdınız da bizi gariban bıraktınız.” desen eyvallah.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ağabey, Ordu’yu niye şey yapıyorsun?

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sizi birbirinize getireyim, belgeyi...

TAMER DAĞLI (Adana) – Sataşma var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Soluk, toparlayalım.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Toparlıyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Bizi bıraktı, AK PARTİ’ye de sataşmaya başladı.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Şimdi, bakınız, hiçbir özel sektör dışarıda bulmuş olduğu krediyi, o paranın maliyetini devlete fatura edemez, o krediyi getiren özel sektörü...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ama kefilî hazine.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ben de konuşacağım.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Müsaade eder misiniz?

Özel sektörün getirdiği kredinin muhatabı devlet hazinesidir, Hazine Bakanlığı idi, şimdi de Hazine ve Maliye Bakanlığı. Onlar bu LIBOR+faiz konusunda karşılıklı olarak kreditorle görüşerek... Ha, diyelim ki özel sektör burada açıktan para veriyor, o bizi ilgilendirmez ama bizim kullandığımız, devleti yükümlü kıldığımız kredi tamamen hazine tarafından, ilgili bakanlıklar tarafından -eskiden Bakanlar Kurulu onayına da gidiyordu- oradan kullanılan bir kredidir.

Dolayısıyla, uzun lafın kısıası, ben sizlerin yerinde olsam her oturduğumuzda şunu söylerim: Türkiye nereden nereye geldi.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Antalya Havalimanı’nı da söyle Sayın Bakan.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Genel Müdürüm, ekibine ve size teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Gururla işletmenizin başında uçabilirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Soluk.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Çok kısa bir cevap vereceğim, açıklığa kavuşsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama konuşma sırası Sayın Yavuzylmaz’da.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Evet, Zafer Havalimanı konusu konuşuldu. Ben gerçekten tartışmayı bir mantık zemininde yürütmenin, Zafer Havalimanı’ndaki zararı görmek istemeyen arkadaşlara cevap vermenin bir zaman kaybı olduğunu düşünüyorum artık. Ben iyi niyetli bir şekilde şunu söyledim toplantının başında, dedim ki: “Yanlışlar tekrar etmesin.” Konuşalım bunu, bu yanlış örnek ortada dursun ama tekrar etmesin, etmemesi için de bunu herkesin anlaması gerekli ama hâlâ Zafer Havalimanı’yla ilgili buradaki yapılan hatalar görmezden geliniyor. Ha, arkadaşlar Zafer Havalimanı gibi bir yeri kendi cebinden finanse ederek yapsaydı, yani bu uçmayan yolcularla ilgili garanti ödemelerini kendi ceplerinden ödüyor olsalardı acaba şu anda da aynı şekilde bu havalimanındaki kamu zararını kabul ediyorlar mıydı? Şimdi, o nedenle o konuyu artık...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – O konuyu kapatalım, aynı, kapatalım; Zafer Havaalanı işletmesiyle aynı; Denizli’yi kapatalım, aynı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, şimdi, diğer taraftan, gelelim kamu zararı nedir? Bu kısmı...

(Uğultular)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar, bir sessiz ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, dinleyelim.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, sohbet bitsin, denetim görevini yapalım.

Şimdi, konu şu: İki boyutlu bir kamu zararı var. Bunlardan birincisi, kurumun zarar etmesiyle ortaya çıkan kamu zararı; diğeri, gizli kamu zararı yani gelirden ve kârdan kurumun mahrum kalmasıyla oluşan kamu zararı. Şimdi, biz, neden öz kaynak kullanılarak bazı yatırımlar yapılsın diye söylüyoruz? Yani öz kaynak kullanınca devlet, kurumlar ihale yapmıyor mu? Yine yapıyorlar, yine ödüyorlar ama bu öz kaynağı kullandığında bu işi yapan şirketlerin belki kredi kullanmasına gerek kalmıyor, belki yüksek faizle kredi kullanmasına gerek kalmıyor, belki kredibilite döngüsündeki çeşitli işletme giderleri o dönem için ortadan kalkıyor; netice itibarıyla, öz kaynakla yapıldığında doğabilecek belirli bir maliyete katlanılmış oluyor.

Şimdi, bir iş vardır devletin kasasına 1 girer, ilgili şirketlerin kasasına 1 girer; bu bir dengedir, dersiniz ki: “Yüzde 20 kâr ediyor, riskine göre yüzde 30 kâr ediyor.” ama bir iş vardır, orada şirket yüzde 200, yüzde 300 kâr ediyordur, onun adı devletin soyulmasıdır. Hiç kimse gelip de Boğaz’ın ortasına devletten izin almadan bir köprü yapamaz.

TAMER DAĞLI (Adana) – Hani “Yap-işlet-devretten battık.” deniliyordu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani devlet şunu yapabilir, bakın...

TAMER DAĞLI (Adana) – “Çok kazanıyor, bize niye az veriyor?” diyorsunuz ya.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Ya, babam “Geçmeyiz.” dediniz kurdeleyi kestiniz, yapmayın etmeyin ya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, bizim karşı olduğumuz şey, ne köprü ne tünel ne havalimanı; bizim karşı olduğumuz şey, yap-işlet-devret modeli de değil; bizim karşı olduğumuz şey, AK PARTİ tarzı yap-işlet-devret modeli. Bakınız, dünyada yap-işlet-devret modeli var mı? Var. Bir geçide, bir boğaza bir köprü yapılacak, devlet şunu yapıyor: Projesini çizdiriyor veya çiziyor, şartnamesini hazırlıyor, sonra da ihaleye çıkıyor, yeterliliği olan, daha önce buna benzer işler yapmış olan, o şartnameye uygun “Ben bu işi yaparım.” diyen şirketler geliyor, açık ihalesine giriyor, fiyatlarını veriyor.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Vallahi bizi tarif ediyorsun.

TAMER DAĞLI (Adana) – AK PARTİ’nin yaptığını tarif ediyorsun, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Neticesinde, şirket diyor ki: “Ben şu kadar sürenin içinde bu köprüyü işletirim ve kamuya devrederim.” Kamuya da işin sonunda en kısa süreyi veren, kamuya devir süresini veren işi alıyor ve yapıyor; çok güzel, buraya kadar güzel. Ha, işi alan şirket der ki: “Bu, benim işleteceğim sürenin içinde, ben geçiş bedelini şu rakam olarak belirlerim.” Yüksek belirler, az araç geçer, kâr edemez; araç geçmez, kendi riskidir. İster gider, kredi kullanır işi yapar, ister şirket kendi öz kaynağıyla yapar, bir problem yok, devleti ilgilendiren taraf şudur: O sürenin sonunda o köprüyü ister o şirketten alır, isterse de şirket kredilerini ödeyemez de başka bir şirkete geçerse köprüyü oradan alır, bu kadar. Bu sürecin içinde ne yurt dışından şirketin kullandığı kredilere, döviz bazlı kredilere

Hazine ve Maliye Bakanlığı kefil olur ne de yolcu araç geçiş garantisi verir, üzerine bunların hiçbirini almaz, dünyadaki yap-işlet-devret modeli budur. AK PARTİ'nin uyguladığı yap-işlet-devret modeli karanlık bir sistemdir, öyle karanlık bir sistemdir ki bakın söylüyorum, 16 Eylül 2019 tarihinde Kuzey Marmara Otoyolu'nu işleten şirketler arasında sözleşmenin üzerine ilave mutabakatname imzalanıyor, mutabakatnameye göre sözleşmede garanti edilen araç sayıları 6 kesim için artırılıyor, kaç adet biliyor musunuz? Artırılan araç sayısı, sözleşmedeki araç sayısına göre 1 milyar 338 milyon 35 bin 980 adet araç. Sebebi de şu: Sözleşmedeki garanti edilen araç sayısını LIBOR'a endekslemişler. Yani Londra'daki uluslararası bankaların birbirlerine dolar üzerinden uyguladıkları faizi.

Şimdi, bu yöntem mi Allah aşkına? Bizim itiraz ettiğimiz kısım bu kısım. Kâr varsa da susacak değiliz, ne kadar kârdan mahrum kalınarak bir kâr edildiğini de araştıracağız. Burada Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yetkililerine yapılabilecek en büyük kötülük “Çok iyisiniz, süpersiniz, harikasınız.” deyip buradan gitmelerini sağlamak, bu değil ki, bu değil.

TAMER DAĞLI (Adana) – İyi tarafına “iyi” de sen de.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biz aksayan yönlerini söyleyeceğiz. Çünkü Sayıştay, rapor sisteminin içinde şu yoksa...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sen aksayan yönlerini mi söyledin, Karayollarından bir örnek verdin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, ben açıyorum, Sayıştay şöyle başlamıyor: “Bulgu 1. Devlet Hava Meydanları İşletmesine şu konuda teşekkür edilmesi.” “Bulgu 2. Devlet Hava Meydanları İşletmesine şu konuyla ilgili plaket verilmesi.”

TAMER DAĞLI (Adana) – İşini düzgün yapıyorsa teşekkür edecek tabii ya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, arkadaş, bizim asli vazifemiz denetimdir, cümlemizin sonunda da teşekkürümüzü ederiz ama cümlemin başında teşekkür edip Zafer Havalimanı gibi devasa kamu zararının olduğu iş bile burada AK PARTİ milletvekilleri tarafından savunulabiliyorsa değil mantığın bittiği, matematiğini bittiği yerdeyiz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Savunma diye bir şey yok Deniz Bey. Bakın, yanlış varsa yanlış kimse savunmaz, buradan bir şey çıkartmayın. Antalya Havalimanı'nı niye görmüyorsunuz, İstanbul Havalimanı'nı, niye görmüyorsunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, gelelim o sıkıntıya.

Şimdi, 2015 yılında Sayıştayın bir bulgusu var. Sayıştay diyor ki Sayıştay raporunda, bakın, okuyorum: “Personel istihdamında istenilen nicelik ve nitelikli eleman alımının sağlanamaması.”

TAMER DAĞLI (Adana) – O kişisel bir görüş ya. Niye, Genel Müdürlüğünüzün CV'sini okuduk, teşekkür etti sizin muhalefetiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi kesiyor...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Uyarıyorsanız, ilave süre olacak.

TAMER DAĞLI (Adana) – Kişisel bir görüş, kime göre?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştaya göre.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, tartışma herhâlde burada bitti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim Sayın Dağlı, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar, ya, Sayıştay söylüyor ya, bakın burada işte, bakın.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya, yetkinliği nasıl ölçüyorsunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, Sayıştay söylüyor, Sayıştay.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayıştayın yanlış yapma lüksü yok mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Dağlı, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Devam ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay raporu diyor ki, dinliyorsunuz? 2015 yılında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Sayıştay Raporu diyor ki: “Personel istihdamının siyasi etkilere açık bulunması.” Arkadaşlar, geçmiş olsun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Niye geçmiş olsun?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay görevini yapıyor ve tespit etmiş.

Şimdi, diyorsunuz ki hata varsa hatalar konuşulsun...

(Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Sayın Yavuzylmaz, devam edin lütfen.

AHMET KAYA (Trabzon) – Koro var karşıda, dörtlü bir koro.

TAMER DAĞLI (Adana) – Bir de 2015... Genel Müdüre teşekkür etmen lazım, bu dönemde personel kalitesini yükseltmiş.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vekilim, şimdi bu yıllara geliyoruz evet, iyi açtınız gelelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Gel bakalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yıl 2018...

AHMET KAYA (Trabzon) – Siz yirmi yıldır Osmanlı’ya takıldınız kaldınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, Sayıştay 2018 yılında diyor ki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, buyurun devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2018 yılı Sayıştay Raporu diyor ki: “Kuruluşun görevde yükselme ve unvan değişikliği yönetmeliğine aykırı olarak şube müdürlüğü kadrosuna görevde yükselme sınavı yapılmaksızın atamalar yapıldığı görülmüştür.”

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yetkisi var...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kim söylüyor? Sayıştay.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ama bu kadar da olmaz ki yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Anladım. Dinleyelim, sakın olalım.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yetki dışında mı kullanmış? Bence sen savcılığa bir sandalye at, orada otur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman, sakın olalım, dinleyelim.

Sayın Yavuzyılmaz, devam edin lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, burada üzücü olan şey böyle yarı gülerek yarı dalga geçerek, bu kadar kutsal bir denetim sürecinin...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bir şey söylemeyelim, itiraz etmeyelim... Söylediğiniz şeyler elle avuçla tutulur bir şey değil ki ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, Sayın Karaman, Sayın Yavuzyılmaz'ı dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nasıl devam edeyim ya, nasıl edeyim ya.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Kapsam dışı personel var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, arkadaşlara diyorum, gösteriyoruz ya, Sayıştay raporu diyorum; yok, orası öyle, burası böyle. Ne istiyorsunuz?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayıştayda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman, lütfen sakin olun.

Devam edin lütfen.

TAMER DAĞLI (Adana) – Özel sektörde yetkinliği varsa bir üst...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizin bu Sayıştay nefretiniz nedir ya?

TAMER DAĞLI (Adana) – Ne alaka?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir tek yorum yapmıyorum, Sayıştayın raporundan okuyorum ya. Ya, burada Sayıştay yazmış, yorum yapmadan okuyorum, neye itiraz ediyorsunuz anlamadım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – İtiraz etmiyoruz, doğru olanı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, devam edin.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne diyorsunuz ya, ne dediğiniz belli değil ya.

Sayıştay diyor ki: “Görevde yükselme sınavı yapılmaksızın şube müdürü ataması yapıyor kurum.” 2018 yılı raporunda, sayıları da vermiş diyor ki “2017 yılında 16 kişi, 2018 yılında 5 kişi şube müdürü olarak bu şekilde atanmıştır.” Sonra da yöntemini anlatmış. “Bu şekilde şube müdürü ataması kuruluşun mevzuatına aykırı olduğu gibi hakkaniyete de aykırı bir uygulama teşkil etmektedir.”

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, mevzuata aykırı değil .

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Kuruluş personeli arasındaki çalışma barışını bozmaktadır. Kuruluş personeli arasında kuruluştaki yükselme şartının liyakate dayalı olmadığı düşüncesi yayılmakta, personelin çalışması ve kuruluşa duyduğu bağlılık olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca, aidiyet duygusunu olumsuz etkileyen sınavsız şube müdürü atama uygulamasına hemen son verilmelidir.” diyor.

Şimdi, Sayıştay bunu yazıyor, biz bunu KİT Komisyonunda dile getiriyoruz, yıl geliyor 2020'ye ne değişti diye bakıyorum, hiçbir şey değişmemiş.

Bakın, Sayıştay raporu söylüyor, “2017 yılında 16 kişi, 2018 yılında 5 kişi, 2019 yılında 19 kişi, 2020 yılında 31 kişi olmak üzere 71 kişinin şube müdürü olarak bu mevzuata aykırı bir şekilde atandığı tespit edilmiştir.” diyor. Yöntem de şu, onu da yazmış: Önce boş bulunan daire başkan yardımcılığı,

havalimanı müdürlüğü gibi 1 sayılı cetvelde yer alan ve görevde yükselme sınavıyla atama yapılacak kadrolar arasında sayılmayan yerlere atama yapıp uzunca bir süre geçmeden hemen şube müdürlüğüne atandıklarını tespit etmiş Sayıştay. Yani bunu...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hukuki yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar, dalga geçmeyin; yapmayın, dalga geçmeyin ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Dalga geçmiyoruz ya, hukuki diyorum ya, hukuksuz bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim.

Sayın Genel Müdürümüze söz verdiğimizde, Sayın Genel Müdürümüz açıklama yapacaktır, yanıt verecektir.

Sayın Yavuzılmaz, devam edin lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şu dakikaya kadar söylediğim ve...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şu tavrınız bürokrasiye öyle bir inanılmaz yetki veriyor ki, istediklerini yaparlar, istediği hukuksuzluğu yapar, siz de onaylarsınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay yazmış.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Okuyor arkadaş ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Sertel, siz genel müdür olsanız, bir müdürü atamak istesiniz o dönemde sınav olmasa, sınav olmadan da atama ihtiyacı doğsa hukuki olan o yolu kullanıp atayacaksınız...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, bırakın Allah aşkına ya. Bizim belediyelerimize müfettişler geliyor, örneğin zabıta memurunun...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz’ın sözünü kestiniz Sayın Sertel lütfen ama.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizi herkes kesiyor zaten, erkekler korusu gibi karşımızda, koro halinde bağırıyolar, tek tek bağırıyolar.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teessüf ederiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ziver Bey hariç hepsi bağırıyor, konuşturamıyorlar yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama lütfen Sayın Sertel...

Buyurun Sayın Yavuzılmaz, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Gerçekten, bu konuda, konuları böyle gargaraya getirme konusunda başarılısınız.

Suç duyusunda bulunduğum bir konu vardı...

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Ne demek “gargaraya getirmek” ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Keşke dile...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sen her şeyi söyleyeceksin bize, iktidara, kuruma her şeyi söyleyeceksin...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, söz al, cevap ver.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – ...biz sesimizi çıkarmayacağız...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, söz al, cevap ver kardeşim.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Olur mu öyle şey!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu...

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman bir saniye, Sayın Bakan konuşurken, Habib Bey konuşurken farkı var mıydı karşının?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Soru sorduk.

TAMER DAĞLI (Adana) – Olur mu öyle şey ya! Aynı şeyi yapmadınız mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Habib Bey'e karşı bizim saygısızlığımız olur mu ya, lütfen...

TAMER DAĞLI (Adana) – Siz yapınca doğru, biz yapınca yanlış. Bırakalım bu işleri.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Habib Bey dünyanın en iyi adamıdır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz, devam edin.

(Gürültüler)

Arkadaşlar, lütfen, konuşmayalım karşılıklı.

Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar, şimdi, bakın, soru şu: Gerçekten samimiyetle söylüyorum. Ben devletini, vatanını, milletini çok seven bir milletvekiliyim, bir kardeşinizim. Benim amacım...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Biz de öyleyiz, herkes öyle.

ATİLA SERTEL (İzmir) – O öyle söylüyor, kendini ifade ediyor. Sen de öyleysen sen de söyle.

(Gürültüler)

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Ya, arkadaşlar, bakın, siz de söz aldığınızda söylersiniz; ben bir yere getireceğim, rica ediyorum ya!

İsterseniz aynı şekilde, biliyorsunuz ben de yapabiliyorum, yaparım yani isterseniz yaparım ama bu değil konu. Bakın, bunu şunun için söylüyorum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ona da biz müsaade etmeyiz yani herkes böyle...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Müsaade etmezseniz buna niye müsaade ediyorsunuz? Adaletli olun lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Adaletliyim ben, ondan hiç şüphemiz olmasın.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Bakın, söylediğim şey şu: Ben bir olayın, bir usulsüzlüğü yapan şahsın bireysel olarak üzerine giderek o kişiyi yıpratmak üzerine bir bakış açısıyla hareket etmiyorum. Konu, sorun şu: Burada bir sorun var, Sayıştay raporlarına da yıllardır giriyor ve bir sistem problemi var, bir problem var ve bu problem de bütün bu atamaları siyasi etkilere de açık hâle getiriyor.

Şimdi, problem sadece burada değil. Bakın, Devlet Hava Meydanları İşletmesiyle ilgili, toplam 71 kişinin 2017 yılından itibaren usulsüz olarak veya usulüne uydurulmak şeklinde, önce boş bulunan daire başkan yardımcılığına getirilip, orada da tutulmayıp daha sonra, aslında sınavla geçilmesi gereken bir şube müdürlüğüne geçiş yaptırıldığını, bunun da hakkaniyete uygun olmadığını yazıyor Sayıştay. Sadece burada da değil; bakın, Devlet Demiryollarında ve Devlet Demiryolları Taşımacılık AŞ'de de öyle. Yaklaşık 100'e yakın şube müdürü bu şekilde, aynı yöntemle teslim alma müdürü ve misafirhane müdürü yapılarak -bir basamak kadro olarak, zıplama tahtası olarak kullanılarak- şube müdürlüğüne atanıyor. O misafirhane müdürlüğü bir hafta sürüyor, o atanıyor; bir süre sonra başka biri geliyor, aynı misafirhaneye müdür yapılıyor; hop, o da şube müdürü oluyor. Başka biri geliyor, teslim alma

müdürü yapıyor; hop, o da şube müdürlüğüne getiriliyor. Bu yanlış. Neden yanlış, şöyle anlatayım: AK PARTİ Hükûmeti tek başına iktidar değil mi; ben mi yanlış biliyorum, değil mi? Yönetmelik çıkarırken elini tutan mı var? Atamaları yaparken mevzuatta bir sıkıntı görüyorsa düzeltmesi için onun elini tutan mı var düzeltmesin diye? Ya, sizsiniz. Sayıştay da yazmış işte, düzeltin bunu. Bakın, eğer şunu yaparsanız... Sınavla şube müdürü atanması gerekiyorsa ama böyle arka yollara dolanıyorsanız bu ülkenin insanlarına büyük kötülük ediyorsunuz; yapmayın ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, toparlayınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kurumun içinde bir liyakat var, o liyakate uygun olarak sınavlar da yapılsın, buna benzer yöntemler uygulanmasın. Sayıştay da bu bulguyu yazıyorsa lütfen dikkate alın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Konuşma oldukça kesilerek devam etti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama süre de verdik, ilave süre de verdik Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Verin. İki dakikada anlatılacak olan konu böyle uzun sürede anlatılmış oldu.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Türkiye için çok kritik önemde bir kuruluş. Bizim, hepimizin, tüm Türkiye’yi kucaklayan yani bir partiyi diğer partiden ayırmayan, ayırmamak için gayret eden yöneticilere, bürokratlara çok ihtiyacımız var. Hep birlikte bu geleceği inşa edeceğiz. Ben eminim, bu salonda şu anda gerek milletvekili gerek bürokrat olarak yer alan birçok kişi ileride de Türkiye’ye hizmet edecek. Ümit ediyorum ki hep birlikte bir arada olacağız. O nedenle, getirdiğimiz eleştirileri lütfen yapıcı olarak algılayın. Hatalardan sıyrılacağız. Zaten yanlışlar için, birçok yanlış için suç duyurusunda da bulunuyoruz. Doğruların üzerine de doğrular koyacağız diyorum, tekrar çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederiz Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Özdemir.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Genel Müdür ve diğer kurumların mensupları; ben de hepinize hoş geldiniz diyorum ve toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Deniz Yavuzylmaz kardeşimize teşekkür ediyoruz; sadece kendisine değil tüm arkadaşlara katkı sundukları için teşekkür ediyoruz ama tabii o biraz daha süreç içinde, toplantı esnasında, bir de işin siyasi şovunu da -kötü anlamda kullanmayacağım, Türkçede karşılığında daha nazik bir şey bulursam, aklıma gelirse kullanırım- yaparak...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Sunum” dersek...

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sunum olsun, evet.

...sunumunu yaparak siyasi mesajlarını da veriyor.

Tabii, biz de AK PARTİ olarak yirmi yıllık süreçte iktidar olduk ve bu hükûmet etme sürecinde de çok güzel hizmetler yaptık. Elbette ki bu hükûmetler, siyasi irade olmazsa sadece işin bir tarafıyla, bürokrasiyle bu işler yürümez ama AK PARTİ’nin yaptığı en iyi seçeneklerden biri de şu oldu: En kaliteli, en liyakatli, en değerli, işinin erbabı olan bürokratlarla çalışmak ve bu başarıların hepsi bunların üzerinde. Süreç içinde eksikliği gediği olan elendi. Bu, siyasette olduğu gibi bürokraside de böyle. Halk siyasetçiyi eliyor, siyasetçiye değeri vererek kendi yönetimini emanet ediyor; iktidar da

eğer bürokraside sıkıntılı bir süreç olursa bunun karşılığını bazen Sayıştay, bazen diğer hukuki yollar, bazen de siyasi irade veriyor. Onun için, özellikle de hemen ilk maddede, bulguda bazı arkadaşlarımız Sayın Genel Müdürümüzle ilgili bazı şeyleri söylüyordu; kendisine bireysel olarak, sadece bireysel manada söylemediklerini ifade ettiler ama hepimizin algısı başka bir şekilde oldu. Bence yakışksız bir söylemdi o. Genel Müdürümüz yetkin, kendisini kanıtlamış, Türkiye’de özel sektörün... Çoğumuz özel sektörden gelmeyiz; özel sektörün bu kavgalı ortamında başarılı olabilmek, bir yere gelebilmek çok da kolay değil. Genel Müdürümüz de böyle yetkin bir kardeşimiz; kendisine ve tüm ekibine başarılar diliyorum. Ha, eksiği, yanlışı da olursa yakasına yapışırız. Burada, hiç kimseyi gözetip de “Şu bizim Hükümetimizin bürokrati, şu yanlışı da biz göz yumalım.” diye asla ve kata bu Komisyonunda hiç kimse de bunu herhâlde düşünmüyor.

Tabii, muhalefet olarak elinize bir zafer, bu kadar projeden sonra bir Zafer projesi geçmiş; bunu konuşacaksınız, elbette ki hak veriyoruz, niye konuşuyorsunuz da demiyoruz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Onlarca zafer var, onlarca.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – İsmi “Zafer” olmayan ama zafer olan, evet, var.

Bu Komisyonunda ben de 2011 yılından beri yaklaşık dokuz on yıldır görev yapıyorum. On yıllık süreç içinde, Devlet Hava Meydanları geldiğinde, daha öncesinde, hava mânia konusu, uçak seferleri ve Zafer Havaalanı falan biraz geliyordu. Maalesef, hâlen onu kullanıyorsunuz; tepe tepe kullanmaya devam edin ama biz AK PARTİ Hükûmeti olarak zaferle sonuçlanacak, taçlanacak onlarca, belki yüzlerce projeye devam edeceğiz.

Ben, izin vererseniz, burada, Sayın Genel Müdüre kendi seçim bölgemle ilgili de bir konuyu dile getirmek istiyorum. Sizin sunumunuzda da gördüm; birkaç tane vilayetteki havaalanında da bu konular var. Bizim talebimiz yaklaşık 7’nci yılına girdi. Sizden önce bu makamları işgal eden bürokratlara ve bakanlara da bu arzumuzu, talebimizi ilettik. Batman’da havaalanında bir pistimiz var, bir de acil pistimiz var. Biz Batman’da bunu yaşadık, o pisti onarıma aldığımız zaman bir yıl Batman’da uçaklar havalanmıyor ve orada şu anda birkaç tane ilimizin -ismini anmayacağım ama sunumunuzda var- aynı acil pistlerini normal piste dönüştürüyorsunuz. Lütfen, Batman’ı da bu programa alın. Yarın öbür gün, üç beş sene sonra bu diğer pistimizi bakım ve onarıma aldığınızda Batman’ın merkez nüfusu 450 bin, kendi çevre illerimizle beraber neredeyse günlük 1 milyon nüfusu olan bir vilayette uçak yani pistin onarıma alınmasından dolayı havaalanını kapatmak çok güzel bir şey olmayacaktır. Ve kamuoyu da sürekli bunu gündemde tutuyor, yerel siyaset olarak da biz bunu talep ediyoruz. Lütfen, bunu programa dâhil edin.

Bizimle ilgili, eğer, bakanlık sürecinde bir şey gerekiyorsa başka bir yerde de biz bunu da, bu desteği de verelim ama Batman’daki bu acil pistleri normal piste dönüştürmek için bu projeyi yapmanızı ve hayata geçirmenizi diliyorum.

Değerli Başkanım, sizi ve bütün heyeti tekrar selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Kaşıkçı? Yok burada.

Sayın Zeybek, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli arkadaşlar, Kurumumuzun değerli Müdürü, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlar, Sayıştayımızın da değerli yöneticileri; bu vesileyle hoş geldiniz, sizi, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, arkadaşlarımızın hepsi bir değerlendirme yaptı burada. Bu değerlendirme içerisinde biz de daha önceki yıllarda çok seferde yapmış olduğumuz bir değerlendirmede bulunmuştuk. Bu havaalanları, havalimanlarının nasıl yapıldığını ve tarihe de not düşülsün diye çok ayrıntılı bilgiler vermiştik. Şimdi, ben tekrara dönmek üzere çünkü biz daha önce bunları yaptık. Defalarca söylememiz, burada bir şey ifade etmiyor, tarih bunu zaten yazacaktır. Kimin ne yaptığını, nasıl bir uygulama yapıldığını, nasıl ihale yöntemleriyle bu ülkenin varlıklarının kimler tarafından uluslararası sermayelere sömürtüldüğünü, verildiğini zaten tarih yazacaktır. Bunları defalarca anlattık, bu sefer ben anlatmak istemiyorum arkadaşlar.

Şimdi, burada, bizim daha önceki yapmış olduğumuz eleştiriler ve bugünkü yapacağımız eleştiri de... Arkadaşlar, biz bu ülkenin havalimanlarının, uçaklarının nereye, nasıl, ne yapıldığı eleştirisini yapmıyoruz, neden yapıldı eleştirisini yapmıyoruz aslında. Yapılan şey, bugünkü siyasi iktidar döneminde bu yapılanların maliyetlerinin çok yüksek yapılması yani gerçekçi maliyetler olmadığı yani en az 2-2,5 katı maliyetlerle bu işlerin yapıldığını eleştirmiş zaten. Ya, bu eleştirilerimi lütfen anlayın, zaten biz neden... Arkadaşlar, yine değinmek istemiyorum ama Zafer Havalimanı'na değindiler. Yapılması gerekiyor muydu oraya? Yapılması gerekiyordu. Yani bunun bir kaçı yok. Tabii ki orada, kendi çevresinde en az 3 tane ilimiz var, o ilin bulunmuş olduğu merkezde mutlaka özel de kullansak, genel de kullansak bu havalimanının yapılması gerekiyordu ama bizim, buranın yapılmasına itirazımız var.

Ben 2019 yılındaki detaylı açıklamamda, detaylı eleştirmemde bir maliyet çıkarmıştım. Bu havalimanının maliyetinin bugünkü koşullar itibarıyla 58 milyon euro olduğunu ve dolar eskalasyonu yaptığımızda, orantıladığımızda 66 milyon dolar olduğunu söylemiştik. Ben, o gün, sizin makamınızda oturan, sizin yerinizde oturan Sayın Genel Müdüřümüze “Ya, bugünkü koşullarda bu havalimanını kaç yaparsınız? diye sorduğumda aynen cevabını şöyle almıştım: “33 milyon euroyla 35 milyon euro civarında yapılabileceğinin, maliyetinin böyle olabileceğini.” ama biz de bu maliyetin 2 katına çıktığını söylemiştik zaten. Hâlbuki, ben de kendi matematiksel ve almış olduğum bilgiler doğrultusunda da bu havaalanından 25 milyon euro civarında yapılabileceğini; gerçekçi bir yapıda. Ama bunun yapılmadığını gördük arkadaşlar. Yani bu ülkede 1,5 2,5 kat fazla bu havalimanına para harcanmıştır. Bizim eleştirimiz burada arkadaşlar.

Yani tabii ki buradaki iktidar mensubu milletvekili arkadaşlarımız itiraz ediyorlar. Tabii, hâliyle savunma noktaları. Benim bir başka şeyim de burada. Şimdi, çok değerli Kurumumuzun Sayın Genel Müdürü burada, Yönetim Kurulu arkadaşlarımız burada. Bu eleştirilerin çoğunluğu sizin üzerinizde değil, siz varsınız diye burada sizinle konuşuyoruz bunu. Yoksa siz gerçekten böyle bir karar almanız, Yönetim Kurulu olarak böyle kararlar almanız, böyle bir bütçeyi harcamış olsanız, bu tür ihaleler yapsanız eleştirimiz tabii ki size olacaktı ama biz biliyoruz ki bunlar sizin tarafınızdan yapılmadığı, sizden önceki Yönetim Kurulu ve Genel Müdür tarafından da yapılmadığını biliyoruz, bunun arka planı farklı. Bizim eleştirimiz arka plandaki siyasilere. Yani bu ülkeyi soydular zaten. Neyle soydular? İşte, bu tür ihalelerle soydular. Geldiğimiz noktada ülkenin ekonomisi gözüküyor.

Şimdi, diğer tarafta, ben...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, “soydular”, “sömürdüler” yani bu ifadeler hoş değil. Daha önceden de zaman zaman bu ifadeleri kullandığınızda uyardık ama yine aynı şekilde bu ifadeleri kullanmaya devam ediyorsunuz, insanları zan altında bırakıyorsunuz, töhmet altında bırakıyorsunuz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, ben Türkçe konuşuyorum, kalkıp da yabancı dilde konuşacak hâlim yok yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama lütfen.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yani biz de yolsuzluğun bu ülkede yapılmasının adına “soygun” diyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani burası teknik bir Komisyon, eleştirilerinizi, konuşmalarınızı teknik olarak yapın. Yani böyle içerisine “soydular”, “sömürdüler”, “çaldılar”, “çırtılar” lütfen bunlar yakışmıyor.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, biz maliyetin 1,5 2,5 katına yapılmasına soygun diyoruz. Keşke gerçek rakamlara yapılsaydı bu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, daha önce de birçok kez bu konuda konuştuk, size söyledik, arkadaşlar da söz aldı bu konuda, böyle konuşulmaması gerektiği şeklinde uyarıda bulundular ama yine aynı şekilde devam ediyorsunuz. Lütfen, rica ediyorum.

Buyurun devam edin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkan, biz olanı olduğu gibi konuşmaya çalışıyoruz. Yani biz içeriğini kalkıp da farklı bir dilde konuşacak durumda değilim şu anda. Yani yapılan şeyleri gördükçe içimiz sızlıyor. Örneğin, İstanbul Havalimanı’nın yapılmasına da. Ya, 10 milyar 200 milyon euro yatırım yapıldı, bütçe harcandı. Ya, biliyoruz ki o günün koşullarında biz Sayıştay denetimlerinden getirilmiş yazılarda, incelemelerde bunun 6 milyar euro civarında bir yatırım yapıldığını zaten gördük orada. Bu paralar neden alındı, neden bu kadar harcandı, bunları sormak da bizim hakkımız.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Siz Habib Bey’i dinlemediniz herhâlde. Habib Bey, çok güzel izah etti o meseleyi.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Cevap vereceğim Sayın Bakanıma.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Bir kahvemizi içmeye gelin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii, tabii. Sayın Bakanım, cevap vereceğim ona şu anda. Ben dinledim Sayın Bakanımı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun devam edin Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi arkadaşlar, bizim itirazlarımız bunlara maliyetlerinin üzerinde yatırımların yapılmasına ve üstelik, ya bir de buradan sormak istiyorum. Ya, bu Atatürk Havalimanı’nın olduğu yer vardı, orası muhteşem bir şekilde uluslararası çalışan bir durumdaydı yani büyük ölçekte de yatırımı vardı. Yani, tabii, bir fizibilite çalışmalarında 6 milyar euro civarında bir yatırım olduğu, bir anlatımlarında 5 milyar euro yatırım olduğu söyleniyor. Yazık değil mi? Yani o bölgedeki, o araziye kaç milyon euroya, kaç milyar dolara satsak ki o para yetecekti? Yer altında böyle bir yatırım var, bu ülkenin millî gelirleri bunlar. Yazık değil midir, bunlar neden yapıldı, neden yapılmak istendi? Biz biliyoruz. Bunların hepsinin altında -hiç çekinmeden söylüyorum burada- bu ülkenin bir rejim sorunu var. Rejimini kuran, rejimle uğraşan...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Rejim yok, rejim Türkiye Cumhuriyeti ya, rejim belli, cumhuriyet ya. Rejim sorunu nereden çıktı? Demokratik, laik Türkiye Cumhuriyeti zaten.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bu ülkenin demokratik, laik cumhuriyetine karşı sinsi emelli otoriter, totaliter bir rejim sistemi var, rüyanızda bu var. Ben bunu söylemek istiyorum. Ne var bunda, söylemeyecek miyiz yani bunu?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – 28 Şubatı anlatıyorsun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, bunun amacı bu. Biz amaçtan başka şey çıkaramıyoruz. (Gürültüler)

Şimdi, diğer tarafta arkadaşlar, Zafer Havalimanı'nı kapattık, ya Eskişehir havalimanını niye kapatıyoruz arkadaşlar? Açtık orayı, orası devam etsin. Yani İstanbul Havalimanı'nı açtık, Atatürk Havalimanı'nı niye kapatıyoruz? Ora da çalışsın. Ya, burada sıkıntı var. Niye bu sıkıntı var? Bu sıkıntılar kamuoyunu da işgal ettiği gibi, kamuoyunun da aydınlandığı gibi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, toparlayalım süreniz doldu.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, ben şu anda konuşmamı tamamlayana kadar konuşmak zorundayım. Neden? Çünkü konuşulanların hepsini dinledim, dinlediklerime cevap vermek istiyorum, daha konuşmamın yarısını yapmadım.

Şimdi, arkadaşlar, bu doğru değil. Burada, şu anda tabii ki Genel Müdürümün ve yönetim kurulunun, işin başındaki insanların çok iyi şeyler yapmak için mücadele edeceğini, bu ülkenin gerçekten yetişmiş yurttaşı olarak sizin bunu yapacağımıza inanıyorum, zaten yüreğinizin öyle olduğunu biliyorum yani tersini düşünmek istemiyorum, böyle bir düşüncemiz de yok bunları konuşurken. Ama bu ülkenin öncelikli yatırımlarından öte nicelikli olmayan, sıradan yatırımları ön planda olduğu için bunlar gerçekleşmiştir. Ben size bir örnek vereceğim: 3 Haziran 2022'de Ağrı'ya uçmak istedim, öncesinden randevu aldım havaalanından, AnadoluJetle uçacağım, ertesi gün uçacağım, bana bir mesaj geldi "Uçak seferi iptal edildi." Hoppala, nereden çıktı? Ya, böyle bir şey olabilir mi yani?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Onunla bunun alakası yok, bu Devlet Hava Meydanları.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Devlet Hava Meydanlarıyla alakası yok konunun, uçak seferleri Türk Hava Yolları.

TAMER DAĞLI (Adana) – Alakası var, oraya para ödüyor ya hava yolları, kullanım bedeli. O anlamda Devlet Hava Meydanlarının kaybı var.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, doğru söylüyorsunuz. Niye yok?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek'i dinleyelim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yani havaalanları ile hava meydanlarının işletilmesi birbiriyile farklı mıdır? İç içe değil mi bunlar?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Türk Hava Yolları ayrı, ayrı ağabey ayrı...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, içinde havaalanları var. Şimdi arkadaşlar, bakın, burada arkadaşlarımız, Sayın Genel Müdüre bunu bir şekilde, benim bu anlatımım -belki siz de dinlersiniz diye konuşuyorum- böyle bir eksikliğin, hatanın, işletme sıkıntısının olduğunu söylemek istiyorum. Bu da diğer işletme kurumundaki kurum arkadaşlarıyla konuşulur diye söylüyoruz burada, yoksa hepsi tabii ki arkadaşlarla ilgili değil. Buradaki her şeyi, örneğin, şimdi buraya gelen arkadaşların tam bilgisi veya yaşama hakkındaki bilgileri alıp anlatmıyoruz ki hepimizin birbiriyle iştirak ettiği bir alan var burada.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, toparlayalım Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, diğer tarafta, arkadaşlar, bir de Çarşamba Havaalanı'mız var. Şimdi, Sayın Vekilim Bedri Bey anlattı meseleyi ama ne yazık ki burada, uluslararası ve iç hatlar açık olmasına rağmen ya, ne hikmettir burada iç hatlar çalışmıyor, dış hatlar çalışmıyor. Yani öyle bir havaalanında, öyle bölgesel bir yapıdaki potansiyel olan, nüfus yoğunluğu olan bir bölgede ya günlük bir iki sefer mi uçak kalkar? Haftada iki sefer Ankara'ya kalkacak, her gün İstanbul'a uçağımız bulunmayacak, ya, böyle bir şey olabilir mi? Yani uluslararası uçuşlar yapılmayacak. Örneğin, şimdi Samsun ve Samsun'un bölgesi turizm açısından çok önemli bir bölge, özellikle Orta Doğu ve Dubai'den gelen, Arap ülkelerinden gelen insanların direkt uçuşu söz konusu, uçamıyorlar, uçturulmuyor. Özellikle, bizim Samsun halkının, Samsun'da yaşayanların lobisi yüksek değilse... Hakikaten lobiyi siz yükseltmiyor musunuz? Yani Karadeniz'de illaki başka yerler mi olması gerekiyor? Ya yazık değil mi Samsun'a? Samsun 1 milyon 360 bin nüfusu olan bir şehir, etrafıyla düşündüğümüz zaman 3 milyonluk bir nüfus burası. Yani 3 milyonluk nüfusun olduğu yerde uçaklar düzenli kalkış-iniş yapmıyor değerli arkadaşlarım.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Trabzon'a gidiyor, Rize'ye gidiyor, Ordu'ya gidiyor, Samsun'a yok...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, devam edin lütfen.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, değerli arkadaşlar, havaalanlarının hiçbirinin yapılmasına karşı değiliz ama yapıldıktan sonra doğru işletilmesi de söz konusu. İnsanlarımız uçabilmeli yani istedikleri zaman istedikleri yere -zamanlarını iyi değerlendirme açısından- yolcu biletlerini alabilmeli, uçabilmeli ve saatleri de kendilerine uygun bir şekilde düzenlenmeli. Bunu kim yapacaktı? Herhâlde benim yapacak hâlim yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, süreniz epey doldu yani geçti, sürenizi geçirdiniz. Lütfen toparlayalım artık.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tamam, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ya, sizin iyi niyetinize dayanarak sizin öyle hoşgörülü davranışınızı biliyorum, onun için biraz fazla konuşuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İyi ama tamam da bizim de hoşgörümüzü suistimal etmeyin ama. Teşekkür ediyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, biz bunları anlatırken ne olur, şu Samsun ve Çarşamba Havaalanı'mıza da düzgün ve doğru bir yatırımın yapılması, uluslararası uçak seferlerinin düzenli bir şekilde düzenlenmesi... Hakikaten Samsun'u da zavallı durumunda görmeyelim. Yani Karadeniz'de, Karadeniz siyasetinde lobinin olduğunu biliyoruz ama bu lobinin Samsun'da geçerli olmadığını da biliyoruz. Ya, ne yazık ki masumane yaşayan vatandaşımız, masumane yaşayan bir ilimiz eğer çok ses çıkarmıyorsa... Ya, ses çıkaran mı daha çok şey yapacak böyle yani nimet görecektir ülkenin gelirlerinden? Ben özellikle Samsun'un bundan faydalanmasını ve gerekli hizmetleri almasını istiyorum çünkü Samsun'umuz turizm potansiyeli yüksek olan bir il ama hiçbir tarafından gerektiği gibi turizm akışını sağlayamıyoruz; bu da sizin yüzünüzden Sayın Genel Müdürüm. Lütfen, yani bunu bir şekilde halledin diyorum.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Özellikle son kısmı çok önemliydi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce ben bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum: Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimize sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum, buyurun.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; toplantı başından beri bütün katkılarınızdan, eleştirilerinizden, sorularınızdan değişik bakış açılarınızı bizimle paylaştıklarınızdan dolayı çok çok teşekkür ederim. Sorulara layığıyla cevap verebilmek için birçoğuna yazılı cevap vereceğimizi buradan peşinen söylüyorum. Fakat bir cümleyle cevap vermesi, hemen burada hallolması gerekebilecek sorular var. Örneğin, mesela, Rize Havalimanı, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılıp bizim işletmemize verildi, dolayısıyla orada herhangi bir yap-işlet gibi bir model söz konusu değil, Devlet Hava Meydanları tarafından işletilecek.

Tarımla ilgili bir soru sorulmuştu; Samsun, Ankara, Muğla, Dalaman, Tokat Havalimanlarımızda uygun yerlerimiz, belki milyon metrekaarelere varan ve üstündeki yerlerimiz tarım arazisi olarak kullandırılıyor.

Yine, güneş enerjisiyle ilgili 39 tane havalimanımızda toplam 70 megavatlık bir güneş paneli projemiz var, bununla alakalı bütün ihale çalışmaları yapıldı, inşallah...

Samsun özelinde bir şey söylemem gerekirse de eylül ayında biz orada -biliyorsunuz- iç hatlar ile dış hatların yerlerini değiştirdik, gayet nefes alabilecek, yapabileceğimiz en düşük maliyetlerle hızlı bir şekilde en iyi sonuçları alabilecek, dışına da şöyle biraz şeklini şemailini değiştirebilecek bir şeyler yapıyoruz. Bunun dışında da iz bedel olarak ha bire yatırım programını da takip ediyoruz ve güncelliyoruz. İnşallah, oradan bir ödenek aldığımızda da oranın ihalesini gerçekleştirmek için ben ve arkadaşlarım gerçekten söylüyorum, samimi olarak çalışıyoruz. Sizin benden hususi...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Genel Müdürüm, bu hâliyle içi doldurulsun...

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Onunla alakalı da sizin sözcülüğünüzü yapıp ben Türk Hava Yollarının yöneticilerine bunu ileteceğime de burada söz veriyorum.

Yine çok kıymetli Sayın Atila Vekilimizin söylediği bir husus vardı, isim zikrederek Fatih ve Enes Çakmak Beyefendilerin VIP kullanımıyla alakalı. Biliyorsunuz, havalimanlarının her tarafı, VIP olsun, apron, taksi yolları, terminaller ve diğer bütün mütemmimler bizim çalışma alanlarımız. Ben dâhil olmak üzere arkadaşlarım da buralara çok sık giderler yani biz çok oturan bürokratlar değiliz, buradaki işlerimizi takip edip Anadolu’nun ve Türkiye’mizin her taraftaki yerine gidip oradaki arkadaşlarımıza nefes olmak için, orada bizzat yerinde dinlemek için başkanlarımız, genel müdür yardımcılarımız çok sık ziyaret ederler. Ben de kendi ziyaretlerimde mümkün olduğunca eğer çok vakit kısıtım yoksa terminali bir göreyim diye hani VIP tamam -zaten sizler geçiyorsunuz, bizler geçiyoruz, zaten orada her şey kontrol altında- esas “Çoğunluğun geçtiği yerler ne olacak?” diye hevesimiz, gayretimiz hep oralardan geçmek. Peki, bu arkadaşlarımız hiç mi geçmedi buradan? Geçtiler. Rical Listesi’nin açıklanan bir 9’uncu maddesi var, bu madde 9’da, bu arkadaşlarımız özellikle mesela Fatih Çakmak dediniz, gittiler...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Anlattılar bana.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Çok özür dilerim, bitirmek üzeriyim.

Kıbrıs, Katar, Afganistan gibi uluslararası havalimanlarının işletmesiyle alakalı Dışişleri Bakanlığıyla beraber yürüttüğümüz çalışmalara katılmak için yine valilikten, mülki idareden alınan izinlerle girdi. Bunları yüksek huzurlarınızda paylaşmak istedim.

Bize bu kadar güzel vakit ayırdığınız için çok çok teşekkür ediyorum, saygılarımı arz ediyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bilançosu ve 4.171.682.379,93 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bilançosu ve 2.076.828.283,91 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Teşekkür konuşması için söz sizde Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

DHİMİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN KESKİN – Efendim, çok çok teşekkür ederiz.

Yine, tekrar ediyorum: Eleştirileriniz, yol göstermeleriniz, sorularınızla bizi daha çok çalışmaya teşvikleriniz için ve bu kadar süre ayırdığınız için hepinize çok derin saygılarımı arz ediyorum, var olunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, biz de teşekkür ediyoruz, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyoruz, başarılar diliyoruz.

2.- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün (MKE) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtımalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sunum için...

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Bakan Yardımcım siz mi yapacaksınız sunumu?

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Uygun görürseniz ben kısa bir açılış, daha sonra Genel Müdürümüz sunum...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, biz daha sonra söz veriyorduk ama buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkan, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayıştayın ve diğer kamu kurumlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumlar olduğu üzere Makine Kimya Endüstrisi Kurumu yüzyıllardır faaliyetini sürdüren, 1950’den bu yana KİT statüsünde faaliyetini sürdüren, geçen yılki kanun değişikliğimizle de AŞ olan güzide bir kurumumuz. Kurumumuzla ilgili teknik konuları Genel Müdürümüz birazdan arz edecekler. Ben sadece geçen seneki kanun çalışmalarından sonra, 30 Haziran tarihli kanunumuzdan sonra neler oldu Makine Kimyada, kısa bir özetlemek isterim.

Devlet denetimi altında, özel sektör dinamizmi ve esnekliğiyle hareket eden, nitelikli personel istihdamına imkân veren, dünya çapında rakipleriyle daha rahat rekabet edecek bir kurum hâline geldi Makine Kimya Endüstrisi; 30 Haziran 2021 tarihli 7330 sayılı Kanun’la sermayesinin tamamı hazineye ait, yönetimi Millî Savunma Bakanına bağlı özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket statüsüne dönüştü. Bu çerçevede de bu yılki Genel Kurulumuzda -Yönetim Kurulu üyelerimiz buradalar- güzel bir Yönetim Kurulu, vasıflı bir Yönetim Kurulu oluşturuldu.

Faaliyetlerimize; Ankara, Kırıkkale, Çankırı, İzmir, Kocaeli ve İstanbul olmak üzere 6 farklı ilde merkez teşkilatımız, 10 fabrika müdürlüğümüz, 2 işletme müdürlüğümüz bünyesinde 1.982 işçi, 943 teknik ve idari personel olmak üzere 2.925 personelle faaliyetlerimize devam ediyoruz. Yeni organizasyon yapımızda 1 genel müdür, şu anda 5 genel müdür yardımcısı, 15 direktör, 10 fabrika müdürü, 2 işletme müdürü üst yönetici kadrosunda bulunmakta. Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren altı aylık bir geçiş süreci öngörülmüştü. Bu süreçte bütün memur ve sözleşmeli personelimize sözleşme teklifleri yaptı. Mevcut brüt ücretlerinden aşağı olmamak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığımızca belirlenen limitler çerçevesinde unvanlar, işler ve çalışma şartları teklif edildi. Neticede mevcut durumumuza gelmiş olduk ve 2021 yılının yarısında bu geçiş faaliyetleri olmasına rağmen Makine Kimya Endüstrisi 2021 yılını 1 milyar 790 milyonluk net kârla kapatmış oldu. Şirketin denetimiyle ilgili, Sayıştay Başkanlığı denetimimiz, TBMM denetimimiz, İç Denetim Direktörlüğünün denetimi, bağımsız denetim kuruluşu, Millî Savunma Bakanlığımızın denetimi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili mevzuattan kaynaklı denetimi de sürmekte. Faaliyetlerimiz bu şekilde devam etmekte.

Bu sene -2021 yılında- biraz önce bahsettiğim gibi 4 milyar 175 milyon TL net satış, 1 milyar 790 milyon TL kâr elde edildi. Şirketimiz 2021 yılında 371 milyon TL kurumlar vergisi ödemesi yapmış oldu. Yatırım kalemlerimiz, ciromuz inşallah 2022’de, 2023’te katlanarak devam edecek.

Ben vaktinizi daha fazla almamak adına sözü Genel Müdürümüze bırakmak istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan Yardımcımız.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sözü ben size vereyim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Aldım, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Heyecanımı mazur görün.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah, buyurun.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Zamanla ilgili biraz problemim olduğundan dolayı... İnşallah ihracatı artıracak aktiviteler için buradan koşu koşu havaalanına gideceğiz, oradan da Amerika seyahatimiz olacak. O yüzden sunumu ben de müsaadenizle çok hızlı bir şekilde sizlere aktarmaya çalışacağım.

Malumunuz, sizlerin de desteğiyle Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine yeni yapısıyla beraber, dışa bağımlılığı bitirecek teknolojilere yatırım yapan, teknoloji üretim noktasında sektörü yönlendiren ve sektöre liderlik yapan, anahtar teknolojileri geliştiren, özel sektör iş birliğiyle rekabetçi ve dinamik bir yapıya sahip olan, en önemlisi Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Emniyet güçlerimizin tüm ihtiyaçlarını misyonumuz gereği kayıtsız şartsız karşılayabilecek üretim altyapısını her zaman harbe hazır tutan ve dost ve müttefik ülkeleri destekleyen bir yapı oluşturmak için sizlerle beraber bu yolda koşuyoruz.

Az önce Sayın Bakanımın da altını çizdiği gibi, 4 ana iş grubunda -ki bunlar silah, mühimmat, roket-patlayıcı-kimyasal, makine ve malzeme grubu olmak üzere- 11 lokasyonumuzda çalışmalarımıza aralıksız olarak değerli çalışma arkadaşlarımızla hızlıca devam ediyoruz. “AR-GE” diyoruz “geleceğimiz” diyoruz “Geleceğe yatırım yapıyoruz.” diyoruz; o anlamda da kullanıcılarımızla, son kullanıcılarımızla, Kuvvetlerimizle bire bir yaptığımız görüşmeler neticesinde şu anda Kara Kuvvetlerimizde 84, Hava Kuvvetlerimizde 13, Deniz Kuvvetlerimizde de 10 projenin aktif olarak, hızlıca hayata geçirilebilmesi için çalışmalara devam edilmektedir.

Rakamlarla Makine ve Kimya Endüstrisini ifade etmek istediğimizde gördüğümüz gibi, son yıllardaki çıkışımızı hızla devam ettiriyoruz. Bu sene için planlanmış olan 6,6 milyar TL’lik ciromuzu -Maliye Bakanlığına bildirdiğimiz bütçe planlamamızı- 2023’teki hedefimizi gerçekleştirecek şekilde -bu sene içinde gerçekleştirecek şekilde- çalışmalarımıza hızla devam etmekteyiz.

Kârlılığa baktığımızda, aynı şekilde, kârlılık anlamında da çalışmalarımız kendini ifade etmekte. Buradaki kârımızı da yatırım ve AR-GE harcamaları olarak geleceğimizi garanti altına alabilmek için planlamaktayız.

Sizlere birkaç tane çok önemli, bu sene içerisinde hayata geçireceğimiz projelerimizden bahsetmek isterim ki bunlardan en önemlisi hibrit tahrik sistemlerinde geldiğimiz noktadır. Motor ve güç grubunda dışa bağımlılığı bitirecek teknolojilere yatırım yapıyoruz. Ülkemizde malumunuz olduğu üzere dizel motor üretimiyle ilgili güzide firmalarımız harika işler yapmakta ve sonuçlar almaktalar. Biz, yapılmayanı yapmak için çıktığımız bu yolda motor ve güç grubunda elektrikli bir motoru hayata geçirebilmek, savunma sanayisinin ihtiyacı olan 25 tona kadar bir aracı elektrikli olarak hareket ettirebilmek için bir çalışmayı başlatmış ve altı aylık AR-GE süreci neticesinde yeni güç grubunu meydana çıkarmıştık. Yerli ve millî olarak gerçekleştirdiğimiz bu elektrikli motorlarla düşük işletme maliyetleri, askerî lojistik giderlerinin azaltılması, hızlı ve çevik paletli araç üretim kabiliyetinin ülkemizce kazanılabilmesi, yüksek enerjili ekipmanlar için de hazır bir platformumuzun sağlanması amaçlanmaktaydı.

Bu anlamda da yaptığımız çalışmanın neticesinde Burdur’daki askerî birliğimizde uluslararası 26 testi başarıyla geçerek kuvvetimizin de ihtiyacı olan 50 adetlik bir siparişi aldık ve önümüzdeki ay itibarıyla da teslimatlarımıza başlayacağız. Başlayacağız ama aracımızı zırhlı muharebe aracı olarak teslim etmeye devam edeceğiz çünkü askerimiz bizden bu aracın personel taşıyıcı olarak değil, silahlı

olarak donatılmasını istedi. Kendi kulemizi, 25 milimetre topumuzu da üreterek aracımızı bu şekilde askerimize veriyor olacağız. Buradaki hedef, daha büyük platformlarda da elektrikli motorların kendi içimizde üretilmesidir.

Hibrit tahrik sistemi bileşenlerine baktığınızda, araç yönetim sistemi yazılımından tutun elektrik motoruna, jeneratörden tutun pil paketine kadar 8 bileşende de şu anda yerli ve milliliği sağlayabilecek altyapıya sahibiz, herhangi bir sorunumuz yok. Güzide firmamız ASPİLSAN da en kısa zamanda Kayseri'deki tesisinde pil paketleriyle ilgili üretimini hayata geçirerek tamamen bağımsızlığımızı da sağlamış olacak. Ki bundan sonraki hedefimiz, önümüzdeki ay içerisinde başlatacağımız elektrikli fırtına obüsümüzün testleriyle daha büyük platformlarda da 25 ton üstü platformlarda da elektrikli motoru kendi içimizde üretebilmek olacak.

2022 yılında tamamlanacak olan diğer önemli projelere bakacak olursak 76 Milimetre Deniz Topu Projemizi görmektesiniz. Karapınar'daki bütün testlerimizi başarıyla tamamladık, dakikada 80 atışı gerçekleştirdik, bir tek liman ve gemi üzerindeki test atışlarımız kaldı; Allah nasip kısmet ederse de Deniz Kuvvetlerimizle planlamamızı yaptık, önümüzdeki hafta itibarıyla gemimize çıkıyoruz ve planlandığı şekilde, iki ay içerisinde gemi üzerinde de testlerimizi tamamlayarak seri üretime başlayacağız.

Bir diğer önemli projemiz olan Yakın Hava Savunma Sistemi'nde de silah sistemimizi Konya Karapınar'da test ettik. 6 namlulu, döner namluya sahip 20 milimetre, dakikada 4.500 atıma sahip olan silah sistemimizin mekanizmasında herhangi bir sıkıntı çıkmadığını gördük. Radarla ilgili çalışmamızı devam ettiriyoruz, en kısa zamanda bu ürünümüzü de gemiye monte ederek teslimatlarımızı devam ettireceğiz.

Bir önemli proje, son zamanda askerimizin en çok kullandığı 155 milimetrelik fırtına obüslerimiz var malumunuz; mühimmatların menzilinin 40 kilometreden ilk etapta 56 kilometreye, sonrasında da 72 kilometreye çıkaracak olduğumuz menzil artırma projemiz. Burada da 56 kilometreyi askerimizle beraber bu sene sonunda yakalayacak olmanın mutluluğunu sizlerle paylaşıyoruz.

Çözüm ortaklarıyla olduğu gibi kurumlarla da iş birliklerimize önem veriyoruz. TÜBİTAK SAGE, TÜBİTAK MAM en önemli çözüm ortaklarından bazıları. TÜBİTAK SAGE'yle yürüttüğümüz toz termobarik üretim projemiz VOLKAN'da da sona geldik. Şu anda 50 kilometre günlük patlayıcı üretim kapasitesini yakalayabilecek çalışmanın son noktasındayız. Eylül ayı itibarıyla da seri üretime geçmeyi planlıyoruz. Aynı anlamda C-4 üretimini de kendi içimizde Makine ve Kimya Endüstrisi olarak yerli kabiliyetlerle yapacak olmanın müjdesini şimdiden sizlere veriyoruz. Tek vardiyada 15 kilogramlık seri üretimi yakaladık, buradaki amacımız 80 kilogramlık günlük kapasiteyi yakalamak. Burada da şu anda herhangi bir sıkıntı görmediğimizi sizlerle paylaşmak isterim.

Spektral Isı Fişeği Geliştirme Projesi'nde de gelişmiş kızılötesi güdümlü mermilere karşı hava platformunu koruyan spektral ısı fişeginin geliştirilmesinde son noktaya geldik. Hava Kuvvetlerimizle test çalışmalarımız devam etmektedir.

Makine ve Kimya diyoruz, kimya alanında yol almamız gereken 17 ana kalemi belirledik, bununla ilgili kritik ham maddelerin geliştirilmesi, yerli üretilmesi için de çalışmalarımıza hızla devam ediyoruz. Malumunuz olduğu üzere 29 Nisan 2021 tarihinde Elmadağ tesisimizde RDX-HMX üretim hatlarımızı yerli ve millî olarak devreye almıştık. Oradan çıkarak C-4'ü artık kendi içimizde üretebiliyoruz. Nitroguanidin üretimiyle ilgili, duyarlı barut teknolojisiyle ve diğer ihtiyaçlarla ilgili üretim projesini, AR-GE projelerini de hızla hayata geçirmek için çalışmalarımız devam etmekte.

Fişek... Dünyada herkes fişek satın almak istiyor, ciddi bir pazar var, çok büyük bir pazar var; bunları karşılamak mümkün değil. Biz dost ve müttefik ülkelere değişik bir konseptle gittik ve dedik ki “Bizim yerli fişek hattımız var.” Sizleri her zaman olduğu gibi Gazi Fişek Fabrikası lokasyonumuzda en kısa zamanda ağırlamak istiyoruz ve hattımızı da yerinde göstermek için misafir olmanızı bekliyoruz. Yerli fişek hattımızı kurduk, bu yerli fişek hattımızda devletimizin, Dışişleri Bakanlığımız ve Savunma Bakanlığımızın onayladığı dost ve müttefik 3 ülkeyle sözleşmelerimizi imzaladık. 6 ülkeyle de ihracat potansiyeli olarak, ciddi bir potansiyel olarak gördüğümüz fişek hattı kurulumuyla ilgili sözleşmelerde imza aşamasına geldiğimizde de altını çizmek isteriz. Bu anlamda, yeni yönetim modelimizde kazanımlarımız, güçlü yönetilen, teknolojik dönüşümünü planlamış, rekabetçi ve müşteri odaklı, etkin kriz yönetimi kabiliyetine sahip, hızlı karar alabilen, millî ve yenilikçi üretim yapabilen, yüksek kârlılığa ve verimliliğe sahip küresel bir marka olarak Makine ve Kimya Endüstrisini daha da ileriye, sizlerin de destekleriyle, sizlerden gelecek her türlü geri bildirimi dikkate alarak proseslerimizde yaşanabilecek eksiklikler tekrarlanmayacak bir şekilde, daha mükemmelliğe götürebilecek bir şekilde hayata geçirerek hedeflerimize ulaşmak ki bu, beş sene içerisinde Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin dünyadaki ilk 10 savunma sanayi şirketinin arasına girmesidir.

Şimdiye kadar verdiğiniz ve bundan sonra vereceğiniz desteklerden dolayı çok çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı alt komisyon raporunda 1, 2020 yılı alt komisyon raporunda 2 önerisi bulunmaktadır.

Şimdi 2010 yılı 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Ağır silah ve çelik fabrikası başta olmak üzere kuruma ait fabrikaların ve dolayısıyla savunma sanayinin önemli bir girdisi olma özelliği taşıyan hurdaların kamu kurumları tarafından MKE’ye devri konusunda ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik olarak mevzuat hükümlerine uygun davranmayan ve hurdalarını MKE’ye devretmek yerine çeşitli şekillerde değerlendirme yoluna giden kamu kurum ve kuruluşları nezdindeki takibin sürdürülmesi, hukuki ihtilaf konusu hususların üzerinde durularak gerekirse hurda alımlarına ilişkin mevzuatın güncellenmesi konusunda gerekli girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm yanıt için buyurun.

MKE AŞ. GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Mali İşler Direktörümüz cevabı okuyacak efendim müsaadenizle.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun.

MKE AŞ. MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ ERKAN TÜRKER ELDEMİR - Cevap :

Sayıştay Başkanlığının geçmiş yıllardaki önerileri doğrultusunda, şirketin, kamu kurum ve kuruluşlarına ait hurda malzeme alımı yetkisi 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun’un 4’üncü maddesiyle güncellenmiştir. Bazı kamu kurum ve kuruluşları, hurda malzemelerini MKE Geri Dönüşüm İşletme Müdürlüğüne, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen fiyatlarla devretmek yerine doğrudan piyasaya satma girişiminde bulunmaktadır. Söz konusu kamu kurum ve kuruluşlarının ihaleleri ve satış işlemleri takip edilmektedir. Hurda malzemelerini

piyasaya doğrudan ve/veya ihale yöntemiyle satma girişiminde bulunan kamu kurum ve kuruluşlara, ilgili mevzuata göre hurda malzemelerini şirketimize devretmeleri yönünde ikazda bulunmaktadır. Yapılan ikazlara rağmen satma işleminde ısrar edilmesi hâlinde hukuki yollara başvurulmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, izlemeye devam ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Şimdi 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Her ne kadar vadesi geçtiği hâlde tahsil edilmemiş alacaklar için 2020 yılı Yatırım ve Finansman Programı'na Ekli Cumhurbaşkanlığı Kararı dayanak alınmış ve 7330 sayılı Kanun'la şirket statüsü kazanmış olan kurum, şirket statüsüne geçtiği tarihten itibaren bahsi geçen Cumhurbaşkanlığı kararının ilgili maddesine tabi olmasa da alacaklarının takibi için şirket menfaatleri gözetilerek vadesi geçtiği hâlde tahsil edilmemiş olan alacakları için gerekli hukuki süreçlerin işletilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

MKE AŞ. MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ ERKAN TÜRKER ELDEMİR – Makine Kimya Endüstrisi AŞ'nin çeşitli birimlerinden gelen talepler doğrultusunda, alacakların tahsiline yönelik işlemler titizlikle sürdürülmektedir. Özellikle yurt dışı satışından kaynaklı vadesi geçmiş alacakların tahsili konusunda yoğun çaba sarf edilmekte, bu bakımdan hukuki süreçler başta olmak üzere tüm kanallardan gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen Atila Sertel, buyurun.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Bakan Yardımcım, Genel Müdürüm, kıymetli MKE Yönetim Kurulu üyeleri, çalışanları; hoş geldiniz.

Ben, bu bulgu üzerinde bazı alacakların vadesi geçtiği hâlde tahsilatının yapılmamasından bahsediliyordu. burada -Sayıştay raporunda- da yapılan incelemede “Kurumun, vadesi geçmiş bulunan alacaklarından 676.088.472 liralık kısmının henüz tahsil edilemediği anlaşılmıştır.” deniliyor. “Vadesi geçmiş bulunan toplam 676.088.472 liralık alacağın çok büyük bölümünün, 499 milyon 606 bin lirasının yurt dışı alacaklardan, 150 milyon 704 bin lirasının kamu sektöründen, geriye kalan 25 milyon 777 bin liranın da gerçek ve tüzel kişiliklerden kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır.” deniliyor.

Ben özellikle bunu sormuştum, kısmen bana yanıt vermiştiniz, alt komisyon toplantısına girmiştim, orada sormuştum. Özellikle bu yurt dışı alacağınızı merak ettim, burada bana verdiğiniz yanıtta “Azerbaycan Savunma Bakanlığına 2012, 2014 ve 2018 yıllarında satış yapılmıştır, bu satışların toplam tutarı 1.123.888 dolardır. Değişik tarihlerde ödemeler yapılmıştır, bugün itibarıyla 137.246,66

dolar alacağımız mevcuttur, ödemeler peyderpey devam etmektedir.” diyorsunuz. Ayrıca Arabistan’dan bir alacak var, “Suudi Arabistan Kraliyet Hava Kuvvetleri ile Makine ve Kimya Endüstrisi arasında imzalanan sözleşme gereği 64.415,775 dolar alacağımız bulunmaktadır.” deniyor. ASELSAN’dan alacağımız var; o, ülke içinde bir kuruluş. “Şu an haftalık 5 ile 7 milyon arasında parçalı ödeme yapılmaktadır.” deniliyor. Şimdi, bu alacaklarda son nokta nedir, onu öğrenmek istiyorum. Bugün itibarıyla hâlâ tahsilat devam ediyor mu yoksa bu Azerbaycan, Arabistan, oralarda kaldı mı? Bu Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Arap ülkeleri müşteriler arasına girdi mi? Bunlara ilişkin hangi ürünleri satıyorsunuz ve ona ilişkin bir alacak oluştu mu? Bunları sormak istedim.

Yeni ticari işler yaptığınızı da biliyorum MKE ziyaretimde yeni pazarlar aradığınızı ve çalışmalarını sürdürdüğünüzü biliyorum. Özellikle AR-GE çalışmalarında başarıya doğru giden çalışmalarınız var, orada da yüzünüze karşı dinlerken söyledim, takdir ettim, şimdi de takdir ediyorum. MKE’nin iyi bir yolda olduğunu düşünüyorum. O anlamda, bu firmalardan alacaklarınızı tahsil edip kurumun logosu ve diğer kesimdeki çalışmalar açısından da bilgi almak istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Sayın Genel Müdürüm, en son size söz vereceğim, bitiminden sonra; o zaman cevaplandıracaksınız.

Başka söz isteyen üyemiz yok.

Sayıştayın görüşünü alabilir miyiz, buyurun.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, izlemeye devam ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Genel Müdürüm, buyurun, cevaben sözü size veriyorum.

MKE AŞ. MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ ERKAN TÜRKER ELDEMİR - Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesine özen gösterilmektedir.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmelerini tamamlamış bulunmaktayız. Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Sayın Kaya, ilk söz sizin, buyurun.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim, bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

Sunumda Sayın Genel Müdür ve Sayın Bakanımızı gururla dinledik. Emeklerinize sağlık, gerçekten ülkemizin bu tür başarı hikâyelerine ihtiyacı var, bizler de bunları duymaktan son derece mutlu oluyoruz.

Sunumda Sayın Genel Müdür “Küresel marka hedeflerimiz var, güçlü yönetilen bir kurumuz. Dünyadaki ilk 10 savunma şirketi arasında olmak istiyoruz.” dedi. Bunlar hepimizin gerçekten duymaktan gurur duyduğu şeyler. Benim, tabii, burada spesifik bir konuyla ilgili sorum olacak. Şimdi, Makine ve Kimya Endüstrisi gibi güzide bir kurum... Geçenlerde -SADAT diye bir yapı var biliyorsunuz, Sayın Genel Başkanımız bu konuda paramiliter bir kuruluş olduğundan bahsetmişti bu SADAT’ın- SADAT Yönetim Kurulu üyesi ve ortaklarından birisine bir soru soruluyor, diyor ki: “Biz Makine ve Kimya Endüstrisinin ürettiği ürünleri yurt dışında müttefik olduğumuz ve ülkemizin izin verdiği ülkelere götürüp satıyoruz.” Yani Makine ve Kimya Endüstrisi gibi dünyanın ilk 10 savunma şirketi arasına girme hedefi koymuş bir kurum kendi ürettiği ürünleri pazarlayamıyor da SADAT gibi bir kuruma neden ihtiyaç duyuyor? Böyle bir kuruma, yapısı tartışılan bir kuruma böyle güzide bir kurumun silah vermesini, mühimmat vermesini ya da bu tür pazarlama işlerinde aracı olarak böyle bir kurumu kullanmasını ben anlayamadım açıkçası; burayı lütfen bize bir izah edin. Yönetim Kurulu üyesi olduğunu ve ortağı olduğunu söylüyor SADAT’ın, diyor ki: “Biz oradan alıyoruz ve müttefik olduğumuz ülkelere pazarlama yapıyoruz.” Açık, net söylediği ifade bu. Eğer bu iddialar doğruysa bugüne kadar ne kadar silah ve mühimmat bu insanlara, bu kuruma, SADAT’a verilmiştir? Hangi marka ve çapta silahlar bu insanlara teslim edilmiştir? Bunu öğrenmek istiyorum. “Dost ve müttefik ülke” dediği ülkeler de hangileridir, ayrıca onu da öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, yine, kurumumuzun ürettiği 7,65 milimetrelik mermilerin av bayilerine verilmediği, bayilerin bunları özel sektörden pahalıya ve sınırlı sayıda alabildiği, bayiler açısından ciddi bir mağduriyet olduğu kamuoyuna, basına yansdı. Bunun temel sebebi nedir? Bu iddialar doğru mudur? Gerçekten böyle bir sıkıntı yaşanıyor mu? 7,65 milimetrelik mermi üretiminde bir sıkıntı mı var? Bu sıkıntının kaynağı nedir?

Bu iki konuda bilgi verirseniz çok memnun olurum. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Kaya, teşekkür ederim.

Söz sırası Sayın Zeybek’te.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kurumumuzun değerli Genel Müdürü ve Yönetim Kurulundan arkadaşlar, hoş geldiniz.

Şimdi, bizim burada Makine ve Kimya Endüstrisinin denetiminde millî savunmamız açısından olumsuz bir şey söylemeye hakkımız yoktur, kimsenin de yoktur, şahsen benim olmadığı gibi kimsenin de yoktur çünkü bizim böyle bir kurumumuz olmasa ülke güvenliğimiz açısından çok tehlikeli dönemler olacağı, olduğu da gözük müştür ama millî bir silah üretimi açısından her türlü koşulda, hangi fiyatta olursa olsun desteklerimiz olumludur, o yöndedir. Bunun da devam etmesini diliyoruz ama bir de şu var: Rakamsal olarak 6 milyar 620 milyonluk bir bütçe var. Aslında ben bu bütçenin çok az olduğunu düşünüyorum. Yani böyle bir bütçeyle bu kurum veya millî silah sanayimiz nasıl güçlenebilir? Bu doğru değil. Getirin her şeyi önümüze, bizim arkadaşlarımızla hep aynı görüşte olacağımızı düşünüyorum, biz bu konuda her türlü desteği vermeye hazırız. Eğer bu ülkenin millî güvenliği söz konusuysa, millî güvenlikte de silah gücünü siz yaratıyorsanız, siz üretiyorsanız bu konudaki desteğimiz sonsuzdur.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Zeybek.

Söz sırası Sayın Sertel’de.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben bütün arkadaşların MKE’yi fırsat bulduklarında ziyaret etmelerinin ve oradaki çalışmaları bizzat yerinde, Genel Müdürden bilgi alarak izlemelerinin yararlı olduğunu düşünüyorum çünkü ben gittiğimde, gerçekten MKE’deki çalışmaları yerinde Genel Müdürün anlatımıyla dinlediğim zaman gururum okşanıyor ve mutlu oluyorum. Biraz önce Kemal Zeybek arkadaşımın da söylediği gibi, bu kurum bizim kurumumuz ve Türkiye’nin geleceğinin güvencesi. Üretimde gerçekten yurt dışı satışlarda bize kaynak yaratacak önemli bir kurum olduğunu düşünüyorum. Ayrıca güçlü bir ordunun güçlü bir donanımına olması gerektiği noktasındaki düşüncemi de burada söyleyerek şu fikrimi de sizlerle paylaşıyorum: Daha önce bunu Meclis kürsüsünde çıktım ve anlattım. Burada Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürü Serkan Keleşer bir sunum yaparken bize çok önemli bir durumu söyledi. Bor karbür tozundan çok hafif zırh üretmeyi planladıklarını ve bu zırhın çelik zırhına dönüşmesiyle daha dayanıklı ve daha hafif olduğunu ve savunma sanayimizde bizim kendi zırhlı araçlarımızın da bu bor karbürden üretilen zırhla kaplanması hâlinde daha atak ve daha pratik faaliyet gösterebileceğini anlattı ve bu zırhı da Ankara ve Kayseri’de faaliyet gösteren 2 firmadan birine üretirmek için böyle bir düşünce olduğunu ve görüşmelere başladıklarını söylediler. Ben de kendilerine orada şunu önerdim, sonra Mecliste de çıktım, o konuşmamı yaptım: Burada adres Makine ve Kimya Endüstrisi olmalı çünkü bu konuda son derece başarılı bir üretim yapabileceklerini ve bu ürünün, bor karbür ürününün stratejik değerinde, önemde bir ürün olduğunu, bu üründen üretilecek hafif zırhın MKE’nin elinde olmasının, devletin elinde olmasının önem arz ettiğini anlattım Mecliste. Bu konuda sanıyorum diğer partilerden de mutabık görüşler geldi, işte, AK PARTİ Grubundan da bize yönelik o düşüncemize katkı koyanlar oldu, teşekkür edenler oldu. Bazı öneriler de MKE üzerinde bütünleşti. Şimdi, ben bu konuda sizin de fikrinizi öğrenmek istiyorum. Yani üçüncü derecede sertlikte olan ve önemli bir hafiflikte olan bor karbür tozundan bu zırhın MKE’de üretilmesi noktasında sizin düşünceniz nedir ve bunun üretilikten sonra tüm dünyaya pazarlanması noktasındaki etkin gücünüzü de bildiğim için Eti Madenle bu konuda bir görüşme yaptınız mı ya da yapar mısınız? Bu konuda çalışmaların hangi noktada olduğunu sizin açıınızdan soruyorum.

Ayrıca, burada kurumu ziyaret ettiğimde öğrendiğim çok önemli bir şey, dokuz yılda tamamlanan ancak uzun sürede tamamlandıktan sonra dahi randıman veremeyen Emülsiyon Patlayıcı Üretim Tesisi ve bir diğeri de dokuz yılda bitirilemeyen, kurumun hem zaman hem de para kaybetmesine neden olan Oleum Tesisiydi. Eleştirilerim bu noktadadır yani bu 2 tesisin niye bitirilmediğiyle ilgilidir. Yani bu Emülsiyon Patlayıcı Üretim Tesisi ile Oleum Tesisinin son durumunu merak ediyorum. Bu 2 tesisle ilgili bilgi verilirse buna ilişkin bilgilenmenin yararlı olacağını düşünüyorum. Kurumun zaman kaybına neden olan bu 2 tesisin toplam yatırım maliyeti ne kadar hesaplanmıştı, sonuçta ne kadara mal oldu, onu öğrenmek istiyorum.

Önceki yıllarda da sormuştum, istatistiki artışı takip edebilmek adına yeniden soruyorum: 15 Temmuz darbe girişiminin ardından silaha olan talebin arttığı birçok gazetede yazıldı ve yazılıyor. Son olarak Rusya-Ukrayna savaşından sonra da hâlen devam eden savaşın bireysel silahlanmayı artırdığına yönelik haberler okuyoruz. Bu anlamda ben 2016 yılından itibaren yıllar itibarıyla, kaydıyla şahıslara ruhsatlı silah satışınız kaç oldu; satılan silahların kaç yerli, kaç ithaldi; onları öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, yeni barut üretiminde teknolojinin getirdiği son aşamadasınız, onunla ilgili de detaylı bir bilgi verirsiniz... Yani Amerika’dan sonra, Çin’den sonra Türkiye de bu barutu üretme noktasına gelmiş ve siz bu noktada epey mesafe katetmişsiniz, ondan bahsetmişsiniz. Sunum konuşmanızda

ayrıntıya girmediniz ama bunun da ne zaman sonuçlanacağını ve dünyaya ihracatta bu konuda ne kadar gelir beklediğinizle birlikte, ne kadar ihracat yapacağınız noktasındaki çalışmalardan söz etmenizi rica ediyorum.

MKE Ankaragücü lige döndü, MKE'nin logosunu taşıyan bir kulübümüz. Ankara'nın Süper Lig'den ayrı kalması, bir İzmirli olarak bizim 2 takımımızın düşmesi... Ama Ankara'nın MKE Ankaragücü'ne kavuşması gerçekten önemli. Benim sizden hassaten ricam, MKE Ankaragücü Spor Kulübü'ne destek vermenizdir ve o logoyu taşıyan Ankaragücü Spor Kulübü'ne de yeniden döndüğü Süper Lig'de başarılar diliyorum; desteğiniz için de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle, hoş geldiniz.

Tabii, Makine ve Kimya Endüstrisi köklü bir kuruluş, yüzyıllara dayanan bir geçmişi var. Buna paralel olarak da mesela, Kırıkkale bugün Makine ve Kimyayla beraber var olmuş bir şehirdir, kuruluşundan beri Kırıkkale'de Makine ve Kimyanın çok ciddi yatırımları olmuştur. Yani sadece bir sanayi kurum ve kuruluşu değil, aynı zamanda, bir sanayi kültürü, bir okul. Türk sanayisinin cumhuriyetle beraber gelişmesine de çok ciddi katkıları olmuştur ama maalesef, son dönemlerde Makine ve Kimya bir miktar sekteye uğramış ama gördüğüm rakamlar, herhâlde, işin şeklinin ve şemalinin biraz daha değiştiğini gösteriyor.

Sayın Genel Müdür, ben Makine ve Kimyanın bütün fabrikalarını gezdim, 1985-1999 arasında Makine ve Kimyayla özel sektör olarak bir miktar çalışma fırsatımız da oldu. Yani sadece silah sanayisine değil, özel sektörün belli... Mesela, özellikle çelik çekme fabrikamız bugün Türkiye'de olmayan, nitelikli çeliği çeken ender fabrikalardan biridir. Bazen demirin her cinsini üretebilirsiniz ama bu çelik işi biraz daha farklı bir iş, biraz daha teknoloji gerektiriyor ve uzun süredir çelik çekme fabrikası bu işi de yapıyor. Şu an son durumu nedir bilmiyorum, inşallah kapasitesini artırmışsınızdır çünkü biz yurt dışına ciddi oranda rakamlar ödüyoruz nitelikli çelik konusunda, bu da sizin için özel bir alan. Buna benzer, yine çok özel imalatlarınızın olduğunu da biliyorum. Yani Makine ve Kimya Endüstrisini aslında bir noktada, makine yapan makine fabrikaları gibi de algılamak lazım. Bu manada, Türk sanayisine çok ciddi katkılar sağlamıştır, böyle de bir misyonu var. Onun için, ne kadar güçlü olursa biz şahsen o kadar gurur duyarız, teknolojiyi ne kadar takip ederse bununla gurur duyarız. 1999 yılında Makine ve Kimyayı denetlerken o zaman Yönetim Kurulu Başkanı -ben o zaman da KİT Komisyonunda, buradaydım- demişti ki: “Fabrikalarımızda biz çelik tencere yapabiliriz.” “Çelik tencere yapabiliriz.” diye bir öneri getirmişti, ben de “Sizin göreviniz çelik tencere yapmak değil.” demiştim. M-60 tanklarının modernizasyonu gündemdeydi ve bizim İsrail’le 60 milyon dolarlık bir anlaşmamız vardı, hatta, oradaki mühendis arkadaşlarımız bunun yenileme faaliyetlerinin yapılabileceğine dair raporları da bize vermişti. Tahmin ediyorum, artık bunlar çok geride kalmıştır, bundan daha ilerisini Makine ve Kimya yapar hâle geldi diye ümit ediyoruz.

Tabii, Makine ve Kimyaya paralel olarak Türk silah sanayisi de gelişti. Ben Samsun Milletvekiliyim, mesela, bizim Canik 55, özellikle, bugün Amerika’ya silahlar satabilen bir üretim tesisine sahip. Bunlarla gurur duyuyoruz tabii çünkü Türkiye’nin bugün en büyük problemlerinden biri olarak nitelikli ürün ihracatından bahsediyoruz ki siz de tam o alanda çalışıyorsunuz. Yani örnek vermek gerekirse, Samsun’da 2 tane fabrika yan yana, biri Canik 55, yanında da Yeşilyurt var. Yeşilyurt demir ihraç

ediyor, inşaat demiri ihraç ediyor, bugün inşaat demirinin tonu 600 dolar olsa, 22 tonla yapıyor bu işi, demek ki 1 tır yüklediği zaman 11 bin dolar mı eder? 10 ton olsa 12 bin dolar eder, 1 tırla 12 bin dolarlık ihracat yapıyor, 1 tırın taşıdığı yük. Aynı yerde tırı Canik 55 1 milyon dolara yüklüyor. Yani orada aradaki farkın görünmesi açısından... Canik 55'in 1 tırla yaptığı ihracat 1 milyon dolar; yanındaki Yeşilyurtun 1 tırla, 22 tonla yaptığı ihracat 12 bin dolar yani arada dağların olduğunu ifade etmek için hiç detaya girmeye gerek yok. Dolayısıyla, sizin çalıştığınız alan bu; bu manada, inşallah, gelişen ve değişen teknolojilere ayak uydurmanızı da canıgönülden istiyoruz.

Atıla Bey bahsetti, özellikle karbür, nitelikli çelik, tam da sizin uzmanlık alanınız. Aslında o gün toplantıda ben de söyledim, sizin bu konuda bir kültürünüz var, bir geçmişiniz var, bir alışkanlığınız var. OSTİM'i de çok iyi bilen biri olarak söyleyeyim, onlar da hakikaten çok farklı şeyler yapabiliyorlar ama kültür başka bir şey, onu alışkanlık edinmek, o talaşı yutmak, talaşla çalışmak başka bir şey. Ben bu konuya el atmanızı... Özellikle bu zırh konusu hem dünyada hem Türkiye'de daha yepyeni bir şey ve borun da tüketimine yönelik inanılmaz rakamlardan bahsediliyor. İşte, bizim 1 kilogram boru işleyip sattığımız rakam gittikçe arttı; bu karbüre gelince hatırladığım kadarıyla 40 bin dolar civarında söylemişti kilogramını, değil mi? Yani nitelikli hâle geldiği zaman rakamın nereden nereye geldiğini böylece ifade etmişti. Onun için, o alanda muhakkak ciddi yatırımlar yapmanız gerekiyor.

Tabii, top fabrikası, silah fabrikası, çelik çekme, boru, barut, Kayaş'taki kapsül; bunların tamamında çalışma imkânımız ve fırsatımız da oldu, bunların geliştirilerek ihracat rakamlarına yansımaları da görmek istiyoruz. Yani şevkinizin biraz artması açısından söyleyeyim, biraz kâra geçmiş ama Makine ve Kimyanın büyüklüğünü bilen biri olarak söylüyorum, bu rakamlar sizi, bizi tatmin eden rakamlar değil. Dolayısıyla, önümüzdeki beş yılda, on yılda, on beş yılda neler yapmak istiyorsunuz, bunu da görmek istiyoruz. Önemli olduğu için söylüyorum, bunları da bizimle paylaşırsanız mutlu oluruz.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Subaşı.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Sayın Genel Müdürüm, MKE'nin ve Sayıştayın değerli yetkilileri; bugün, benim de Alt Komisyon Başkanı olarak gittiğim, görüştüğüm, gurur duyduğumuz MKE'yle alakalı birkaç kelam etmek istiyorum. Türk savunma sanayisinin temelini oluşturan Makine ve Kimya Endüstrisi, bilindiği gibi, hem savunma sanayisinde, gerektiğinde sivil alanda da olmak üzere birçok ürünün ilk üretimlerini geliştiren, gurur duyduğumuz ve faaliyetine devam eden bir kurumdur. Sanayimiz için, yetmişmiş insan gücüyle bir okul, teknolojik gücüyle de gördüğümüz kadarıyla bir ekol olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Bilindiği gibi, geçtiğimiz yıl, 30 Haziran 2021 tarihinde Makine ve Kimya Endüstrisi kurumumuzu, Milli Savunma Bakanlığımıza ait olan bir anonim şirket statüsüne daha iyi, daha rahat, daha yüksek elastikiyette faaliyette bulunabilmesi için dönüştürmüş olduk. Şimdi de Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilgili gerek mühimmat gerek roket, patlayıcı madde, harp araç ve gereç ihtiyaçlarıyla alakalı gerçekten gurur verici çalışmalar yapmaktadır. Mesela, birilerinin hiç ama hiç hoşuna gitmese de bizim hoşlandığımız, gurur duyduğumuz, MKE'nin üretmiş olduğu Fırtına, Panther, Yavuz, Boran obüsleri, ALTAY tankının silah sistemi gibi ağır silahlar, M-60 tankına ait hibrit tahrik sisteminin entegre edilmesi, 20 milimetrelik çift namlulu uçaksavar, 25 milimetrelik kara topu, 35 milimetrelik alçak irtifa hava savunma sistemi vesaire vesaire gibi, sayacağımız, gurur duyduğumuz, “millî” olarak nitelendirdiğimiz bu bir sürü üretimle alakalı biz MKE'ye... Geçen sene de ben hem alt komisyonda hem üst komisyonda dile getirmiştım, MKE, bildiğimiz gibi yapılamayacağı yapılmak anlayışı çerçevesinde AR-GE'ye de gerekli çalışmaları, önemi vererek üretimlerini istediğimiz

manada gerçekleştiriyor. Bu faaliyetler sonucunda da Türkiye de İSO 500 sıralamasında ciddi manada çok üst sıralarda yer aldı. KİT’ler arasında da, savunma sanayisi kuruluşları arasında da; KİT’lerde 4’üncü ve savunma sanayisinde 1’inci sırada yer alarak güzel faaliyetler yapmaktadır.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, geçen seneye alakalı, hem AŞ statüsüne dönüştünüz hem de yapılması gereken ilave yasal destek var ise sorumla birlikte o yasal desteğe de bizim açık olduğumuzu, hazır olduğumuzu tekrar ifade etmek istiyorum. Burada, mesela, geçen sene 265 bin ton hurda tedarik edilmiştir. Bazı kamu kurumları hurdalarını MKE’ye vermekten imtina ediyor, bu rakamın çok çok daha üstte olması lazımdır. Bununla alakalı olarak yapılması gereken yani ham madde girdisi olarak hem de en önemli savunma sanayisinin ham madde girdisi olarak kamu kurumlarının bunu bize vermeleri gerekir diye düşünüyorum. Tabii, kamu kurumlarının da biraz ekonomik olarak ihtiyaçları var ama bununla ilgili bildiğiniz vermeyen kamu kurumları var ise karşılıklı ilişkiler çerçevesinde onları biz... Tabii, biz MKE’yi önemsemediğimizden, yaptığı çalışmaları ve ürünlerini önemsemediğimizden dolayı vereceğiniz bilgileri istemeden önce şu kelimenin altını ısrarla çizmek istiyorum: Gizlilik esasına saygı duymak kaydıyla sizin vereceğiniz bilgileri biz istiyoruz. Biraz hazırlık yapmıştım ama hem bir sonraki toplantı için hem de herhâlde uçakla ilgili bir zaman kısıtlaması var. Ben çalışmalarınıza hem teşekkür ediyorum hem başarılar diliyorum. Daha üstün başarıları sizlerden bekliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Buyurun Sayın Eser.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) – Sayın Bakanım, Sayın Genel Müdürüm, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepiniz hoş geldiniz.

Ben geçmiş toplantılarda yapılan konuşmalar üzerinden bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Buraya gelen değerli kurum yöneticileri hakkında kıymetli muhalefet vekillerimiz tarafından çok güzel değerlendirmeler yapıldı ve eleştirildi. Sözlerin arasında genelde hep şöyle bir tabir kullanıldı “Esasında sizin bir suçunuz yok, arkanızda bulunan siyasi irade sizden böyle istiyor, sizin de yapacağınız bir şey yok.” dendi. Bugün ben burada hem Bakanımıza hem Genel Müdürümüze teşekkür ederken bunların arkasında bulunan siyasi iradeye, Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu iradeye de teşekkür etmek istiyorum. Özellikle, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Eser.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce ben bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesi gereken konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayımlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularına yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Atila büyüğümüzün ilk başta, birinci sorusu vadesi geçen alacaklarla ilgiliydi. Bahsi geçen konuların haricinde önemli olan başlığımız; gecikmiş bir yeni alacağımız yok, bu net. Alacak kalemlerimiz sizin de altını çizdiğiniz, bizden aldığınız bilgi notlarına göre bire bir tutan bilgiler. Bunlarla ilgili de, ödeme planlarıyla ilgili son noktalara geldik, çalışmalarımızı hızla devam ettiriyoruz. Karşılıklı bir anlayış ve plan içerisinde bu alacaklarımızı da hızlı bir şekilde hayata geçireceğiz.

“Yeni pazarlardan bahsedin.” demiştiniz efendim; sağ olun, bizi ziyaret ettiniz, lütfettiniz, çalışmalarımızı yerinde gösterme fırsatı oldu. Malumunuz o gün de söylediğimiz gibi Afrika büyük bir pazar. Afrika’yla ilgili dediğimiz gibi yerinde üretimi destekleyebilecek fişek hatlarıyla ilgili, başta Angola Cumhuriyeti olmak üzere çalışmalarımızda son noktaya geldiğimizi de bir memnuniyetle sizinle paylaşmak istiyorum. Diğer detaylı çalışmalarımızı da yazılı olarak sizlere sunacağız efendim.

Sayın büyüğümüz Ahmet Bey’in çok güzel bir sorusu vardı. Bu konuda kendimizi ifade etmek için bize bu soruyu sorduğunuzdan dolayı çok çok teşekkür ediyorum. SADAT kurumuyla ilgili, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu veya Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin hiçbir şekilde alışverişi olmamış, SADAT kurumu veya kurum içerisindeki yöneticileriyle, yöneticilerinden biriyle, özel şirketi dâhil olmak kaydıyla hiçbir temsilcilik verilmemiştir.

AHMET KAYA (Trabzon) – Yalan mı konuşuyorlar yani? Kendilerini meşrulaştırmaya çalışıyorlar o zaman.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Son iki buçuk senenin yöneticisi olarak benim dönemimle -eskiyi de analiz ettirdik bu konu gündeme geldiğinde- herhangi bir kayıt kesinlikle yoktur efendim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Çok teşekkür ederim.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Ben teşekkür ederim.

7.65’le ilgili üretim kapasitemiz yanımda değil, bunları da size yazılı olarak bildireceğim efendim. Ne kadar kapasitemiz var, ne kadarını emniyet güçlerimize, ne kadarını da piyasaya sunduğumuzla ilgili detaylı bilgiyi de müsaadenizle yazılı olarak vereceğim efendim.

Sayın Kemal Zeybek büyüğümüze destek mesajlarından dolayı çok teşekkür ediyorum. Sizlerin de destekleriyle biz planladığımız çıkışı en hızlı bir şekilde yakalayacağız.

Değerli büyüğüm Atila Bey’in tekrar destek mesajlarından sonra bor karbür konusu, ki bor karbürün yanında sizinle geldiğinizde bazı konuları daha konuşmuştuk. Eti Maden gerçekten çok güzel işler yapıyor, yarın için çok daha büyük işler yapacak. Biz Makine Kimya Endüstrisi olarak kendileriyle sürekli dirsek temasındayız. Bizim de gelecek projeksiyonumuzda yapmak istediğimiz çalışmalar var, kendileriyle iş birliği yapacağımız çalışmalar üzerinde de istişare görüşmelerimize devam etmekteyiz. Olgunlaştığında da sizlere bunlarla ilgili planlarımızı en kısa zamanda sunacağız efendim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bor karbür de var içinde?

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – A’dan z’ye efendim. A’dan z’ye büyük bir yetkinlik var orada. Kullanılabilecek birçok ham madde bizim anlamımızda ham madde var; desteklerini alıyoruz.

Emisyon patlayıcı tesisi ve oleum tesisinde son aşamaya geldik, tahkim bizi haklı buldu, bilirkişi raporları da ulaştırıldı kendilerine, son kararı bekliyoruz. Detaylı bilgi istemiştiniz yatırım rakamlarıyla ilgili, onları da müsaadenizle yazılı olarak bildireceğim.

15 Temmuz sonrası, “2016” dediniz, elimde 2019 var, 2016’ya kadar geri gideceğim, 2019’dan sonraki rakamlar var efendim 2022 Mayıs’a kadar. 2016’ya kadar geri çekip onları da sizinle hızlı bir şekilde paylaşacağım. Ama arada bir değerli büyüğümün de söylediği gibi Samsun yolunda Sarsılmaz Sanayinin yaptığı harika işler var. Geçtiğimiz dönem içerisinde 6 milyon 83 bin silah satılmış Amerikan sivil piyasasında, bunun 1 milyon 49 bini ülkemizden gitmiş. Biz gerçekten yerli sanayiyle, yerli savunma sanayisiyle beraber dirsek dirseğe çalışıyoruz. İhracatın ne kadar önemli olduğunun, bu rakamlardan sizin mutlu olmadığınız kadar katlı bir şekilde bizim mutlu olmadığımızın da altını çizmek istiyoruz.

Aynı şekilde, Sayın Atilla Sertel, Modüler Barut’ta RDX, HMX üretimiyle ilgili geldiğimiz noktaya ilgili de yazılı olarak kapasitesel, kendi iç ihtiyaçlarımız ve şu anda sunduğumuz tekliflerle ilgili bilgileri sizlerle paylaşacağız.

“Makine Kimya Endüstrisi Ankaragücü.” diyorsunuz doğru, İmalat-ı Harbiye’nin, Makine Kimya Endüstrisinin evlatlarının, bizim büyüklerimizin kurmuş olduğu ve bugünlere getirmiş olduğu takımımıza şimdiye kadar olduğu gibi şimdiden sonra da tam destek, her zaman destek olacağız. İnşallah, Süper Lig’de kalıcı olmak ve üst sıralarda olabilmeleri için de yanlarında olacağız. Sizleri de inşallah maçlarında ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyarız.

Değerli büyüğümüz Bedri Yaşar Vekilimizin altını çizdiği çelik fabrikasında çok büyük bir atılım içerisindeyiz; 120 bin tonluk bir kapasiteye ulaştık. Serbest dövme presimiz vardı 3 bin tonluk, onu komple revize ettik ama yapılmayana yapmak için 7 bin tonluk bir serbest dövme presini şu anda hayata geçiriyoruz. Mükemmel bir proje, Orta Doğu bölgesindeki tek 7 bin tonluk serbest dövme presini kendi bünyemizde barındırıyor olacağız, bununla da özel çelik üretiminde çok büyük bir avantaj sağlayacağız. Gururla söyleyebiliriz ki 2024’e kadar olan üretimle ilgili kapasitelerimizi sözleşmeye bağlamak üzereyiz; bunları da inşallah, sizlerle paylaşıyor olacağız.

Diğer destek mesajlarından dolayı Sayın Yavuz Subaşı ve Sayın Selman Eser büyüklerime de çok çok teşekkür ediyorum bizlere olan inancınızdan dolayı. Biz üzerimize düşen görevi biliyoruz, biz daha da ileriye sizin de destekleriyle nasıl gidebileceğimizi biliyoruz, o yüzden de “güçlü yönetilen” diyoruz çünkü sizin bizim yanımızda olduğunuzu biliyoruz. Çok çok teşekkür ederim.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü 2019 yılı bilançosu ve 694.785.458,91 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü 2020 yılı bilançosu ve 925.788.800,02 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait Üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü de size vereceğim, ardından Sayın Bakan Yardımcımıza da vereceğim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MKE AŞ GENEL MÜDÜRÜ YASİN AKDERE – Efendim, az önce de dediğim gibi, şimdiye kadar vermiş ve bundan sonra da verecek olduğunuz desteklerden dolayı çok çok teşekkür ediyor; en kısa zamanda sizleri, siz Değerli Komisyonumuzu, değerli Komisyon üyelerimizi kurumumuzda, firmalarımızda, şirketlerimizde, fabrikalarımızda ağırlamaktan gurur duyacağımızın altını tekrardan çizmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ziyaret edeceğiz inşallah, geleceğiz.

Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

MKE AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUHSİN DERE – Sayın Başkanım, çok değerli üyelerimiz; öncelikle, hem kanun çalışmasında hem sonrasında hem alt komisyon çalışmaları sırasında hem de bugünkü toplantıda vermiş olduğunuz destekten dolayı gerçekten gurur duyduk. Biz, Komisyonumuzun, yüce Meclisimizin bu desteğine layık olmaya çalışacağız.

Hedeflerimiz var; inşallah, Makine Kimya, cirounun yüzde 50’den fazlası ihracat olan, savunma sanayisinde önde gelen şirketlerden biri hâline gelecek. Bu sene şirketleşme sürecinden sonra bunun ilk adımlarını görmeye başladık.

Ben bütün üyelerimize, sayın vekillerimize ayrı ayrı teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum.

Bir sonraki toplantımıza geçiyoruz.

3.- Askeri Fabrika ve Tersane İşletme AŞ’nin (ASFAT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Askerî Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 12/1/2018-31/12/2018 hesap dönemi ile 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, sunum için söz sizde.

Sayın Bakan Yardımcısı, siz konuşacak mısınız şimdi, söz alacak mısınız?

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Müsaade ederseniz, yine açılıştan ben bir genel değerlendirme yaptıktan sonra Genel Müdürümüz kısa bir sunum yapsın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Makine Kimyayı görüştük; Millî Savunma Bakanlığımızın yönetim haklarına sahip olduğu, yüzde 100’ü hazineye ait olan diğer şirketimiz ASFAT AŞ.

Malumları olduğu üzere, ASFAT AŞ bünyesinde askerî fabrikalarımızın ve tersanelerimizin işletmesi hususu var. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde 27 askerî fabrika, onarım, destek komutanlıklarıyla birlikte 9 tersane, 30 bine yaklaşan işçi, memur, asker, sivil personelimizle Silahlı Kuvvetlerin bakım, onarım, üretim, gemi inşa faaliyetleri başarıyla sürdürülmekte.

ASFAT AŞ dört yıl önce kurulduğunda bizim askerî fabrikalarımız ve tersanelerimiz yıllardır -denizci, havacı arkadaşlarımız burada, general arkadaşlarımız- Silahlı Kuvvetler bünyesinde hizmet vermekteydi yani askerî fabrika ve tersanelerdeki kabiliyetler sadece Türk Silahlı Kuvvetlerinin bakım, onarım ve bazı üretim, inşa kabiliyetlerinde kullanılmaktaydı. Askerî Fabrika ve Tersane İşletme AŞ'nin (ASFAT) kurulmasıyla fabrika ve tersanelerimiz ihracata açılmış oldu ve bu geline dört yıllık süreçte de çok şükür, ASFAT AŞ 2,5 milyar dolara yaklaşan proje hacmiyle ve projelerinin yüzde 65 ila 70'ini -şu an yüzde 65 seviyesini geçti- ihracatla adını bugünlere getirdi ve kârlı bir şekilde bu seneyi de kapatmış oldu. Dünyada aynı anda 2 farklı lokasyonda -hem Karaçi'de hem İstanbul'da- 4 gemiyi, Pakistan'a ihraç ettiğimiz MİLGEM'leri başarıyla yapan önemli bir şirket hâline geldi, çok şükür.

Yine, Airbus'la -Genel Müdürümüz birazdan aktarır, arz eder- Kayseri'deki fabrikamızda ortak projeler üretmeye, Eskişehir'deki uçak bakım fabrikamızda önemli projeler yapmaya, helikopter bakım fabrikamızda önemli işler yapmaya başladı. Tersanelerimizin modernizasyonu belli bir noktaya geldi. Biz alt komisyonda da arz etmiştik; çok şükür, Sayıştay bulgularında da... ASFAT AŞ'nin yeni bir şirket olmanın verdiği avantajla da işlerini mümkün olduğunca hukuka, denetim standartlarına uygun olarak yerine getirdiğini biz değerlendiriyoruz.

Yönetim Kurulumuzda da asker-sivil, güzel bir birliktelik var; havacı, karacı, denizci arkadaşlarımız. ASFAT AŞ olarak fabrikalardan, tersanelerden sorumlu, bütçeden sorumlu genel müdürlerimiz Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde başarıyla faaliyetlerini sürdürmekte.

Uygun görürseniz, ben bazı teknik konularda, projelerimizle ilgili bilgi vermek üzere Genel Müdürümüze söz bırakmak istiyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdür.

ASKERÎ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ GENEL MÜDÜRÜ ESAD AKGÜN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, teşekkür ediyorum tekrar.

Sayın Bakanımızın da arz ettiği üzere, kamu-özel sektör, asker-sivil ortaklığıyla bugüne kadar imzalamış olduğumuz toplamda 45 tane projenin 20 tanesini zamanında ve en doğru şekilde bitirmiş durumdayız, bunlardan şu an 25 tanesi de hâlen devam eden projelerimiz.

Tabii, ASFAT olarak birtakım prensiplerimiz var. Bunlardan en önemlisi de en iyisini en ucuza, en kısa sürede ve en yüksek yerlilik oranıyla yürütmeyi planlıyoruz. Bundaki sebep de -bu sadece bir prensip olmak dışında- ihracatı öncelediğimiz için... İhracat, bildiğiniz gibi tam anlamıyla bir er meydanı, o er meydanında biz gerçekten en iyisini gerçekten en ucuza, gerçekten en kısa sürede yapıyorsak ancak biz bu sözleşmeleri imzaya kavuşturabiliyoruz. Dolayısıyla, “en iyisini en ucuza, en kısa sürede ve en yüksek yerlilik oranı” prensibiyle şu anda imzalamış olduğumuz 45 tane projenin 20 tanesi bitmiş ve 25 tanesini devam ettirmekteyiz. Tabii, bu projelerimizi yaptığımız kendi yerleşkelerimiz var, şu an hâlihazırda 4 tane yerleşkemiz var; merkez yerleşkemiz TOBB'da, İstanbul Tersane Komutanlığında yerimiz var, Pakistan'da bir ofisimiz var. Özellikle bu MİLGEM Projesi'nden sonra Pakistan'da çok ciddi proje olasılıkları başladı, onları takip ediyoruz. Bir de yine Teknopark İstanbul'da bir yerimiz var, orada yoğun bir şekilde faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

Bütün bu projelerimizi yürüttüğümüz merkez teşkilat ve diğer yerleşkelerimizde toplamda 273 tane personelimiz var. 1'inci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğündeki 378 çalışanımızla birlikte toplamda 651 personelimiz var. Sayın Başkanım, müsaadenizle burada şuna dikkat çekmek istiyorum: Şimdi, bizim yaklaşık 2,5 milyar dolar seviyesinde bir proje büyüklüğümüz var. Biz 2,5 milyar dolarlık projeyi bu 273 arkadaşımızla yürütüyoruz. Bu, aslında dünya rekoru ve bizim hedefimiz de -inşallah, sunumun sonunda da arz edeceğim- kişi başı proje büyüklüğünü 10 milyon dolar seviyesinde tutmak. Normalde bunun büyüklüğü savunma sanayisi şirketlerinde 500 bin dolardan birkaç milyon dolara kadardır. Biz, Allah'ın izniyle, bir proje yönetimi şirketi olarak 10 milyon dolarlar seviyesinde bunu tutuyoruz yani verimliliği esas almış durumdayız.

Faaliyetlerimize gelince, yine, bunları da çok vaktinizi almadan hızlıca arz etmek istiyorum. Tabii, yürüyen bu 25 tane projemizden en büyüğü ve en dikkate değer olanı Pakistan'a ürettiğimiz 4 tane korvet. Şimdi, bu projenin özelliği, birincisi, bugüne kadar savunma sanayisinde yürütülen, tek kalemden imzalanan en büyük ihracat projesi. Bu projenin özelliği sadece çok büyük olması değil, ayrıca model olarak da çok farklı bir model -Sayın Bakanımızın da bahsettikleri üzere- şöyle ki: 4 geminin 2 tanesini biz Karaçi'de yapıyoruz, 2 tanesini İstanbul Tersane Komutanlığında üretiyoruz ve eş zamanlı olarak 4 adet korvetin 2 farklı ülkede üretildiği benzer bir model şu anda dünyada yok. Bu da yine, bahsettiğim gibi, "en iyisini en ucuza, en kısa sürede" prensibimizi yerine getirmek adına kurguladığımız bir modelimiz ve çok şükür, bugüne kadar bütün kilometre taşların -ki 12'nci kilometre taşımızı bitirdik, toplamda 2 gemiyi denize indirdik, şimdi 3'üncüsünü indiriyoruz inşallah- her birini teker teker, zamanında, pandemi sürecine rağmen yerine getirmiş oluyoruz, bu da bizim için hem gurur kaynağı hem de Pakistanlı kardeşlerimizin nezdinde de ülkemizin ciddi manada prestijini artırdığını değerlendiriyoruz.

Bir diğer dikkate değer olduğunu burada arz etmek istediğimiz projemiz Mekanik Mayın Temizleme Teçhizatı Projemiz. Bu proje de rakamsal olarak çok büyük olmamakla birlikte, şu anda Burkina Faso gibi, Togo gibi ülkelere dahi ihracatını gerçekleştirdiğimiz, Azerbaycan'a 20 adet ihracatını gerçekleştirdiğimiz ve on dört ay gibi çok kısa bir süre içerisinde, sertifikasyon dâhil bütün faaliyetlerini tamamladığımız bir projemiz. Vaktinizi çok almamak istemekle birlikte, yine, burada, bu projemizin de şöyle bir özelliği var, bunu da arz etmek istiyorum: Şimdi, savunma sanayisi projelerinde, özellikle platform üretimlerinde, genellikle platformu üreten ülkelerin kendi sertifikasyon merkezleri vardır ve kendileri serifiye ederler. Bu şekilde, farklı bir ülkeye rakip olarak çıkacağı zaman sertifikasyon yetkisi olmadığı için bir şekilde kendi mevzuatlarını değiştirirler vesaire ve sizin bunu üreterek ihracat yapma olasılığınız çok düşük olur. Biz projenin başlangıcından itibaren, uluslararası sertifikasyon merkezi yetkisini bizim millî mayın faaliyet merkezimize aldık ve projenin bitiminde kendi sertifikasyon merkezimizde -bu almış olduğumuz kabiliyet üzerine- serifiye ederek uluslararası bir ürün üretmiş olduk. Bunun sonucu da şu anda belli bir miktarda satışını gerçekleştirmiş olmakla birlikte, hâlihazırda onlarca ülkeden çok miktarda talebi olan, şu an sınıfında dünyada tek olan -en iyi olan diyebilirim- bir cihazımız şu anda mevcut ve bunu da biz hem askerî fabrikamızda hem özel sektörde hem kendi yeteneklerimizde yani tam olarak asker-sivil, kamu-özel sektör iş birliğiyle entegrasyonla gerçekleştirdiğimiz bir projemiz. Bunu da bu şekilde arz etmiş olalım.

Bir diğer projemiz Açık Deniz Karakol Gemisi Projesi. Bu da Deniz Kuvvetleri Komutanlığımızın acil ihtiyacı olan 2 adet açık deniz karakol gemisi. Bunu da benzerlerine oranla çok daha hızlı bir sürede ve beklenen rakamının çok daha düşüğüne Allah'ın izniyle yaptık, ürettik, üretiyoruz; bütün kilometre taşlarını da zamanında yerine getiriyoruz.

Bir diğ er projemiz hassas gü düm kiti. Bizim 3'ü ncü Hava Bakım Fabrika Mü dü rlü ğ ü mü zü n daha ö nce, yıllar ö nce edinmiş oldu ğ u bir kabiliyetin yeniden canlandırılması neticesinde başlattı ğ ımız bir proje. Bu projede de ilk defa yerli ve millî GPS sistemi, kü resel konumlama sistemi olan KÂŞ İF'i kullandık ve normal şartlar altında 10 metre iç erisinde bunun hedefi vurması gerekir, bizim 2 metrenin altına, hatta 95 santimden vurdu ğ u m u z oldu. Bunu ö zellikle EFES Tatbikatı'nda da gururla izledik, bu da bir baş ka gurur kayna ğ ımız, bunda da ş imdiki hedefimiz -inş allah, Allah'ın izniyle- ç ok kısa sü rede ihracata d ö nük faaliyetlerimize başladık.

Bir diğ er konu, yine, Sayın Bakanımızın da bahsettikleri ü zere, Airbus'la olan bir faaliyetimiz var. Ş imdi, Airbus'ın ü retmiş oldu ğ u A400M'lerin "retrofit" iş lemleri var. Bu "retrofit" iş lemlerini Airbus sadece ve sadece kendi fabrikalarında yapıyor. İlk defa ve tek olarak, sadece Airbus'ın kendi tesisleri dı ş ında ilk ve tek bakım onarım merkezi olma yetkisini biz Kayseri'deki 2'nci Hava Bakım Fabrika Mü dü rlü ğ ü mü ze aldık ve Airbus'ın kendi tesislerinden ç ok daha hızlı bir zamanda ve ç ok daha yüksek kalitede bunları yaparak teş ekkür mektupları ve ö düll er dahi alarak bu projelerimizi de sürdürü yoruz. Burada, tabii, ş u anda biz kendimizin 9 tane A400M "retrofit" iş lemini gerçekleştirmekle birlikte, diğ er ü lkelerin "retrofit" iş lemlerini ve bakım onarım faaliyetlerini de gerçekleştirmek ü zere faaliyetlerimiz devam etmekte, onda da ç ok yakında, inş allah, güzel sözleş me imzalayacağ ımızı de ğ erlendiriyoruz.

Bir baş ka sözleş memiz ASBOT KN-35. ASBOT, asayiş botundan geliyor aslında, ASFAT'tan gelmiyor. Bunu Jandarma Genel Komutanlığı için ü retmiş tik. Bunu da yine kamu-ö zel sektör iş birliğiyle yani zamanında, ç ok hızlı ve -bunun yapısı itibarıyla denizde giderken dalgadan etkilenmeme gibi bir durumu var- yüksek teknolojiyi yeni bir ü rü nü de ü retmiş olduk. Bunun da ihracat kapasitesi ç ok yüksek, inş allah, bunu da gerçekleştirece ğ iz.

Bir diğ er projemiz... Tabii, bizim görevlerimizden bir tanesi de askerî fabrikalarımızın ve tersanelerin imkân ve kabiliyetlerini de yükseltmek. Bu çerçevede, 10 bin tonluk bir yü zer havuz projemiz var idi, bunu İzmir Tersanemize kazandırdık. Bunu da yine rekor fiyatla, rekor zamanda teslim etmiş olduk. Bununla da yine gurur duyuyoruz.

Yine bir diğ er dikkate de ğ er projemiz Denizaltı Yü zer Havuz Projesi. Bizim Gölcük Tersanemiz, malum, bölgedeki belki de tek denizaltı üretim merkezidir. Bu yepyeni bir teknoloji, ü zeri kapalı, yüksek mühendislik gerektiren bir yü zer havuz talebi vardı kuvvetimizin, biz, bunu da inş allah, bu sene iç erisinde denize indirerek tamamlamış olacağ ız.

Bir diğ er projemiz Nahçıvan Askerî Fabrika Projesi. Ş imdi, biz, bu projeyle, Nahçıvan'da Azerbaycanlı kardeşlerimizin kara araçlarıyla ilgili bir bakım onarım merkezini hayata geçirmiş olduk. Tabii, bunun neticesinde -bunu ç ok kısa zamanda yaptık yani ocakta başladık, mayısta bitirdik- Azerbaycan'ın diğ er askerî fabrikalarından da benzer talep geldi ama bu yeterli olmadı, ş u anda dünyanın d ö rt bir yerinden, 30'a yakın ü lkeden ç ok farklı talepler de bu hususta gelmekte ve inş allah, bunları da teker teker sözleşmeye bağ lı yor olacağ ız. Bunları yaparken de fabrikalarımızın imkân ve kabiliyetlerini maksimum oranda kullanıyoruz. Örne ğ in, buradaki bremzeler yani "test bench"leri tamamen bizim 1'inci Hava Bakım Fabrika Mü dü rlü ğ ü mü zü n kabiliyetlerinin geliştirilmesi sonucu elde edilmiş bir sonu ç tur.

Sonuç olarak, hâlihazırda, az ö nce bahsetti ğ im gibi, proje büyüklü ğ ü m u z yaklaşık 2,5 milyar dolar seviyesinde, 273 çalı ş anımız... Dolayısıyla, ki ş i baş na düş en proje büyüklü ğ ü m u z 8-9 milyon dolar seviyesinde iken -2023 hedefimizi, Allah'ın izniyle, gerçekleştirmeye do ğ ru hızla ilerliyoruz- 5 milyar dolar proje büyüklü ğ ü, artı 10 milyon dolar da ki ş i baş na düş en büyüklü ğ üyle, inş allah 2023 hedeflerimize ulaşmayı planlıyoruz, bunlara da yine, yüzde 65 ihracat hedefimizi de ğ iştirmeksizin azim ve kararlılıkla, yetkin personelimizle devam ediyoruz Sayın Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 12/1/2018-31/12/2018 hesap dönemi ile 2019 yılına ait Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu’nda ise 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Şirkette çalışan tüm personel ve aile fertleri için şirket bütçesinden sigorta yaptırılmaması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ İDARİ VE MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ MAHMUT SAMİ CEYLAN – Savunma sanayisinde faaliyet gösteren şirketlerin birçoğunda, özellikle şirketimizin faaliyet alanı bakımından emsali olarak değerlendirilebilecek Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinde, şirketimizin personeline sağladığı tamamlayıcı sağlık sigortasından çok daha kapsamlı sağlık sigortası imkânları sunulduğu bilinmektedir. Öte yandan, bu uygulamayla amaçlanan, personele ekstra bir gelir sağlamak değil, sağlık hizmetinin nitelikli ve hızlı sağlanmasıdır. Bu yönüyle, uygulamanın iş gücü kaybını da asgari düzeye indirdiği aşîkârdır. Ayrıca, mevcut uygulamanın personele sağlayacağı motivasyonun bir yansıması olarak oluşacak katma değer nazara alındığında, gerçekleşen maliyet şirket bilançomuzda önemsiz kalacaktır. Bu itibarla, sektörel bazda nitelikli personel istihdamının ve çalışan memnuniyetinin sağlanabilmesi amacıyla asgari düzeyde sağlık sigortası sunulmasının önem taşıdığı, aynı zamanda mevcut uygulamanın iş hukuku bakımından da şirket uygulaması hâline geldiği değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz.

Öncelikle, burada, Sayıştay, kurum çalışanlarının ve aile fertlerinin özel sağlık sigortası ödemelerinin kurum bütçesinden karşılanması noktasında sigorta yaptırılmamasını öneriyor. Başka kurumlarda böyle bir durum yok ki, hiçbir KİT’te yok böyle bir durum. Şimdi, bu noktada, Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi, bunun motivasyon sağladığını, mevcut uygulamanın iyi olduğundan falan söz ediyor. Madem böyle iyi bir uygulama var, bunu bütün KİT’lere taşıyalım ya da bunu kapatalım yani böyle bir şey olmaz. Şimdi, bu ayrıcalık nereden geliyor, onu anlamıyorum, bunu birisinin anlatması lazım bize. Yani bu ayrıcalık nereden geliyor? Şirket bütçesinden olacağına... Bazı bankalar yapıyor bunu yani ben özel bankalarda, diğer kurumlarda görüyorum, bazı şirketler de yapıyor, özel aile sigortası yapıyor çalışanı açısından ama diğer KİT’lerde olmayan bir şey burada biraz yanlış gibi geliyor. Bu konuda takdir sizin, değerlendirmenizi rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, sunumunuzda, savunma sanayisinde özellikle tersanelerle ilgili çalışmalarınızdan dolayı da tebrik ediyorum ama bu bulguyla ilgili elbette ki Sayıştay kanuni olmayan bir durum tespit etmiş ki bunu da sizlere iletmış. Verdiğiniz cevap çok enteresan, sonuçta siz özel bir şirket değilsiniz. Burada verdiğiniz cevapla, aslında, bir yandan AK PARTİ’si iktidarının “Sağlıkta devrim yaptık.” noktasındaki yirmi senelik bütün iddialarını da çürütmüş oluyorsunuz çünkü sonuçta, şu anda kurumun almış olduğu sağlık hizmetlerinin, özel sağlık hizmetlerinin yeterli olmadığını bir anlamda ikrar etmiş oluyorsunuz ve bunun için üzerine özel ilave sağlık sigortası yaptırdığınızı söylüyorsunuz. Evet, bütçenin yanında -amiyane tabirle- devede kulak gibi görülebilir; evet, personelinize motivasyon açısından da çok güzel bir teşvik fakat bir yandan da baktığımızda devlet kurumu olduğunuzu da unutmamanız gerekiyor. Özel sektör olursanız çok daha fazlasını, hatta kârınızdan prim bile verebilirsiniz personele ama bir yandan da şu andaki sağlık hizmetlerinin, devletimizin sağlık hizmetlerinin yeterli olmadığını ifade etmiş oluyorsunuz. O açıdan, bunun çok uygun bir durum olmadığını, Sayıştayın da bunun yasal olmadığını açıkça söylemesi... Bu konuyla ilgili bu cevabın da uygun olmadığını bir daha tekrar değerlendirin diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlarımızın söylediklerine ilave olarak, bu özel sağlık sigortasını hangi kanununa göre yaptığınızı sormak istiyorum. Ayrıca, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de böyle bir yetki olmadığından bahsediliyor. Bu yaptığınız işlemin hukuki kaynağı nedir, bunu bizlere iletmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Yanıt için buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkanım, öncelikle, vekillerimize teşekkür ediyorum.

Şimdi, ASFAT AŞ, Makine ve Kimya AŞ’yle birlikte KİT mevzuatına tabi değil, anonim şirket. Hazineye ait bir anonim şirket, yönetim hakları Millî Savunma Bakanlığında ama anonim şirket; KİT mevzuatına tabi değil, bunu bir ortaya koyalım. Dolayısıyla, şirketin yetkili organları var, genel kurulu var -Millî Savunma Bakanlığı- ve yönetim kurulu var. Her anonim şirkette olduğu gibi, yönetim kurulu gerekli kararları alır, genel kurul da ibra eder. Ben yıllarca Ticaret Bakanlığı müfettişliği yapan, yeni Ticaret Kanunu çalışmalarında da bizzat bulunan birisi olarak söylüyorum. Dolayısıyla, anonim şirketin böyle yetkili organlarında alınmış, kendi yönergelerinde mevcut olan, yasaklama olmayan konuda...

ESİN KARA (Konya) – Kurumlar Vergisi Kanunu’nda var mı? Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre gider olarak yazılabilir mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kara, Sayın Bakan Yardımcımız sözünü bitirsin, ondan sonra size söz vereyim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Dolayısıyla, şirketin yetkili organlarında bununla ilgili gerekli kararlar alınmış ve Yönetim Kurulu üyeleri ibra edilmiş durumda. Sayıştay denetçisi arkadaşlarımızın tabii ki görüşleri değerli ama buna biz şirket Yönetim Kurulu olarak katılmıyoruz. Şöyle bir örnek vermek istiyorum: Şimdi, savunma sanayisi alanında faaliyet

gösteriyoruz, 2 tane uygulama var. Bakın, Makine ve Kimyada -oranın da Yönetim Kurulu Başkanımı nasıl yapıyoruz biz? Yüzde 10 sosyal hak veriyoruz maaştan, maaşın yüzde 10'u kadar. 20 bin lira maaş alan bir personelimizin sosyal hakkı ne kadar oluyor? 2.000 lira oluyor, buradan kendisi yaptırıyor. ASFAT AŞ'de yaptığımızda, 1 personele maliyeti 780 TL, yıllık, aylık değil. Bakın, Makine ve Kimyada aylık 2.000 lira gibi bir sosyal hak veriyoruz, ASFAT'ta tercih ettiğimiz model baştan, dört sene önce böyleydi, böyle devam ediyor. Bizimki özel sağlık sigortası değil ayrıca, o belki yanlış vurgulandı, bizim tamamlayıcı sağlık sigortası yapılan. Diğer şirketler ne yapıyor, onu da söyleyeyim: Diğer şirketlerimiz, ASELSAN, ROKETSAN, TAİ, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketleri, tamamı özel sağlık sigortası yapıyorlar, özel sağlık sigortasının birim maliyeti de, kişi başı maliyeti de 5.000 TL, ortalaması. Dolayısıyla, burada personelimizin motivasyonu açısından da şirketin yetkili karar organlarında... Bir anonim şirket burası, Ticaret Kanunu'na göre faaliyetlerini icra ediyor, kârlılıkla kapatmış bilançosunu, dolayısıyla biz bunun hukuka uygun olduğunu değerlendiriyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Bakanım, Sayın Genel Müdürüm ve çok kıymetli ASFAT yönetimi; öncelikle Komisyonumuza hoş geldiniz.

Geneli üzerinde kısa bir değerlendirme yapacaktım ama açılan bu konu üzerine sadece şu ilaveyi yapıp ondan sonra geneli üzerine sıramı bekleyeceğim: Biraz önce Sayın Genel Müdürüm “Kişi başı yıllık -yanlış hatırlamıyorsam- 10 milyon dolar...”

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ GENEL MÜDÜRÜ ESAD AKGÜN - Yıllık değil Sayın Vekilim, proje büyüklüğü çünkü...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, söz vermedim, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ GENEL MÜDÜRÜ ESAD AKGÜN – Tamam.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Oluşturulan projelerin büyüklüğünden bahsettiniz ve bu proje büyüklüğü içerisinde çalıştırdığınız personel sayısını da bize verdiniz ve neredeyse kişi başına 10 milyon dolar gibi bir rakama karşılık geliyor. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, kurumumuzda çalışan çok kısıtlı bir personel ve buna karşılık gelen de çok önemli bir ekonomik büyüklük var. Burada yıllık 750 TL'yi falan konuşup da arkadaşlarımızın moralini de hiç bozmayalım derim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Zaten sağlık sistemi çöktü.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Siz Libya tezkeresine “hayır” mı verdiniz biraz önce?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Efendim?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – “Evet” mi verdiniz?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – “Evet” verdim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı, devam edelim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Efendim, benim söylemek istediğim... Ben hem biraz havayı dağıtayım dedim.

Böylesine büyük bir ekonomik büyüklüğün karşısında biraz önce Sayın Bakanımızın ifade ettiği rakam gerçekten komik bir rakam, çalışanlara da helalühoş olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Sayın Kara, buyurun.

ESİN KARA (Konya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli Yönetim Kurulu üyeleri; hepiniz hoş geldiniz.

Ben de bir mali müşavir gözüyle bakacağım. Şimdi, tamam, Türk Ticaret Kanunu’na bütün firmalar, bütün şirketler tabi ama onların tabi olduğu bir Katma Değer Vergisi Kanunu, bir Kurumlar Vergisi Kanunu, gelir vergisi yükümlülükleri, ÖTV kanunları da vardır, özel kanunlardır ve özel kanunlarda çalışanların eş ve çocuklarına ait giderler “gider” yazılamıyor, emsallerinin üzerinde olan transfer fiyatlandırmasına giriyor. Ben şunu diyorum: Evet, çalışanların morali, motivasyonu olabilir; Yönetim Kurulu karar alır, onlar için prim verir; prim verirsiniz, özel sağlık sigortasını ya da diğer yapılması gereken neyse kendileri yapabilirler; bunu en azından yasal prosedüre bağlamış olursunuz diyorum.

Sayırlar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Geneli üzerinde cesaret verici bir konuşma bekliyoruz sizden Esin Hanım.

ESİN KARA (Konya) – Benden mi?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, biz bu öneriyi izlemeye devam ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2020 yılı 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE AŞ İDARİ VE MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ MAHMUT SAMİ CEYLAN - Diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır. Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Biraz önce Sayın Genel Müdürümüzün sunum konuşmasında çok başarılı bir kurumumuzun olduğunu, aynı zamanda, savunma sanayisindeki bu çalışmanın da çok önemli olduğunu ifade etmiştim.

Bununla birlikte, bir de ASFAT'ın işletmecisi pozisyonunda olan BMC'yle ilgili sorular sormak istiyorum. Özellikle bu konuda 1105 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla Sakarya Karasu'da BMC'ye verilen, kırk dokuz yıllığına tahsis edilen -yaklaşık üç yıl geçti- ve Sayın Cumhurbaşkanının da şaşaalı bir temel atma töreni yaptığı yerde, o günün şartlarındaki söylemleri bugün için havada kaldı çünkü fabrika daha sonrasında, bir zamanlar Mevlâna-Şems kıyaslaması yapıldığı yerde bizim Şems kayboldu. Dolayısıyla yüzde 50,1'i Tosyalıya geçti, Tosyalı da burada fabrika yatırımı yapmaktan vazgeçti, başka bir yere taşınacağı söylendi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şems kârını aldı ama.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Şems kayboldu bu arada ama parasını aldı almadı bilmem.

Bu anlamda, açıkçası, biz burada, bu tankı kimin yaptığından ziyade -sonuçta savunma sanayisinde önemli bir durum ve Tank Palet Fabrikası sizin uhdenizde görülüyor- bizim tankımız ne oldu? Ne yapacağız? Yani bu konuyla ilgili sizlerin bir çalışması var mı en azından? Yoksa Katarlılara vesaire bakarsak bizim işimiz yaş görülüyor ve bir yandan da Karasu'daki araziye tekrar geri alacak mısınız? Çünkü oradaki fabrika kurulumundan da vazgeçtiğine göre... Anladığım kadarıyla sözleşmelerde -diğer bulgular da 3 no.lu öneri de budur- sözleşmesini yerine getiremeyen bir kuruluş karşınızda, bu araziye herhâlde geri alacaksınız diye umut ediyoruz. Bu konularla ilgili ilgili açıklamayı yaparsanız... Bir yandan mayın taramada, bir yandan denizaltı tesislerinde, bir yandan gemilerimizde yaptığınız çok güzel çalışmaları -tankla ilgili de- sizlerden bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben de geneli üzerinde konuşmak istiyorum.

Bu Tank Palet Fabrikasıyla ilgili iddialar var, “Fabrika özelleştirilmedi, sadece işletmesi yirmi beş yıllığına devredildi.” deniliyor. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının resmî “web” sitesine göre Türkiye’de özelleştirme 4046 sayılı Kanun’la düzenlendi, bu kanuna göre özelleştirme uygulamaları 5 başlıkta toplanıyor. Bunlar “hisse satışı, işletme satışı veya devri, sosyal tesis satış veya devri, taşınmaz satış ve devri, diğer varlık satışları devri” şeklinde başlıklandırılıyor. Buna göre, Tank Palet Fabrikası, 4046 sayılı Kanun’a göre, işletme hakkının devredilmesi usulüyle özelleştirildi, bu nedenle “Fabrika özelleştirilmedi.” demek bence doğru değil.

Yine, BMC yerli bir firma ancak bazı projelerde Katarlılarla iş birliği yaptı. BMC bu işten çekildi -biraz önce sevgili arkadaşım söyledi- bu şirketin payları başka bir yere gitti. Yani burada “Tank Palet eski bir fabrikaydı, bu nedenle işletmesi özel sektöre devredilerek yenilenmesi sağlandı.” gibi bir söylemde bulunuluyor, bunun da doğru olmadığını söylüyorum. 1973 yılında kuruldu bu fabrika ve bizim ordumuzun elinde son derece başarılı bir fabrikaydı yani üretimde olan bir fabrikaydı, tıpkı MKE gibi üreten, çalışan bir yapıydı ancak işte “Bu eskidi, biz özel sektöre devrederek yeniledik.” falan demek çok doğru değil. O zaman, mesela, Türk Hava Yolları 1933 yılında kuruldu, BOTAŞ 1974’te, ÇAYKUR 1983’te, ETİ Maden 1993’te. Eğer yenilenme gibi bir şey söz konusu olsa 1973’te kurulan bu fabrika niye böyle bir yenilenmeye ihtiyaç duydu? Yine, Otokoçun Tank Palet Fabrikasına ilk teklifi 250 tanka 7 milyar avroluk teklifiydi, BMC araya girdi, teklifi 4,2 milyar avroya indirdi, sonra BMC büyük fedakârlık yaparak 3,5 milyar avroya indirdi. Şimdi ben burada uzun uzun anlatmak istemiyorum ama bizim içimizi parçalayan bir durum var, yani tank palet üreten bir fabrika niye, niçin, neden, hangi gerekçeler öne sürülerek bu yola devredildi yani niye özelleştirildi? Yani bizim elimizdeki, ordumuzun elindeki ve millî olan bir fabrikamıza Katarlılar niye dahil oldu? Katarlılarla bizim ne ilgimiz vardı da

nereden bu iş kotarıldı? Bunu anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Sakarya Arifiye'deki Tank Palet Fabrikası hangi şartlarda verildi? Tam olarak bu konuda sizden ayrıntılı bilgi rica ediyorum. Bunun sözleşmesinin bir kopyasının KİT Komisyonundaki üyelere sunulmasını istiyorum, KİT Komisyonu üyeleri bu konuda bilgi sahibi olsun. Biz madem sizi denetliyoruz ya da denetliyor gibi duruyoruz, Sayıştay sizi denetliyor ya da denetliyor gibi duruyor...

Gülüyorsunuz Sayın Bakan ama bu böyle yani. Yani bir şey yapıyormuşuz gibi...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) - Denetliyoruz, “denetliyoruz gibi” değil ağabey, denetliyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Öyle mi diyorsun?

AHMET KAYA (Trabzon) - Protokolü görmedik ama nasıl denetliyoruz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – O zaman görmemiz lazım.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Denetlemeseler bu kadar malzemeyi nereden bulacağız?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani öyleymiş gibi geliyor bana, böyle, hani, cevapları tam alamayınca... Mesela ben birçok kuruluşa soru soruyorum: “Nasıl durum? Ekonomik tabloda ne kadar borcunuz var?” diyorum. “Ya, orayı karıştırmayın.” diye cevap geliyor. Ne olacak yani? Denetliyormuş gibi, yani öyle. Hiçbir yanıt yok. Bir gün bütün dosyalarla oturalım, ben size tek tek göstereyim; isterseniz çok Saygın Komisyon Başkanımıza da gösteririm, hiç sorun yok. O anlamda, onun için söylüyorum bunu.

Sakarya'daki Tank Palet Fabrikasının Katar ve BMC'ye satılmasının öncesindeki yıllık üretim adedini merak ediyorum ben, kaç çeşit üretim yapıldığını soruyorum, çalışan işçi sayısını soruyorum ve özelleştirmeden önce son üç yıla ait kâr-zarar tablosunu rica ediyorum. Bu fabrikada işçi sayısı, işçi ve yöneticiler arasında Katarlı var mı yok mu onu merak ediyorum. Yıllık üretim adedini, kaç çeşit üretim yapıldığını ve yıllık kâr-zarar oranını merak ediyorum. Özelleştirmeden sonra fabrikada çalışan işçilerin özlük haklarında kayıplar veya iyileştirmeler oldu mu; onu sormak istiyorum. Tank Paleti Fabrikasında üretilen tankların kaç tane Türk Silahlı Kuvvetlerine, kaç yabancı ülkelere satılmaktadır? Ya da tank ürettiniz mi? Onu da bilmiyorum. Bugün için Tank Paleti Fabrikasında hangi silahlar üretiliyor? Ya, geçmişte ordunun elindeyken üretilmeyip de şimdi üretilen ne, onu da merak ediyorum yani ne oldu, kuş mu konduruldu, onu merak ediyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Deli para kazandılar.

TAMER DAĞLI (Adana) – Laf atma Ahmet Bey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Sertel, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Bugün için Tank Paleti Fabrikası için “50 milyon dolarlık yatırım şart.” falan denmişti. Bizim Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu da “50 değil, 100 milyon dolar isteyin, ben bir hafta içinde kampanya açayım, toplayayım.” demişti. Buna rağmen BMC'ye gitti, BMC'den de başka yere gitti. Yapılan bu yatırımlara ne kadar para harcandı? Bu Tank Paleti Fabrikasında ordumuz ve devletimiz iyileştirme yatırımı yapsaydı bu yatırım tutarı ne kadar olurdu ve ne kadar sürede kendini amorti ederdi?

Bir de bizim meşhur ALTAY tankımız var. Bir türlü göremedik yani ben görmedim. ALTAY tankının üretimi hangi aşamaya geldi? ALTAY tankını ne zaman göreceğiz, fotoğraflarını ne zaman göreceğiz, kendini ne zaman göreceğiz? Davet ederseniz o meşhur Katarlıların da ortak olduğu fabrikayı biz de ziyaret edip bir bakalım Sakarya Tank Palet Fabrikasının içerisindeki üretimi ve yatırımı dünya gözüyle görelim isterim şahsen. Ben girmek isterim ama “Yok, askeri bölge. İşte orada da yabancılarla beraber

üretim yapıyoruz, sakıncalı.” falan deniyorsa o da söylenebilir. Ama ben bu konudaki sorularımın yanıtlanmasını istiyorum çünkü bu sorular yanıtlanırsa biz de bu sorulara göre gerekli konuşmaları gelecek yıl nasip olursa sizinle oturduğumuzda hangi noktaya vardığımızı konuşur, anlatırız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, tabii, sunumunuzda o kadar güzel şeylerden bahsettiniz ki, işte MİLGEM’lerden, karakol gemilerinden, işte mühimmatlardan yani işte buna Azerbaycan da dâhil çok kısa sürede büyük işlere imza attığınızdan; biz de burada şahitlik ettik ve gurur duyduk. Şimdi bu kadar büyük işlerin yanında bu işte hepimizin kafasında soru işareti doğuran şu: 50 milyon ve Tank Palet Fabrikası... Bundan öncesinde, Makine Kimyada siz de buradaydınız Yönetim Kurulu Başkanı olarak yani bugün ülkenin gücü bunu trilyon kere yapmaya yeter. Yani bunu konu hâline getirmek, bugün gündeme getirmek bizi üzüyor. Yani 50 milyon dolar para değil, siz kişi başı 10 milyon dolardan bahsediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Biz 10 milyon dolarlık proje büyüklüğüne ulaşacağız. 273 kişi var. Şimdi bunun karşılığında da 50 milyon dolar teknolojik yatırım yapılacak, bununla ilgili biz de tanklarımızı işte bilmem ne yapacağız.” Ben hakikaten bulamıyorum.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Ya, Allah’ınızı severseniz, bunun muhatabı burası mı ya?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ya, muhatabı kimse onu da sen söylersin, biz bulduğumuza konuşuyoruz.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bir teşekkür edin, başarılar dileyin, moral olsun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ya, seviyoruz arkadaşları, bunu samimiyetle söylüyorum ama ben onların içinin kan ağladığını biliyorum, hislerine tercüman olmak için söylüyorum, tamam mı? Bakın, başarı da diliyoruz. Tercüman olmak için söylüyorum. Yapabilirler yani burada sadece onları cesaretlendirmek adına bunu söylüyorum: Yani bugün bunun yapılamayacak hiçbir tarafı yok. Zaten mayın temizleme makinesinden bahsettiniz. Şekline baktığınız zaman da paletleyle, motoruyla, diskleriyle tanka ne kadar benzediğini görürsünüz. Önüne mayın temizlemeyi değil de onun üzerine işte top fabrikasında veyahut neyse onları getirip monte ettiğiniz zaman bunları 10 numara yapabileceğinizi biliyoruz ama üç beş tane... Adına bir şey de söylemiyorum işte “Mevlâna-Şems” diyor bir arkadaşımız. Yani “Ben bunu yaparım. ‘Yap.’ dedi, yaparım.” Yani bugün BMC’nin motorunun bile yerli olmadığını biliyoruz biz. Yani “Ben yerliyim.” demekle yerli olunmuyor, “Yerliyim.” demeyle yani kaportasını veyahut da 4 tane aksını maksını, lastiğini, tekerini toplamayla olmuyor ki; zaten motoru bir türlü çözülemedi, siz şimdi bunu hibrit motor yapacağını söylüyorsunuz. Yani burada ne aşamadayız? Bir defa, Sakarya, bulunduğu arazi başlı başına bir iş. 1 milyon 800 bin metrekare arazide siz tarih yazarsınız. Yani o arazi de bugün sanayinin göbeğidir. Şöyle genel manada bir düşündüğünüz zaman, burada ben tarih yazabileceğinizden, yazacağınızdan eminim. Yani yanlıştan dönmek de bir erdemdir, yanlışta ısrar etmek cehalettir bence yani. “Yanlış olmuş.” bunu söylese arkadaşlarımız diyeceğimiz hiçbir şey yok; yani bu yürümedi. Tabii, adam tüccar adam; aldı, sattı, üzerinden 3 kuruş para kazandı “Ben bundan işte şu kadar milyon dolar kazandım.” ee, şimdi bizim tank yok ortada, yani ortada şimdi tank yok. Çok başarılı operasyonlar yaptık ama hastayı kaybettik yani, bunun sonucu buraya geliyor. Onun için, bunun son durumu nedir?

E, şimdi “Burada denetliyoruz.” diyor arkadaşlar. Tamam, bir üst Komisyondur, siz de şirket yönetimi olarak birileriyle bir anlaşma imzaladınız. Biz de burada içeriğini bilmediğimiz bir anlaşmada az mı yaptınız, çok mu yaptınız, kim uydu, uymadı... “Bu, ticari sır.” Yani milletin temsilcilerinin nasıl... Mesela kime ticari sır değil? Bunu zaman zaman işte hasta garantililerde de görüyoruz. Şu an hasta garantili alan bu şirketleri uluslararası arenada pazara açtılar, pazarda bu yatırımcıların tamamı bunların her türlü sözleşmesini görüyor; görmezse zaten satın alamaz ama biz, yani milletin temsilcileri bu sözleşmeleri göremiyoruz. Biz de şimdi içeriğinde ne olduğunu bilmediğimiz bir sözleşme üzerinde yorum yapmaya çalışıyoruz yani sondaj vuruyoruz; petrol buradan mı çıkar, oradan mı çıkar, böyle mi olur, şöyle mi olur? Ben her şeyin milletin gözünün önünde cereyan etmesinin taraftarıyım. Onun için, bilmediğimiz konularda da sadece yorum yapıyoruz. Burada son durum nedir? Tabii ki Türkiye’nin buna acil ihtiyacı var yani bu projenin de yürümesi lazım. İşte en son “hibrit motor” diyorsunuz. Bununla ilgili bir çalışma var mı? Yani bugün artık Türkiye’nin savunma sanayisiyle ilgili kurum ve kuruluşları oturdu. Bunların altından tümüyle kalkacak vaziyete, duruma sahip. Bir an önce bu işten vazgeçilmeli. İşletme hakkını devrediyorsunuz; yani bu bir nevi kiralama. İşte yirmi beş sene onlar işletecekler, güya sizden daha iyi işletecekler, daha verimli işletecekler ve devlet de bu işten kârlı çıkacak. Siz kendinizi tarif ettiğinizde benim karşıma siz oturdunuz, o arkadaşlar gelse -çünkü ilk 2020’de yürüteceğini söylüyordu arkadaşlarımız, 2018’de 3 tane firma katılmış “2020’de tank yürütecek.” diyorlardı- onları da dinlesek “Dalga mı geçiyorsunuz? Siz gidin dışarıda bir hava alın.” deriz. Yani ortada hiçbir şey yok. Onun için buna da ben sizin el atmanızı... Biz savunma sanayisine, İçişleri Bakanlığının bütçelerine destek verdiğimizizi... Parlamentoda da veriyoruz. Yani parti olarak bu memleketin faydasına ne varsa “evet” diyoruz, yanlışlarına da “hayır” diyoruz; toptan reddettiğimiz bir şey yok. Yani bugün de aşağıda işte yine Libya tezkeresi vardı, ona “evet” oyu verdik yani bu ülkenin menfaatleri neyi gerektiriyorsa partimizin bakış açısı olarak öyle değerlendiriyoruz. Buradaki değerlendirmemiz de: Derhâl bu işten geri dönün. Bu ülkenin kendi tanklarını yapacak teknolojiye de bilgiye de birikime de elemana da teknisyene de sahip olduğuna söylüyorum.

Önümüzdeki günlerde büyük hedefleriniz var “Yüzde 65 oranında ihracata çalışıyoruz.” diyorsunuz. Tabii, savunma sanayisi çok geniş bir alan, nitelikli ürün üretiyorsunuz, zaten kişi başına rakamlar da bunu ifade ediyor. Ben daha büyük başarılarla imza atacağınızı ümit ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Subaşı.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Genel Müdürüm, kuruluşumuzun ve Sayıştayın saygıdeğer üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım; az önce, MKE’de olduğu gibi, yine çalışmalarından gurur duyduğumuz, onurlandığımız ASFAT AŞ’yle ilgili Komisyon toplantısındaız.

Tabii, ASFAT’ın kuruluş amacına baktığımız zaman, askerî fabrikalar, askerî tersanelerin imkân ve kabiliyetleri kullanılarak gerçek kişilerden, tüzel kişilerden sipariş alıp bunların ihtiyaçlarını gidermek ve bizim askerimizin, ordumuzun, savunmamızın modernizasyonunu her türlü sağlamak şeklinde çok güzel bir şekilde özetlenmiş. Tabii, bu kuruluş amacına uygun olarak, başta gurur duyduğumuz kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını, askerî fabrikalarımızın, tersanelerin imkân ve kabiliyetlerine göre tabii ki imkânlar çerçevesinde en hızlı ve verimli bir şekilde karşılamak için gerekli çalışmaları yapıyorsunuz.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde, liderliğinde Hükûmetimiz de millî savunmamızla alakalı zaten “Lider ülke Türkiye” anlayışı çerçevesinde her türlü sınırsız desteği imkânlar çerçevesinde veriyor. Yaptığınız çalışmalarda dost, müttefik ülkelerin, kardeş ülkelerin silahlı kuvvetlerine de çözüm ortağı yaklaşımıyla yani balık tutmayı da öğretecek şekilde, yerinde gemiyi de üretecek şekilde destek olmanızdan dolayı ben tebriklerimi sunuyorum.

Özellikle, şimdi internette de baktım, hakikaten PN MİLGEM Projesi’yle Pakistan’a aynı zamanda, eş zamanda 4 korvet inşa edilmesiyle ilgili, başka ülkelere de bununla alakalı başka talep var mı, ihracat bağlantımız var mı diye sormak istiyorum. Yani Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını karşılamak üzere...

Bildiğiniz gibi, biz, terörle mücadelede hakikaten çok sıkıntı çeken ülke olarak, en çok bu EYP’lerle alakalı, gizlice, haince, sinsice döşenen tuzaklardan dolayı kahraman Mehmetçiklerimizin zayıfına, şehadetlerine maalesef şahit olduk. MEMATT’la, mayın temizleme aracıyla alakalı olarak da bunun hızlıca ne kadar yapıldığını, ne kadar envanterimize verildiğini... Bunun da diğer ülkelere satılıp ihracatıyla alakalı çalışmalar var mı, bilemiyorum.

Yine bir sertifikasyon alındığını öğrendik. Millî Mayın Faaliyet Merkez Daire Başkanlığınca uluslararası sertifikasyon merkezi olma işlemini de ülkemize kazandırmışsınız. Bu yolla ilgili olarak, özellikle sertifikasyonda ki her türlü hilelerin olduğunu da düşünerek dışa bağımlılığı ortadan kaldırmamızdan dolayı ben teşekkür ediyorum.

Deniz Kuvvetlerimizin -yapmış olduğu- Açık Deniz Karakol Gemi ihtiyaçlarının karşılanması için bildiğiniz gibi, 15 Ağustos 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın da kaynak vurmasıyla ilk adım atılmış idi. Bunun bitirilmesiyle ilgili; bu mutlu ve heyecanlı günü ne zaman yaşayacağız, bunu ne zaman açacaksınız?

Karabağ Zaferi’ne bizim devletimizin verdiği destek, Nahçıvan’daki askerî fabrika donatısıyla ilgili projelerinizden dolayı her iki ülkenin birliğinin, beraberliğinin pekiştirilmesi için görev yapan, gerekli çalışmaları yapan ASFAT’ın en tepe yöneticisinden en alt çalışanına kadar ben sevgilerimi, saygılarımı, teşekkürlerimi arz ediyorum.

Son söz olarak da şunu ifade etmek istiyorum: Birileri yaptığınız ürünlerden ve yaptığınız çalışmalardan hoşlanmasa da savunmamızı güçlendirecek her türlü müthiş, muhteşem ürün ve eserleriniz için yürekten kutluyorum daha fazlalarını, daha büyüklerini sizlerin de ifade ettiğiniz gibi en iyiyi en ucuza, en kısa sürede ve en çok oranda yerli olmak üzere yapmanızı beklediğimi ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Buyurun Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayıştay Başkanlığımızca hazırlanan denetim raporunda “2020 yılı sonu itibarıyla şirkette 550 personel mevcut olup bunun 144’ü merkez, taşra birimlerinde görevli yönetim ve büro personeli, 401’i Sakarya Arifiye 1’inci Ana Bakım Fabrikasında çalışan işçilerdir.” diyor. Yine devamında “Özelleştirme kapsam ve programına alınan ve işletme hakkı devredilen Sakarya ili Arifiye ilçesinde bulunan Millî Savunma Bakanlığına ait 1’inci Ana Tamir Bakım Fabrikasında 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi olarak çalışan personelin tamamı Cumhurbaşkanı kararıyla ASFAT AŞ’ye devredilmiştir.” diyor. Sizlerden bu Cumhurbaşkanlığı kararını istiyorum değerli arkadaşlar.

Ayrıca “ASFAT AŞ ile işletme hakkı devri yapılan firma arasında imzalanan protokol gereği, 1’inci Ana Tamir Bakım Fabrikasında çalışan ve ASFAT AŞ kadrosunda bulunan işçilerin aylık ücret ve diğer özlük hakları tutarı her ay işletici şirketten fatura karşılığında tahsil edilmektedir.” deniliyor. Nerede deniliyor? Sayıştay Başkanlığımızın hazırladığı denetim raporunda. Şimdi buradan şunu anlıyoruz; daha doğrusu, burada şu soruyu sormamız gerekiyor: İşletici şirket kim? BMC. Yani şunu mu anlamalıyız? ASFAT AŞ, BMC’ye işçi kir alıyor. Yani gerçekten ilginç geldi bana bu. Ayrıca -ki bunun yaptığı açıkça burada- “İşçilere ödemeler bu bedel üzerinden ASFAT AŞ tarafından gerçekleştiriliyor.” diyor. Hangi kanuni yetkiyle kurum işçileri BMC’ye kir alıyor? Bu soruya cevap istiyorum.

Bunun dışında, Arifiye Fabrikasının ASFAT’a devrine ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı yayınlanmamıştır. Bu kararı görmek ve incelemek istiyorum. Burada denetim yapıyoruz, arkadaşlarımız da az önce ifade ettiler. Sizlerden rica ediyoruz, bu kararı bir görelim, bir inceleyelim; neyi denetlediğimizi, neyin üzerinde durmamız gerektiğini de biz tam olarak anlamış olalım.

Yine -ASFAT- Millî Savunma Bakanlığı ve BMC arasındaki protokolü de görmek ve incelemek istiyoruz. Bunu da sizlerden rica ediyoruz.

Ayrıca, ALTAY tankı için teslim tarihi 2021 olarak belirlenmişti; gecikme durumunda bir yaptırım var mıdır? Hazırlanan bu protokolü de görmek istediğimizi ifade ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Genel Müdürüm, ifade ettiğiniz üzere, şirketimiz yeni bir şirket. Özellikle kurulduğu tarihten itibaren şöyle bir baktığımız zaman da her yıl önemli miktarda kâr elde etmiş ve yine önemli miktarda da ihracat yapmış. Gerçekten Türkiye’nin böyle bir kuruluşa, böyle bir şirkete ihtiyacı vardır. Ben tekrardan size ve yönetiminize başarılar diliyorum.

Çok önemli ürünlerin kendi mühendislerimiz tarafından üretildiğini, burada birinci dereceden sizlerin ağzınızdan dinleyerek gurur duyduk. Ben sadece ilave olarak şunu ifade etmek istiyorum, üretimde daha çok kullandığınız yassı sac ürünler. Bu ürünlerin özellikle Osmaniye ve Hatay bölgesinde çok yoğun bir şekilde üretildiğini biliyoruz ve yine buna paralel olarak, özellikle İskenderun Körfezi Doğu Akdeniz’de âdeta bir havuz konumunda. Şimdi, bu iki özelliği bir araya getirdiğimiz zaman yani İskenderun Körfezi’nin stratejik konumu ve aynı zamanda bölgede yassı çelik üretiminin çok yoğun oluşu ve sizin kurumunuz özellikle bu iki stratejik noktadan hareketle çok önemli ürünleri üretiyor. Bu manada, önümüzdeki süreçte, özellikle yeni bir tersane kurulması noktasında, İskenderun Körfezi’nden de istifa edilmesi gerektiğini ben burada sadece bir bilgi olarak sizlerle paylaşmak istiyorum. Tabii, bunu destekleyen asıl argümanın da bölge çelik üretiminin çok yoğun oluşu yani sizin üretiminizde en fazla kullandığınız ham madde aynı zamanda bu bölgede.

Sayın Genel Müdürüm, yine, Eti Maden Genel Müdürünün bize burada ifade ettiği yeni bir ürün vardı, bor karbür. Makine ve Kimyada da konuşuldu bu bor karbür. Bununla ilgili bir kapasite artışının Balıkesir’deki fabrikada söz konusu olacağını ifade ettiler. Bor karbürün de sizler daha iyi bilirsiniz özellikle çelik zırhlamada çok önemli bir avantaj sağladığını Sayın Genel Müdürümüz bizlere, Komisyon üyelerine ifade ettiler. Hatta, bir çelik yelek üzerinden ve bir tank üzerinden bize vermiş olduğu örnekte, bir tankın zırhlamasında yaklaşık 25-30 kilogram zırh kullanılırken, bor karbürle yapılan zırhlamada bu miktarın 7-8 tona kadar aşağı doğru indiğini ifade ettiler. Biz bor karbürün savunma sanayimizdeki şirketlerde kalmasını, özellikle, hiç değilse belli bir süre önemli ürünler elde

edip hem Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyacında hem de ihracatta belli bir noktaya gelinceye kadar kamuya bağlı şirketler elinde kalmasını istiyoruz. Bu manada, bor karbürün de yine şirketiniz tarafından değerlendirileceği projeler muhakkak olacaktır. Bu iki konuyla ilgili paylaşım yapmak istedim.

Ben, tekrardan size ve yönetiminize başarılar diliyorum. Türkiye'nin ihtiyacı olan bir şirketimizdi; çok güzel işler yapıyorsunuz, önümüzdeki dönemde daha da güzel işler yapacağınıza kalpten inanıyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Kara.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Lütfi Kaşıkçı Vekilime ve Yavuz Subaşı Vekilime katılıyorum. Sunumunuzda anlattıklarınızın her biri bizleri gururlandırıyor. Türk ordusunun güçlü olmasını hepimiz istiyoruz çünkü etrafımızın tamamen çevrili olduğunu, ülkemizin beka sorunu içerisinde olduğunu ve Türk'ün güçlü olması gerektiğine hepimiz inanıyoruz ve yapmış olduğunuz her çalışmanın, üreteceğiniz her şeyin arkasında olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Askeri disiplin içerisinde çalışıyorsunuz. Çok kısa süre içerisinde, mesela yetmiş günde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ait olan Geçitkale Hava Meydan Komutanlığını hiçbir kabul eksikliği olmadan teslim etmeniz ya da pandemi şartlarında da çalışmalarınıza ara vermeksizin sözleşmelerinizi yerine getirmeniz bizler için gurur verici. Burada, asker arkadaşlarımızın herhâlde çok büyük katkısı olduğunu düşünüyorum.

Yerli ve millî silahlarımızın olması, tersanelerimizin güçlü olması, fabrikalarımızın olması tabii ki bizleri gururlandıracak. Özellikle, vekilim Hatay'a "tersane" dedi. Biz de biliyorsunuz ki Konya olarak her zaman için bu silah ve savunma sanayisinde çok önde geldik. Askeri tüfekler, hafif olarak yapılanlar bizim Üzümlü, Beyşehir, Huğlu'da yapılmakta, savunma sanayisinde Konya önemli bir yerde; ola ki büyük bir fabrika falan kurmayı düşünürseniz ilk düşüneceğiniz yer Sayın Bakanım, inşallah Konya olsun diyorum bende.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum, daha da büyük hizmetler yapacağınıza inancımız büyük.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Polat, buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Değerli Başkanım, değerli Bakanım, değerli Genel Müdürüm ve ekibi, velhasılkelam KİT Komisyonuna katılan bütün arkadaşlarımızı ben de saygıyla selamlıyorum; hoş geldiğiniz.

Bugün denetlediğimiz kurumlarda çok güzel, duymak istediğimiz veya görmek istediğimiz, arzu ettiğimiz, hayal ettiğimiz olaylar cereyan ediyor. Bu, şu demektir: Bugün aklı, insanı, kaliteyi, zamanı, dünyayı doğru algılamak demektir. Onun için ben gerçekten teşekkür ediyorum. Yok mudur eksiklerimiz? Eksiklerimiz olacak, eksiklerimizin olmaması mümkün değildir ama bu eksiklikleri görerek bunlar da arkadaşlarımızın ikazları doğrultusunda doğruları yapmaya veyahut eksik gördüklerimizi tamamlamaya da yardımcı olacağız. O yünden, şunu söyleyeyim: Bu coğrafya, gerçekten, ateş çemberinin içerisinde olan bir coğrafya. Burada, askerimizin, silah sanayimizin, savunma sanayimizin en güçlü şekle gelmesi -işte, beka meselelerinden bir tanesi de budur- ki eğer onları tamamlayabilirseniz... Bugün görüyoruz dünyadaki gelişmeleri, gücü olanlar hukuk mukuk da dinlemiyor ve dolayısıyla biz güçlü olmak zorundayız. Eğer Türk devleti ebedi kalacaksa, Türk milleti

ebedi kalacaksa bunları çok önemsiyoruz. Dedğim gibi, eksikleri noksanları ekarte ederek ileriye doğru bu projelerin hayata geçirilmesi gerektiğini, zamanın da daha kıymetli olduğunu, dünyanın çok büyük gelişmeler katettiğini de görüyoruz. Zamanı da insanı da parayı da teknolojiyi de bugünkü dünyayı da algılayarak çalışmalarımızı devam ettireceğimizi görüyorum.

Ben bu çalışmalarından dolayı hepinizi tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Tekrar hayırlı çalışmalar diliyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türkmen.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarımızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size vereceğim. Bu arada 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında olmadığımızı ben buradan ifade etmek istiyorum ancak sermayesinin yüzde 51’i kamuya ait tüm kamu iktisadi kuruluşlarının tabi olduğu genel KİT mevzuatına tabisiniz, bunu da bir hatırlatmak istiyorum.

Peki, buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ GENEL MÜDÜRÜ ESAD AKGÜN – Sayın Başkanım, müsaadenizle sorulara cevapları Sayın Yönetim Kurulu Başkanımız Muhsin Bakanımız arz edecekler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Şimdi, öncelikle vekillerimize katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum. ASFAT AŞ’nin de inşallah başarıları sizlerin katkılarıyla da artarak devam edecek; herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Şimdi, birkaç konuya cevap vermezsem olmaz diye düşünüyorum. Tank Palet Fabrikasıyla ilgili söylenenlerin bir kısmı ASFAT’la ilgili, bir kısmı ASFAT’la ilgili değil ama bir kafa karışıklığı var bazı konularda, ben mümkün olduğunca onları vakit varsa...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olarak cevap verebilirsiniz Sayın Bakan Yardımcım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Yani, o zaman çok kısa arz edeyim çünkü çok şeyler oldu orayla ilgili, uygun görürseniz birkaç şey söyleyeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Şimdi, 2 tane Cumhurbaşkanlığı kararı var; 1105 sayılı Karar; ASFAT’a devrine ilişkin. Gizli bir karar değil, internette dahi, her yerde var ama Resmî Gazete’de yayınlanması zorunlu bir karar değil. Niye zorunlu değil? Özelleştirme Kanunu’na göre 2 (i) kapsamında yapılan bir işlem. ASFAT’a devrolduğu için yani kamu kurumlarına, şirketlere yapılan devirler Cumhurbaşkanlığınca Resmî Gazete’de yayımlanması gereken bir karar olmadığı için yayımlanmıyor. 1105 sayılı Karar, arasanız internette var; Plan ve Bütçe de Genel Kurulda da Sayın Bakanımız da defalarca izah etti bunu. Ayrıca, bu konuyla ilgili Danıştaya 4 sefer, 5 sefer dava açıldı, hepsi sonuçlandı; yapılan işlemin hukuka uygun olduğu ortaya konuldu; buna rağmen bazı değerlendirmeler oluyor. Ben, bunun belki bilgilendirme eksikliğinden olabileceğini değerlendiriyorum

çünkü burada bütün vekillerimiz aslında her konuda bize destek veriyorlar ve bu konunun da ben kasıtlı olarak böyle gündeme getirilmediğini tahmin ediyorum çünkü bizim tankla ilgili... “Ne oldu? Tank nerede?” diyor vekillerimiz. Bu da değişik vesilelerle anlatıldı ama 2004’te başladı tank maceramız. Cumhurbaşkanımız Başbakanken Başbakanlığı sırasında İcra Komitesi kararıyla “Modern Tank Projesi” “Modern Millî Tank Projesi”ne çevrilmiş o gün itibarıyla; 2004. 2007’de prototip üretilmesi için Otokar’ın süreci başlıyor ve bu süreç 2018’e kadar devam ediyor ve aynı şekilde -bunu birkaç sefer söyledik ama- bizim Arifiye Tank Palet Fabrikamız Otokar’a da tahsis ediliyor, belli alanları ve bu 5 tane prototipi üretirken Otokar da burayı kullanıyor aynı yöntemle, hiçbir farkı yok. Otokarca, 2017 yılında işte 5 tane -MTU’nun motoruyla, Alman motoru, transmisyonuyla- prototip üretilmiş olarak seri üretim ihalesine geçiliyor. 2018’de yapılan ihaleye Otokar dâhil, BMC dâhil, FNSS de dâhil diğer firmalarımız giriyor, açık ihaleyle ve BMC alıyor. Savunma Sanayii Başkanlığımızın yaptığı bir ihale, açık bir ihale ve BMC ihaleyi kazanıyor. Sonrasında bu Arifiye’nin devri nereden çıkıyor? Yani “Arifiye’nin işletme hakkının devri.” diyoruz. Bu tankın FIRTINA hatlarında... Orası bizim daha önce FIRTINA obüsleri ürettiğimiz fabrikamız ki şu anda da 6 tane FIRTINA obüsümüzü yine ürettik orada, hazır vaziyette Silahlı Kuvvetlere teslimi bekleniyor. Ayrıca, ne üretiliyor? Tank paleti üretiliyor yani hiçbir döneminde, 73’ten bu yana tank üretilmiş bir fabrika değil. Tezgâhların yaş ortalaması -hepsi var- 32, binaların 35. Bu şekilde tezgâh ve bina yaşları fazla olan bir fabrika ama FIRTINA hatlarında o tarih itibarıyla eğer Almanlar motor ve transmisyonu verecek olsa seri üretim gerçekleştirilebilsin gayesiyle yapılmış bir işlem. Dolayısıyla fabrikanın tamamının verilmesi, satılması; böyle bir şey söz konusu değil.

Ayrıca, Katar konusu çok dillendiriliyor ama ben sizi temin ederim, dört senedir Bakan Yardımcısıyım -işte Askeri Fabrikalar Genel Müdürümüz burada, ASFAT Genel Müdürümüz burada, arkadaşlarımız burada- hiçbir Katarlı, bırakın ortak olmayı bu fabrikaya girmedi bile ne çalışan ne yönetici, hiçbir Katarlı. Aksini iddia eden varsa buyursun, gidebilir, görebilir oraları. Böyle bir şey yok. Ama bir taraftan da BMC’de yüzde 49 Katar’ın ortak olmasının çok yanlış olduğunu da düşünmüyoruz biz çünkü savunma sanayisinde birçok şirketlerimizde İngiltere’nin, Amerika’nın ortak olduğu firmalarımız da var. Dolayısıyla bunun yanlış olduğunu da düşünmüyoruz ama Katar özeli çok dillendiriliyor, bu fabrikamıza hiçbir Katarlı bugüne kadar emin olun giriş dahi yapmadı.

Genel söyleyeceklerim bunlar, belki anlatılacak birçok şey var; Sayın Atilla Sertel, Yasin Öztürk, Ahmet Kaya, yine Bedri Yaşar...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olarak cevap verebilirsiniz Sayın Bakan Yardımcım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI BAŞKANI MUHSİN DERE – Yani gerekirse bunların...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Gerekirse değil, sorulan soruların tamamının cevaplarını detaylı olarak, yazılı olarak bize iletebilirsiniz, biz de milletvekili arkadaşlarımıza iletiriz.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkanım, Arifiye’yle ilgili basına yansımayan, söylenmeyen hiçbir şey yok. 2 tane Cumhurbaşkanlığı kararı var; biri Resmi Gazete’de yayımlandı; biri 2(i) kapsamında olduğu için yayımlanmadı, Danıştay kararları var.

Tank da neden üretilmedi, onu da söyleyelim müsaadenizle. Şimdi, Almanlar Otokar zamanında 5 tane prototip için gerekli güç grubunu sağladılar ama seri üretim anlaşması imzalandıktan sonra “Vermeyeceğiz.” demeden bu motor ve güç grubunu vermediler transmisyonu. E, ne yapacaksınız o zaman? İşte BMC Power çeşitli çalışmalar başlattı yerli motor ve transmisyon üretimi için; çalışmalar devam ediyor, henüz sonuçlanmadı. Onun haricinde, Savunma Sanayii Başkanlığımız uğraşıyor Kore’den güç grubu motor ve transmisyon almak için. Amerika’dan bizim çalışmalarımız var FIRTINA

için ve tank için ama elimizde motor ve transmisyon yok şu anda. Dolayısıyla “Tank niye yok”un cevabı bu. Ama bu arada biz mevcut yedek güç gruplarıyla, Almanlar’dan alınan yedek güç gruplarıyla bu Arifiye’de 1 tane ALTAY tankının ikinci prototipini yani ikinci nesil ALTAY tankını yaptık ve testlerini de gerçekleştirdik. Ayrıca, FIRTINA üretimi de devam ediyor. Fabrikaya da belirli miktarda, bu 50 milyon dolardan belli miktarda yatırım yapıldı. İşte “Fabrikanın ortakları değişti, kaç lira kazandı?” Bunun, fabrikanın ortakları değişmedi, BMC’nin ortakları değişti, BMC aynı. Bu fabrikanın yapılan yatırımla bunun hiçbir alakası yok. BMC’nin İzmir’de Kirpi, Vuran; bu araçları asıl ürettiği tesisleri, asıl personeli orada. Dolayısıyla bir bedel varsa o bizim konumuz değil. Özel sektörden bir sahibi başka bir sahibe devretti, bir sanayici başka birine devretti; o onunla alakalı bir şey, fabrikanın statüsüyle ilgili bir şey yok. Fabrika Genel Müdürümüz burada. Bizim denetimimizde, oluşturduğumuz Kalite Kabul Biriminin sürekli denetiminde ve işte 6 tane FIRTINA obüsü bu sene üretildi, teslim hazır vaziyette. Bütün yetenekleri muhafaza edilerek faaliyetlerini sürdürüyor; Bundan müsterih olmanızı temenni ediyorum. Emin olun, bunun dışında bir şey yok, bunu söyleyeyim.

Ayrıca, yine diğer vekillerimizin de desteklerinden dolayı, Yavuz Subaşı Başkanımıza, yine Lütfi Kaşıkçı Beyefendi’ye ve Esin Kara Hanımefendi’ye çok teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 12/1/2018-31/12/2018, 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 12/1/2018-31/12/2018 hesap dönemine ait sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 29/3/2019 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 12/1/2018-31/12/2018 dönemi bilançosu ve 10.392.111,92 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 12/1/2018-31/12/2018 hesap dönemine ait sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2019 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 17/3/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 108.967,53 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 13/1/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 13.071.484,56 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 12/1/2018-31/12/2018 hesap dönemi ile 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır; tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Teşekkür konuşması için ilk önce Genel Müdürümüze söz verelim.

Buyurun.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ GENEL MÜDÜRÜ ESAD AKGÜN - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Verdikleri destekten dolayı bütün Komisyon üyelerimize tek tek, ayrı ayrı özellikle teşekkürü bir borç biliyorum. Buradan aldığımız motivasyonla 2023 hedefimize ulaşacağımıza dair en ufak bir şüphemiz bulunmadığını da ifade etmek isterim. Tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUHSİN DERE – Sayın Başkanım, malumunuz olduğu üzere, Türk Silahlı Kuvvetleri tarihinin en büyük operasyonlarını yapıyor hem Kara Kuvvetleri hem Hava Kuvvetleri hem de Deniz Kuvvetlerimiz. Askerlerimiz aylarca, bazen yıllarca yurt içinde, yurt dışında evlerinden uzakta görev yapıyorlar. Biz de asker, sivil birlikte bu fedakârlığın bilinciyle kahraman ordumuza layık olmaya çalışıyoruz, bu disiplinle çalışıyoruz asker-sivil, özel sektör-kamu ayrımı yapmadan. Burada da başta siz olmak üzere bütün milletvekillerimize vermiş oldukları destekten dolayı şükranlarımızı sunuyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 22 Haziran 2022 Çarşamba günü Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum, hayırlı akşamlar.

Kapanma Saati: 20.37

